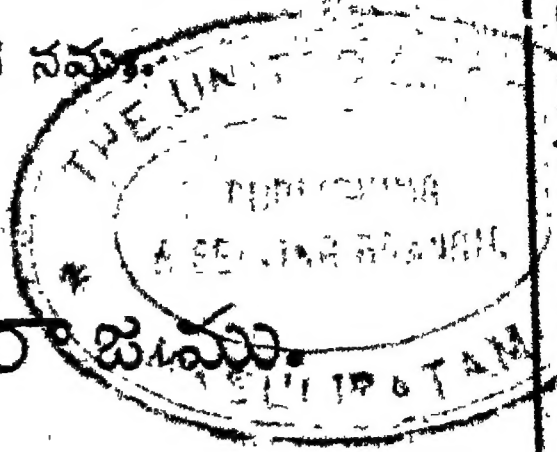

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ కృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః.

ॐ

శ్రీ రామస్తవరాజము.

ఇది,

వెంకటేశ్వర అండు కంపెనీ వారిచే

అమెరికా డైమండు ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపించి ప్రచురింపబడియె.

శ్రీ పట్టణము.

శ్రీ రామస్థాన రాజ్యము.

1937.

శ్రీ రామాయనము.

శ్రీ రామ స్తవ రాజము.

ప్రథమా శ్వాసము.

శా|| శ్రీకల్యాణసదాశివేశ్వర కవర్దిబ్రహ్మవిష్ణుశివరూపా |
పాకాశాకృతిమీరుపట్టి పరమాత్మైక్యానుసంధానుభో |
గాకారోన్నతయోగివర్య గురువాక్వావాప్తజ్ఞాధోజ్వల |
శ్రీకాంతాప్రియుఁడైననిన్ను మదిలో సేవింతున శాంతమున్ ||

శా|| శ్రీరామారఘునందనా రఘువతీసీతామనోనాయకా | కాగుశ్యా
భయదానహస్తవరదా కాకుత్స్థవశోద్భవా | దాడిద్రాఁధతమిద్రతాపహర
ణాతత్వాబ్ధిచంద్రోదయా | రా రా నామదిలోవసించిస్వసతోరక్షిం దరామ్ర
క్కెదన్ || ఉ || పెద్దల సేవఁ జేసినను బెంపకుఁ గాక వృథాభిమానులై | గర్దియను
ద్దులందగిలికానక మూఘులుకొందరున్విలో | ప్రాద్దులుపుత్తుర్ల చెడిపోవకసా
మినిభక్తిఁగొల్చినన్ | దద్దయుఁ మోక్షమబ్బగద దాశరథిజనకాత్మజాధిపా ||
న || కరములు మోడ్చినన్ పారికిఁ గాళికిఁ మొక్కెడఁ గూర్చితోడులన్ | గురునకు
వందనంబెపునుగోరికఁ జేసెద కావ్యలన్నిరం తరముఁదలంచెదన్నలువదామ
రసాక్షి నుతించెదన్మదిన్ | సరసకవిత్వబోధలు వెసంగలిగించుటకున్మదంబున్ ||
గీ || మూఁడుమూర్తులనుఱిముగ్గురిల్లాండను | బ్రస్తుతింతుఁ బరమభాగవతుల |
నుతుల చేసి పెక్కుగతుల వాల్మీకాది కవులఁదలచి తెనుగుకవులఁదల || వ || అని
యిష్ట దేవతాప్రార్థనంబును బరమభాగవతకీర్తనంబును వాల్మీకాదినతక్కువి
స్తోత్రంబునుంజేసి సర్వజనంబులకుఁబ్రయంబువల్కి మధురుండైన ధేనుకొండ
తిమ్మయాచార్యుంబూజించి శ్రీరామ స్తవరాజంబునుమంత్ర రాజుఁబుఁ దెనుఁ
గుసేయంబూని యేను బాల్యంబున సకల వేదాంతసిద్ధాంత సారసంగ్రహం
బైన తత్వార్థంబుల తత్వచంద్రోదయంబును ద్విపదకావ్యంబు రచించి
యాతత్వచంద్రోదయంబునకు జానకీనాథు నాథుఁగానియోగించి సంతసిల్లితి
నిప్పుడిమంత్రరాజంబైన శ్రీరామ స్తవరాజంబును నీప్రబంధనాయక రత్నం
బునకు సర్వలోక నాథుండైన శ్రీరుక్మిణీనాథు నాథుం గనియోగించి సద్గురు
భ్యానంబునుబరబ్రహ్మరూపానుసంధానంబు జేసి కృతకృత్యుండనగుమద్వంక

శ్రమంబెట్టిదనిన॥ సీ॥ శ్రీకృష్ణుని నట్టికృష్ణునిదికి దక్షిణాదియానాంధ్రరాజ్యంబునందు॥ నొప్పైనకొప్పరావునురాజధానికి భోజుడొముమ్మడిరాజమంత్రి॥ సుభగూడాపస్తంభసూక్రియజురేది శాండిల్యగోత్రుడొచతురునకును॥ దనయును పెద్దనాతనిసతిజువ్వొంబ వారికిగంగన్నవరసుత॥ ౧౦౮॥ పానికిల్లాలు సర్వాంబవారలకును॥ సునుడుకృష్ణయప్రభుడనగగలిగియెతడు॥ పేర్కొందుభూరివారాడబిడ్డయైన॥ రఘుపతన్మును జెండ్లియైరమణమించె॥ క॥ ఏమగువలుసరిసాటియె॥ భూమిపతివ్రతలతోన బుధసభలందు॥ వేమూడుగీర్తికెక్కిన॥ యాముమ్మడిరాజకృష్ణయరఘుపతన్ముకు॥ క॥ ఆమిధునమనకుమువ్వర॥ మేముదయించితిమియందు॥ మేటగువాడె॥ రామునిభక్తుడవల్లన నామాఖ్యాశుండనజ్జన॥ పియరతుడె॥ క॥ గురుబోధాశ్చుతతఃస్య॥ గురుతరతత్వోపదేశకోవిదగురుడె॥ గురుసేవావ్రతచర్యుడ॥ గురుతరవేదాంతరంగగురుకవివరుడె॥ క॥ కొలిచినదిరామచంద్రుని॥ దలచినదివరస్వరూపధ్యానము॥ సేయన్వలచినదిముక్తిలలనను॥ నిలిచినదిపురాకృతంబునజమనితెలుప॥ క॥ పలికినదివేదతుల్యము॥ చిలకననదిశృపారసంబుశ్రితజనులందు॥ గులికినదియోగచర్యలు॥ నలికినదియోగాయవిద్యయహితులు॥ బెడర॥ శా॥ శ్రీశైలేశువరప్రసాదమున తత్పిద్ధాంతనామంబుల॥ ఆసీతేశునివాక్యమౌ నభయమున్నధ్యాత్మతత్వంబును॥ ద్వేషంబొప్పుగ నారదుండు దయసందేహంబుల నాపుటే॥ యీశాచూగదసీవనేజము॥ యోగీశాబ్ధిచంద్రోదయా॥ అట్లుగావున॥

క॥ ఆరోగ్యభాగ్యమొసంగె॥ నారాయణునిం బ్రబంధనాయకమణిగా॥ శ్రీరామస్తవరాజము॥ భారణివెలయంగజెప్పెదనునేబ్రీతి॥ వ॥ అదిసూతప్రణీతంబును వ్యాసధర్మజసంవాదంబును నారదప్రోక్షంబునగుటంజేసి యదియు నొక యీశ్వరాచారధన విశేషంబగుట నేజేసెద॥

శ్రీ పవ్యంతములు. శ్లో

క॥ సర్వశరీరపిహారికి॥ సర్వాలంకారభోగ సౌభాగ్యనకు॥ సర్వగుణాతీతునకును॥ నిర్వాణిహారికి రుక్మిణీనాథునకు॥ క॥ పరావర్జవికల్పిత॥ దుర్జనసంసారదోష దూషితవాంఛా॥ నిర్జితయోగీంద్ర వివే॥ కార్జితవస్తువునకు॥ బరునకానందునకు॥ క॥ నిత్యనిరంజన నిరూపమ॥ సత్యాత్మామోదవిభవసామ్రాజ్యనకు॥ అత్యంతభక్తహృదయప్రత్యక్షునకును మహానుభావాధ్యనకు॥ క॥ గోపాలవేషధారికి॥ గోపీజన పూర్వభాగ్య ఘోషాశ్రయు॥ గోపస్త్రీవేషితునకు॥ గోపక్రితావినోద గోపాలునకు॥

క॥ శుక్తిరజితప్రపంచము॥ యుక్తిమిథ్యాభిమానయోజనపరుడ౯॥ భక్తపరాధీనునకును॥ భక్తునకును సర్వశక్తిమూర్త్యనగు॥ క॥ చిందుకళాతీతునకును॥ యిందుకళాధరనుతునకుపేంగ్రాఖ్యునకు॥ న్విందితసుత్రామునకును॥ యిందీవరనేత్రునకుమునీశ్వరపతిక౯॥ క॥ నీకుంబ్రబంధరత్నము॥ గైకానుక సేసినీదుకాదుగ్యమునక౯॥ లోకంబులందు వెలసెద॥ జేకొనురాకేందువదనశ్రీకృష్ణహరీ॥ వ॥ నిత్యమంగళ పరంసరాభివృద్ధిగా నావిన్నపంబు సేయంబూనిన శ్రీరామస్తవరాజులను మహాప్రబంధంబునకు॥ గథాప్రారంభంబెట్టి జనిననై మిశారణ్యవాసులై నశౌనకాడిమహామునీశ్వరు లొకానొక నాదురేపకడలేచి సంధ్యాద్యమృతానకృత్యంబులుదీర్చి సూతునిచేత సర్వపురాణేతిహాసంబులువినుచు శ్రీరామస్తవరాజశ్రవణోత్సకులై ॥ క॥ శ్రీరామస్తవరాజము॥ పారాయణమెవడు సేయుంబ్రతిదినమునుశ్రీ॥ కారణగురుచేవాడే॥ నారాయణపదమునొందు నమ్ముడుధాత్రి॥ క॥ శ్రీరామస్తవరాజక॥ ధారంభంబిట్లుశౌనకాదులుసూతుం॥ జేరిసుతించిమహాత్మా॥ తారకనామంబుమాకుదయ సేయఁగదే॥ వ॥ అనిననమ్మునులకు వ్యాసశిష్యుండగుసూతుండిట్లనియె॥

శ్రీ కథాప్రారంభము.

సీ॥ సర్వవేదార్థవిజ్ఞాన సత్యవతీసుతుండునొ వ్యాసుని బాండవాగ్ని॥ జండుపూజలు జేసినుముఖుడ౯భగవంతుడవుమహాయోగీశుడవునుశాస్త్రగురుడవుతత్త్వంబు॥ బరజనంబునుముక్తిసాధనధాన్యంబుజాడతెల్వి॥ యెట్టివియెటిగింపుడీరనరాజుతో వినునుహాభాగయేగనిన తెల్వి॥ యెద్దిపరమగుణాతీతమన్న నెద్ది॥ జ్యోతియమలంబుశివమదేఖ్యాతిగాగ॥ బరమనిత్యంబుగై వల్యపదముతోవ॥ యిదియెశ్రీరామయనుజపం బింతమహిమ॥ క॥ శ్రీరామజపోత్కర్షణ॥ దారకమనుబ్రహ్మసంజ్ఞ దానివదించే॥ నారేదోషమునొందరు॥ యారీతినివేదవేత్తలెఱుఁగుదురెఱుకక॥ గీ॥ ప్రాజ్ఞులెవ్వారుశ్రీరామరామరామ॥ యనుచుసతతంబు॥ బరియింతురట్టివారు॥ భుక్తిమూర్తులరెంటినిబొందువార॥ లిందుకై సంశయింపగనేలననఘ॥ మ॥ మహిమన్నీ స్తవరాజమున్నలికెనాత్మజ్ఞానియూనారదుం॥ మహారిధ్యానపురస్సరంబుగనుట న్నొరూరనేజెప్పెదక॥ బహుసంవత్సరముండరిద్రహతముక॥ బ్రహ్మైశ్వరసాధ్యంబునుక॥ సహజంబావిచుమన్యదుఃఖముల సంచారంబులవ్యాపించుక॥ సీ॥ శ్రీరామకృష్ణుల సేవించితద్ధ్యాన భావంబులెఱింగింతుసావధాన॥ ముగవినుసాకేతనగరంబులోపల రత్నమంటపమతిరమ్యముగను॥ దానిమధ్యంబునకలపోయనురభూ

జనుహృదయలరత్నసింహాసనంబు | దన్యధ్యముననన్యదశపద్మముండునుమాణిక్య
 ములచేతమలసిదాని | నట్టినడుమనురామాఁడున్నట్లుదలపు | కోటిసూర్యప్రకా
 శమైకమరుమిగుల | సంద్రనీలసముపభలీనువాని | దండ్రితొడమీదగూర్చుం
 డుదారవాని || సీ || అత్యంతకోమలంబై నయంగమువానివిమలవిశాలనేతముల
 వాని | భానుకోటిప్రభాభాసితుండగువాని | రంజిల్లుపీతాంబరంబువాని || మా
 ణిక్యకుండలమందీరములవానిగంకణకటిసూత్రగణనవాని | హరికిరీటకేయూ
 రముల్లలవాని | గర మొప్పద్విభుజముల్లలగువాని | చిన్నవానిని లేనవ్వులున్నవా
 ని | ఇదుపుచుండెడియోగశాస్త్రములవాని | రాముడచుపేరుగలిగినరాచ
 వాని | నట్లుదలపుముయోగీశుఁడైనవాని || గీ || కిన్నరామరగంధర్వకింపురుషు
 లు | నారదాగిముసీంద్రులుజేరికొలువ | భరణలత్మణశత్రుఘ్నపరివృతుండు |
 నామహాత్మునిసతతంబునాత్మదలపు || గీ || వరవన్మీగాధేయూదిపరమబుష్టులు |
 జ్ఞానులైనట్టిసనకాదిమానివరులు | సేవనొనరింపరిఘుకులశ్రేష్టుఁడైన | రామ
 చంద్రునిదలపుమురాజవర్య || క || చక్కదనంబానందము | నిక్కువమైవిల్లుబ
 ట్టి నెరజాణతఁజెరి | పెక్కుపరంజ్యోతినిశుభ | పెక్కువయాగాసలేయునిముల
 దలపుమా || క || ఆనారదమునివర్యుడు | నానాలోకోపకార నటనలకొఱకై |
 మానసమేషాంగగవిను | ధ్యానించెనురామచంద్రునద్భుతపరఁడై || గీ || పర
 మునేకంబునిశ్యంబునెఱుకసుఖము | నైనదెట్టిదియాలోకమందునట్టి | సిండిపం
 డినరూపంబునేదలంతు | ననుచుజింతింపుచుండె నావ్యాసమాని || క || విజ్ఞాన
 హేతుగూమిని | ప్రజ్ఞానునివిమలనేత్రుభద్రచరిత్రుఁ | సుజ్ఞానదివ్యయాపునిత
 జ్ఞునిశ్రీరామచంద్రుదలపుదునాత్మి || క || కుదురుగుటి లేనివానిని | చదువులగు
 సగుసలవానిసకీసన్నయున్ | కదువలకొదననివానిని | యెదలోగ నెరాచవాని
 నేలినవానిక || వ || అనుచుఁజింతింపుచు వ్యాసుండు నారదవాక్యంబుగా నిట్ల
 నియె || సీ || నారాయణనిజగన్నాథుఁగపీశ్వరురాజేంద్రువిశ్వేశురామభద్రు |
 జానకీవల్లభుసామితి పూర్వజుశంకరునాదిత్యజామదగ్ను | శాంతునిసత్యు
 సౌజన్యనిగురుమూర్తిగరుడవాహనువిష్ణుగమలనాభుఁ | దాపసకామదుదార
 భవరపుత్రుఁగాదుణ్యనానందుఁగొసలేయుఁజన్మయానందవిగ్రహుశేషమూ
 ర్తి | మత్స్యకూర్మవరాహాదిమత్స్యయాపు | వాసుదేవునిసవ్యయువరదుహారి
 ని | నాత్మలోపలఁజింతింతుననుదినంబు || సీ || కిన్నవాఁడారాకనుగొన్నవాఁడ
 రాచిన్నారిపొన్నారిచిట్టిరార | నాకూర్మివట్టిరానాకుమారకరార యన్నరా
 రాముద్దుచిన్నరార | అయ్యరానానల్లనయ్యరారాయపుడు నాపుణ్యపరిపాక

నటనరారా నాచక్కనయ్యరానాతోడునీడరా యప్పచ్చికొండరామయ్యరా
ర! అప్పయిందులవత్తు రేయనుచుబిలుచు! తల్లికుల్లాసముగనల్లిబిల్లిగొనుచు!
కాళ్లనండెలుఘలుఘల్లుఘల్లుమనఁగిమురుపుజూ పెడుకొసల్యముద్దుదలఁతు!
క! తడవులనిన్నుఁగంటిని! యెడబాయగజాలరార యేమిటికొరకై! పొడకట్ట
వెంతదడవని! నొడిపెనుఁగొనల్యనోచునోముదలఁతుక! మ! అనుచుకొరాముని
జానకీసహితుఁగా నానందవట్టాభిషే । చనుఁగానిత్యునిఁగా మహామహునిఁ
గా సత్యవ్రతస్వాంతుగా । ఘనవేదాంతవివేకిఁగావిజయుఁగా గొసల్యగారా
బుప! ట్టినిగాసోమ్యకటాక్షవీక్షణునిగాడెందంబునన్నిల్పుచుక! గీ! భరతల
క్ష్మణశత్రుఘ్నవనవపుత్ర! భానుజవిభీషణ! శ్రీతఫటులుగొలువ! సర్వయోగీం
ద్రపాదసంశ్రేయుఁడనగుచు! జానకీయుక్తుడగురామఁడంద్రుదలచి! మజీయా
ను॥ సీ॥ అనిరుద్ధగతిగూర్చియనిరుద్ధమతిజేరియనిరుద్ధమాద్గులైయలరువారు!
బిందుకళాంతనాజేందుకళాంత సంవిద్రూపమున విష్ణువీగువారు । నిర్బంధని
ర్బంధనిర్బిన్నభిన్నతత్వోపదేశికుజూపనోపువారు! సలఘువదస్సూర్తినలఘు
లఘుత్వలైయలరువారు! నుభయకన్యాసమేతులైయుండువారు! నవధిగలుగం
గలేకుండునవధివారు! గ్రాహ్యపట్టాభిరాములై రాముకొలువ! వెలుఁగువెలు
గంగవెలుగులోవెలుగువారు॥ సీ॥ స్థానత్రయంబులసంగత్రయంబులబంధుత్ర
యంబులబారదోల! జీవత్రయంబులచిత్తత్రయంబులబింబత్రయంబులడిందు
పరచిదైవత్రయంబులతాపత్రయంబులయీషణత్రయములదోషముడిసికర్మ
త్రయంబులకారణత్రయములవాసనాత్రయములవడినిద్రోచి! యుండుపరమా
త్మగనుపారలుగ్విలోన! బాహ్యసంసారమెల్లనుబయలుజేసి! ముక్తికాంతనుమది
లోనముద్దుగొనుదు! రనుచుశిష్యులబోధించినట్టివారు॥ క॥ మాయయనుజోడు
దొడుగక! గాయంబునురథమునెక్కికర్తపువెంట! నేనయఁగనాశాబాణా! పా
యంబునఁజిత్తరాజుపడుమడిచేతక॥ క॥ హింసిం చెజీవరాసుల సంసారోత్తీరకా
స్త్రసద్ధర్మగుడై । సంసారోహణుడై మీ! మాంసోత్తరకాండవశేతమానవరా
జుక! వ॥ అనుచుమనోవృత్తులదెలుపువారును, మోక్షంబునద్దురుకటాక్షవీక్ష
ణాలేశంబునసులభబగుగానిదుష్కరాభ్యాసయోగంబులలేదనువారును,
మనోవృత్తివాయునిరోధంబైనయోగాభ్యాసబలంబులేక జయించరాదను
వారును, జీవపరైక్యస్వభావంబునపవనసంకల్పంబు ప్రయాసంబుగానిల్పుగా
నప్రయాసంబురోగాస్పదంబునువారును, రోగంబులకుందప్పిన వాయునిరోధ
యోగఫలంబధికాయుర్మహత్వంబునువారును, యామాయామహత్వమహి

శ్రీ రామ స్తవ రాజము.

మంబులు సిద్ధక్రియామూలికామణిమంత్రతపస్సిద్ధులంగలదనువారును, శివాగ
 మప్రోక్తంబైనమంత్రలయహతరాజయోగంబులలోమంత్రరాజయోగంబుశి
 వపంచాక్షరీయుక్తంబై కల్పితాకల్పితనూలికాజపంబునలయంబైనయజపా
 మార్గంబునంబ్రవేశించి బంధత్రయరేచకపూరకకుంభకంబులం గుంభించి క
 ర్తాప్రాంగహతయోగప్రయాసంబున న్నమ్రైశ్వర్యయుక్తుండగుచు నీశ్వరాను
 గ్రహశక్తినిపాతసమయంబునసదాచార్యానుగ్రహంబున సాంఖ్యతారకంబుల
 మీటి కేశలకుంభకంబైనవిరాజయోగంబున జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తులనతిక్ర
 మించినిష్ప్రపంచంబైనవెన్నెలబయలుననుసరించి దుర్భరానందసముద్రంబున
 మునింగి తెలుపుమలుపుతలంపు స్వరూపానుసంధానధ్యాన జపంబులులేక
 యమస్కంబైనతుర్యంబుననెఱుకనెడక తాదానగనుజతుర్నిధయోగరహ
 స్యంబులందెలుపువాడును, వేదాంతశాస్త్రంబులనిరామయనిరాభాసనిర్విక
 ల్పనిష్ప్రపంచంబైనసనాతనబ్రహ్మదిదంశంబునరజ్జుశుక్తిస్థాణువులులేనియహి
 రజితచోరాద్యారోపణశాస్త్రోత్సాహిన మాయాప్రపంచంబు దబ్బరగుటంజేసి
 సంవిన్మాత్రుడై జీవంతనుదాదెలిసినముక్తుండగు మాయానసవిభ్రంబు
 నతన్నెఱుంగమింజేసి బద్ధుండగునీబంధముక్తులు నాత్మకులేవు సంకల్పస్వభా
 వంబనువారును, యాత్మసాక్షాత్కరపరుండైన కారణగురుండు శక్తినిపాత
 సమయంబునదోచుననువారును, కర్తముక్తులు మహాసంకల్పభోగంబులంగల
 దనువారును, సద్భక్తినిఁగాని యీశ్వరానుగ్రహజ్ఞానంబులు లేవనువారును,
 మఱియుదక్కినవారునుంబరివేష్టించిఁజూలువ సింహాసనంబునసీతాసమేతుండై
 యొప్పుశ్రీరామచంద్రుండలంతునని మఱియునారదుండెట్లనియె॥ గీ॥ గోకులా
 వాసుగోవిందుగోపినాథు । వేణునాదానుభవగుణవెలయువాని । స్త్రీలతో
 గూడిక్రీడలఁజెలగువాని । రామకృష్ణాఖ్యునామద్రిబేమదలఁతు॥క॥ చక్కినిబా
 లుండనుచును । చెక్కిలిముద్దాపస్త్రీలచేసన్నలచాన్ముక్కులగిలిగింతలచే । జా
 క్కింపుచుగేలినేయునుభగుదలంతు॥క॥ శుద్ధబుద్ధసిద్ధిసూక్ష్మస్వరూపునిసర్వ
 భూతకర్తసర్వమయుని । సర్వకారణాత్మకత్యసంకల్పుని । ప్రణవవరునిరామ
 భద్రుడలతు॥ గీ॥ రూపురేఖలేనిరొక్కమైయొక్కటై । వేళపాళలేకజెలుగుచు
 న్ను । రామచంద్రుఁబ్రకృతిరహితుమహాత్ముని । మదినిదినముజేనమస్కరింతు॥
 గీ॥ చింతసోకబోక జేటుకుసారకనీక । లెక్కలేకయొకటితక్కుగాక । కలిమిగాన
 రాక తెలివియెవడివీక । ఈననాక నేర్చువానిదలతు॥ గీ॥ అనుచు నారదుఁడునాది
 త్యవర్ణగా । భానుబింబమధ్య పరునిఁగాను । సర్వసాక్షిగాను గానకీర్తనలు॥

సన్నతించిమదినిసంతసితై॥ మ॥ అనునావ్యానునితోడధర్మజుబోధానందమ
 గాత్మ్యై॥ తనివోడింకమునీంద్రచంద్రపరమార్థజ్ఞానసంచారములే॥ ఘనకర్మం
 బులతోవభక్తిగతసాకల్యంబులొనట్లుగా॥ వినిపింపుండనమానిపల్కె మనసు
 విష్ణూరణోరూరగః॥ నీ॥ భూనాథనీప్రశ్న పురుషార్థహేతువు లోకోపకా
 రంబునొగనంగ॥ పురుషార్థవిగతులైపోయిసంసారాభి వృద్ధియేపురుషార్థసిద్ధి
 యనుచు॥ బెరిడ్లాముబిడ్డలు పెనిమిటియనుకొంచుకంటుకాపురమిదియంటదేల
 హాయియెన్నడు లేకనన్నింటికేకారి కఠగండ్లగున్నలై యిడుమపడుచు॥ నొక్క
 నాడైననొకయింతయుబ్బలేక॥ పడుచు లేచుచునుండుటకెడములేదు॥ యెప్పు
 డైననుతమగతికొప్పరయ్య॥ యేమిచెప్పదునీవెట్టికాముకులను॥ క॥ ఇటువంటి
 మానసభ్రమ॥ నెటువలెగడువంగవచ్చునీశుడుసహగా॥ మటుమాయనటనలు
 చు॥ చుటనిజమాగాదెమఱియుజోద్యముగలదే॥ ఊ॥ నేనునునాదియా నెటుగ
 నేననునోటిది నోటనుండఁగా॥ నేనసహంకృతయెటుగ నైతికనిక్కుచునోటు
 జెందుచు॥ నేనననెవ్వడోయగుచునేనును నేనునిజంబులై భ్రమ॥ జ్ఞానవశానజీ
 వుడగుసంస్కృతిబొందునరాధినాయకా॥ గీ॥ నేనుగలిగిననీవునుగానబడదు॥ నేను
 నీవునుగలిగిననిగుడుజగమునీవు నేనునునొకటైనభావమెపుడు॥ గానబడునట్టికా
 లంబుదీనికవధి॥ గీ॥ వీడువాడనినాత్మకెవ్వడుగలడు॥ వాడువీడనమానసవైభవం
 బు॥ వాడువీడునునొక్కటానాడజూడ॥ నెవ్వరెక్కడగానయెయెటుకదక్క॥ గీ॥
 దృష్టిగనుపట్టునవియెల్లదృశ్యమంద్రు॥ దృశ్యములగాల్పుతెలివిదెలివియంద్రు॥
 వెలిప్రపంచంబునీవునువిడిచిపెట్టి॥ నిర్వికల్పసమాధిలోనిగుడవయ్య॥ చ॥ చది
 వెడిశఁప్రవాసనలు సన్నతిగోరెడిలోకవాసనలే॥ కదలుచుదీర్థయాత్రలను
 కాలముపుచ్చెడిదేహవాసన॥ లృదమనివాశనాత్రయము మానినిజంబగుశుద్ధ
 వాసనా॥ స్పృహగురుబోధలందుటలుపారముముట్టుటయెంచిచూడగః॥ గీ॥ శా
 ప్రలోకదేహసామాన్యవాసన॥ త్రోవసూడముక్తితోవగూడు॥ గాకమానె
 నేనికర్మంబుపాలగు॥ నరవరేణ్యకపరమర్మదేల॥ గీ॥ తనకుదానెకానితనకెద్ది
 యును లేనితలపుకలుగువాడుతత్వవేత్త॥ తగిలెనేనిపోదుతలపునడత్వంబు॥ త
 గదుగురునిమీదితలపునీడ॥ గీ॥ తనువునీవుగావుతలపులునీవుగా॥ వింద్రియము
 లుగావుయెటుకగావు॥ తెలుపుమటుపులేని తెలివియేనీవయా॥ చింతడిరిముక్తి
 కాంతగూడు॥ గీ॥ నీవుగలుగుచోటనిబిడీకృతానంద॥ సంభ్రమంబుపరమసం
 భ్రమంబు॥ నీవులేనిచోటునిబిడాంధకారాది॥ బంధకంబుకర్మబంధకంబు॥ క॥
 లీలామానుషవిగ్రహు॥ నీలోనేనినునీవునీవేకనగా॥ నీలోనాశ్చర్యంబులు॥

నీలోకనెపుట్టునణగునీరై యుండుకా॥ క॥ రావయ్యధర్మతనయా । జీవుడనను
 భాంఠివిడిచిచిత్తములోన । నీ వేసీవనికనునీభావననీవౌటదెలియబడునుమ
 హాత్మా॥ క॥ జ్ఞానమునులభముకతినము । తానీరెండుగనుత్రోవలవియొట్లనినకా ।
 తాననియెటిగడియెటుకే । తాననిసులభంబునాను తానకడనమా॥ గీ॥ సర్వక
 ర్మోపరతిగాకసంశయంబు । దీటదామీదటనుగానిదివ్యమైన । సుఖముదోచ
 దునాతోచుసుఖముదనకు । వేరుగాకుండ జెలిసినాధీరుడగును॥ గీ॥ అనఘబ్ర
 హ్మపదేశద్వష్టాంతమెల్ల । దెలియజెప్పితినిపునుదెలివినొంది సకలసామ్రా
 జ్యసౌఖ్యముల్నమతనొందు । మెరుకవంతునకెట్లున్న నేమికోదువ॥ గీ॥ వెలివ
 పంచంబునుధ్యని తెలిసితన్ను । నరుగనేర్చినయోగీంద్రుడింటనున్న । యడవినుం
 డినయారెంటినడకసమమె । కాకమటియాత్మకీసటల్కారణంబె॥ క॥ ప్రార్థ
 మనుభవించక । తీరదుయాగామియంట దెప్పుడువరుసకా । దీరుమరిసంచితిం
 బులు । దీరునుననుగన్న వేళధీరాత్తునకు॥ మఱియుగర్మంబెట్టిదనిన॥ సీ॥ క
 ర్మముల్ చేసినకడతేరగూడదు సేయకుండినగతుల్తాయకుండు । చేసినకర్మం
 బుశివునకర్పింపుచు ఫలసంగరహితులై వరగవలయు । చేసియుకర్మంబుసేయ
 కుండిన నేర్పుతిగుణభావంబున తెలియవలయు । కర్మంబులెవ్వనిఘననిత్యనైమి
 త్తికాచారనియమంబులండుబుధులు । ఫలములీడైనతిగుణస్వభావమనుచు
 నై నయధికారములకొద్దినాచరింప । వలయుగురువాక్యసద్ధతివరుసగాను । యా
 త్మసాక్షాత్కరించు పర్యంతమధిప॥ గీ॥ సకలమాయాప్రపంచంబు సగుణమ
 య్యె । సగుణనిర్గుణరూపంబుసాక్షియయ్యె । సాక్షిరూపంబు నిర్గుణరూపు
 సచ్చిదానందమునురామచంద్రుడయ్యె॥ గీ॥ అట్టిరామచంద్రుననిశంబుకీర్తన
 భ్యానములనునాత్మదలచితలచి । శాంతహృదయుడగుచుసత్సంగమునజేరి భ
 క్తిసేయునతడుభాగవతుడు॥ గీ॥ కర్మభక్తులచేతను గ్రమముతోడ । జిత్తవి
 శ్రాంతినొందునుశీఘ్రమందె । కావుననుగర్మభక్తులుజీవునికిని । సేయవలసిన
 కార్యంబుసిద్ధమయ్యె॥ సీ॥ తామ్రమృణ్మయశిలా దారురూపంబుల భావించు
 బూజించుఁ బామగుండు । పిన్న పెద్దలటంచు వేర్వేరువరుససమ్మానించుహాస్తిండు
 మధ్యముండు । తారతమ్యము లేకదై వమందతియందునున్న వాడనిచూచుచు
 త్తముండు । నీయు త్తమన్లోతుడీశ్వరుదగ్గించుకన్న వానిసతంతుగాంచుచుండు । న
 ట్లుగావుననీతోచునఖిలజగము । నందునీశ్వరునీశ్వరునందుజగము । వేఱు లేక
 యు బలుగొందువిధమునీవు । తెలిసికృతకృత్యుడవుగమ్మునేరహృదయ॥ గీ॥
 తామ్రమృద్దారుశిలలనుదలపుతోన । యీశ్వరుండనిపూజంప నేమిఫలము । తన

మదినయుండునీశుండుతన్ను దాను । దెలియ నేరనివానికి దెరువులవియ ॥ సీ ఆర్తు
 డై హరి నామకీర్తన బృట్టుగా నోరూర నెవ్వడు నొడువుచుండు । సత్యంతవాం
 ఛతో నఖిలేశుచారిత్ర మింపార నెవ్వడాలించుచుండు । సర్వసంత్కాగసమ
 తనిర్వైరుడై సంపూర్ణ నెవడుభోగించుచుండు । దేశిశ్రీపాదపీఠప్రసాద
 ముల్ స్వీకరించెవ్వడు చెలగుచుండు । వాడెధన్యుండుమాన్యుండువర్ణితుండు
 వాడెభక్తుండుముక్తుండువై భవుండు ॥ వాని వెను వెంటనీశుండే వేళనైన దోడు
 నీడయ్యముంజరనాడునయ్య ॥ శా ॥ సత్సంగంబును నాత్మచింతగురువిశ్వాసంబు
 వై రాగ్యము । న్మాత్సల్యంబును జిత్రశాంతియును సర్వభాంతిశూన్యత్వము ।
 న్మాత్సర్యంబులు లేకయుండుటేవి సన్మార్గంబులొయోగిక । త్యుత్సాహంబున
 దన్ను జెందిహృదయంబుప్పొంగఁగాఁబొండవా ॥ వ ॥ అనియ నేకవిధంబుల గ
 ర్భభక్తివై రాగ్యంబులకుఁజిత్రవిశాంకికారణంబనిజీవునివిశ్వయంబును స్వ
 రూపసందర్శనసుఖ హేతుత్వంబునుండెలుపంగలవాడననుచు మఱియువ్యా
 సుండుధర్మజునకిట్లనియె ననాదినిర్వికల్పుండై నయాత్మునియందు మిథ్యాయా
 పత్రంచంబునుండోచిన తెఱంగుగల్గిన మాయాబ్రహ్మసాన్నిధ్యంబున శుద్ధస్ఫ
 టికంబుమీదదాసానికుసుమంబుజేర్ప నడుమభాయనోచినట్లు జీవుండుగనుప
 ట్టు నాజీవుండుముఖంబుననుండి విశ్వుండను పేరిటవిషయంబుల ననుభవించు
 జాగ్రత్వంబునదై జననామధేయంబునస్వప్నంబునఁ గంఠప్రదేశంబున దక్షాగ్ర
 ద్వాసనాయుండై వక్షప్రదేశంబునంబ్రవేశించి సుషుప్త్యవస్థంజెంది ప్రా
 జ్ఞుండనంగనహంకారంబనుతమంబునందులీనంబై యందేమియెఱుంగఁడు సం
 విత్తుసాక్షి రూపంబుననుండుటంజేసి తత్సాన్నిధ్యంబుననుండివచ్చెంగావుననిం
 దాక నేఱు సేసితి నోయని యూరకుండెడివిధంబుదెల్పుఁ దద్విధంబు చిత్తుసహ
 యంబునందెల్పునాసంవిత్తుసాన్నిధ్యంబు లేకున్న నూరకుండునను తెలివిలేకుం
 డవలయు నాయహంకారంబెప్పుడు జాగ్రదిభిముఖమగునప్పుడు సంవిత్తు సా
 న్నిధ్యసహాయతాత్పర్యంబునసుఖంబుననుంటినను నెఱుకె సంప్రాప్తంబగు నా
 సుషుప్తినుండితుర్య నామంబునందు ర్యావస్థనొందిబ్రహ్మనందంబనుభవించుచు
 నాభినుండి తుర్యాతీతంబుననతీతనామంబుధరియించి మూలాధారంబున నర్క
 డణంబు సరమానంద సుఖస్వరూపంబుననుండి యథాప్రకారంబుగాతీరుగు
 సతతం బ్రీయవస్తాపంచకంబుల పంచదేహంబులుధరియించి యాపంచకంబు
 లంగూనునిడియోగియెఱుంగు సతరులేఱుంగరౌజీవుండాత్మవాసనాసమయం
 బున తవస్తాత్రయంబులందాటి వాసనాత్రయంబులందోసి వాసనయుద్రోవ

నాత్మైక్యానుభవంబగుఁ తదాత్మానుభవసారంబునఁ బంచజేహవస్థాభిమా
నభంగంబై హృదయగ్రంథినాశంబునశుద్ధజ్ఞానంబునఁ బ్రపంచంబు లేదనుట లు
పపన్నంబుగావున సుషుప్తివస్థయందుఁజిత్తుసాక్షియనిచెప్పట లుపచారం
బుశుద్ధసంవిత్తునందుఁబ్రపంచభ్రాంతి రజ్జుశంకుసర్పభ్రాంతిదోచి పిదప లేని
తెఱంగున భ్రాంతివిడినప్రపంచంబు లేదై నందోచెనంటివేని ధవళశంఖంబుజూ
చిపచ్చననిభ్రమసిననందుపచ్చనలేదు తియ్యనిపాలకుఁ జేదన్న దోషభ్రాంతి
యఁగాని తియ్యనిపాలకుఁ జేదు లేదనినిశ్చయంబు శుజ్ఞానమార్గంబుననున్న
దున్నట్టుగాదెలియ జగద్భ్రాంతిశ్రీగురుకిటాక్షంబునందీటు నీవును పద్మరుక
టాక్షంబున స్థానత్రయవ్యతీతంబై నతుర్యంబునబరమానందంబునంజెందు మా
సుఖంబు బుద్ధిచేత నెఱుంగంబడుబుద్ధికి దెలివి లేదన్న నానిజంబుబుద్ధిజడంబుగా
వున బుద్ధిచేతఁగనుటలుపపన్నంబుగాదై నను గన్నులుండిసంగానిసూర్యునిద
ర్శింపంగూడదు నేత్రోపాధినిసూర్యాశంబై న నేత్రదృష్టిసూర్యునిఁగన్నట్లు
సంవిత్తుబుద్ధ్యుపాధినింగను సంతకరణప్రతిఫలితంబైనచిత్తు బుద్ధ్యుపాధివిత
న్నుఁదాజూచునగ్నియంశంబయినదృక్కు-తత్సహాయంబునఁదన్నుగన్నట్లువృ
త్తిశూన్యంబై నబుద్ధ్యుపాధినశంబునఁదన్ను నాలోకించుచుద్వివిధంబై నట్లుసు
ఖంబునంజెందు నాబుద్ధిశక్తియగుచిత్తువాసనాచతుష్టయమాలిన్యంబు లేకుం
డుటంజేసి బుద్ధ్యుపాధినిఁ దన్నుదాజూచుకతన సంతకరుణోపాధి యుపప
న్నంబగు వెండియుబుద్ధిశూన్యమనినచో బోధతోఁగూడఁగావున శూన్యమనఁ
గాదై ననుసుషుప్తియగునాసుషుప్తియగుంగంకయంటివేని నాసుషుప్తినిర్వా
సనయైయుండియు నందేమియెఱుగక పిదపనజ్ఞానంబునొందెడుగావున సుషుప్తి
గాని జేబోధతోఁగూడినఁ దుత్యమాబోధ లేకున్న నజ్ఞానంబగును విషయాహం
కారమాలిన్యవృత్తి శూన్యతయబుద్ధిశూన్యత యాబుద్ధి శక్తియైనచిత్తు సంవి
త్తునంజూచుచు సుఖస్వరూపుడగుట బ్రహ్మనందంబునంతొక్కుచు నాబా
హ్యంబుమఱిచునప్పుడు జ్ఞప్తిమాత్రంజై బుద్ధిచేఁగాని తెలియరానివాఁడై
యుండు నాసమాధిసమయంబునమనోలయచిత్ర కాశంబై ననెఱుకదక్క తక్కి
నప్రపంచంబు లేకుండు నాసమాధ్యంతరంబునలయంబై సమనస్సున కాబహి
ర్యార్వాహరంబుగలుగు పెట్లనిన రథంబునదురంగంబులంబూన్చి యభ్యాసమా
ర్గంబుననడిపించుచుమధ్యేరథికుండూరకుండయభాక్రమంబుగానడుచునట్లుబు
ద్ధికివృత్తిశూన్యంబై నఁ బ్రాచీననాశవర్మంతంబును గళేబరంబు సుఖదుఃఖంబు
లంజెందినట్లుండు నాత్మలోకనపరుండై ననాడితరప్రపంచంబుగనియుగం గనని

వాడై యుండునని మఱియు మానీంద్రుండ్రిట్లనియె || సీ || బ్రహ్మాంబునేననిపలు
మాగుననవచ్చుబ్రహ్మబోధ మెఱుంగుభావమరుదు | వేదాంతశాస్త్రముల్విభ
జింపగావచ్చునాత్మార్థముల దెల్పుటదియునరుదు | స్వాంబులునురోసిసన్యాసీన
నవచ్చుశూన్యమూర్తింబులో జూచుటరుదు | అవిబంధమోక్షంబులనిచెప్పగా
వచ్చుదానుగానిలకడదనరుటరుదు | తనువునర్థంబుగురునివియనగవచ్చు | దారి
మొనసినలోభంబుదీఱుటరుదు | మనసుసామర్థ్యమెఱిగెడిమర్మమరుదు | అం
తతానయ్యుగాకుండుటదియునరుదు || గీ || శుష్కవేదాంతసిద్ధాంత నూటిపరు
లు | ఆత్మనెఱుగకయర్థముల్యర్థముగను | జెప్పచుందురులోకులజెరుచుకొ
ఱకు | నిజమునిష్ఠారమైకల్ల నిజములామె || మ || అరయన్ బ్రతిపరాశరాత్మజు
డుబ్రహ్మనందవర్షంబుగా | గురియించెన్ని బిడీకృతామృతలస తోలూహతో
ల్లాసియె | గురుకారుణ్యమహాప్రభావమున గోర్కుల్లిటియంగోరబ్ర | హ్మరు
షీంద్రుండలరాజుతోననియె వాఙ్మధుర్యచాతుర్యజై ||

మ || మనుజేంద్రాగణియల్లనాతదుడురామస్వామినింగూర్చిచాలన
మస్కారముతోప్పజేయుచు నుతుల్గావించెడ త్తస్వరూ | పునిదేవోమయశూ
ర్యమండలగతున్ బూర్ణాత్మనాదిత్యవ | ధ్వునిలోకేశుబురాతను న్మలినహీ
నున్బుద్ధిసూహించుచున్ || గీ || రఘుకులాధీశులోకాభిరామువిష్ణు | నజనపార
చిదానందుహరిముకుందు | బరమపరుడొచు నేకమైపరగువాని | సంవిదాత్తుని
శ్రీరామశంధ్రుండలతు || గీ || మునులకెల్లజాలధనమైనవానిని | బాపములనుజె
ఱుచుపరమపరునినన్ని తానెయగుచునన్నింటికధికమా | వానిదలచిమొక్కు
వాడననుచు || గీ || సారెనారదుండు సంభ్రముల్గుడుచుచు | మఱియుమఱియు
రామమహిమదలచె | మమతగలుగువారిమర్యాదగాబోలు | మఱిగితిరిగియా
డుమాటలాడు || మ || హరిరుద్రాదిసురుల్నవగ్రహములష్టాంగాదియోగవ్రతు |
ల్ధరవర్ణాశ్రమయజ్ఞదానజప సంధ్యావందనాదిక్రియా | చరణుల్పైసముద్ర
ము త్త్రివిధదిక్షాబ్రహ్మవిద్యాధురం | ధరులన్వేదపురాణశాస్త్రములు సీతా
రామసీవేకదా || గీ || అనుచునిట్లుసూక్ష్మనఖిలాంతరాత్ముని | శాంతునీరజాత్ము
సత్యధనుని | బ్రహ్మమూర్తియైనరామచంద్రస్వామి | సన్నుతించుచున్న సమ
యమునను || సీ || శ్రీరాముడప్పుడునారదుముందరనిలిచిమానీంద్రుడనేనీవునేయు |
సన్నుతుల్తెచ్చిప్రసన్నుండనైతి నిష్టార్థముల్వేడుము తనరననిన | నారదుండ్రి
ట్లనెనానుతికిప్టంబు నీమూర్తిగన్న దేనేడునేను | ధరగృతార్థుడబుణ్యాధన్యుండ
ఘనుడనాజన్మమిష్టదుచాలసఫలమయ్యె | దపమీడేరెబండనుదపము లెల్లనన

ఘమిపాదదర్శనమబ్బినపుడె నిర్మలంబాయెనదైవతనిజమునేడు । స్వచ్ఛ
మైనట్టిసీనామజపముచేత॥ శా॥ ఈరీతిగొనియాడునారదుని దానీక్షింపిన
తేమనిం । క॥ నావోయివరంబు వేడుమను నాకాకుత్స్థుతోమానిని॥ జేరేడి
మ్మనికోరనిచ్చెదయతో శ్రీరామచంద్రుండయో॥ భ్యా రాజ్యంబునజానకీసహి
తుడై ధర్మంబు పాలించుచు॥ నీ॥ ఇదిరాఘవ స్తవంబిదియు త్తమో త్తమంబిది
సర్వపౌభాగ్యమిదియుముక్తి । ఇదినారదప్రోక్తమిది వేదసారంబు నిదిరహస్య
శ్రేష్ఠమిది శుభంబు నిదితపస్సారంబునిది పుణ్యపాకంబు నిదిత్రికాలంబునజదు
వువారు॥ పుత్రమిత్రకళ తపాతాభివృద్ధియునిత్యకల్యాణంబుపచ్చతోర । ణ
ములుపాడియుబంట సంభ్రమములింట । గలిగియుందురు సంపూర్ణ కాముల
గుచు॥ బుద్ధివాక్కాయకర్మముల్పార్వకర్మ॥ మైననంటదుపడియించునట్టివారి॥
క॥ గీతానామసహస్రము॥ సీతారామ స్తవంబు శ్రీగురుకరుణ । స్త్రీతెబరించు
ను నెవ్వం॥ డాతనినారాయణసముడండ్రుమహాత్ముల్॥ వ॥ అనియిట్లు వ్యాసుం
డుధర్మజున కెఱింగించెననినవినిసంతుష్టాంతరంగులై శౌనకాదిమునులటమీది
వృత్తాంతంబేమి చెప్పెనెఱుంగింపుడనిన॥ క॥ వేదాంతతత్త్వసిద్ధియను॥ వాదా
స్పదధర్మచరిత వసుదేవసుతా । వేదభీనత్యాత్మా । మోదక్రీడావినోద
మురళీనాథా॥

మాలినీ॥ సముఖఘనవిలాసీ సుప్రసన్నాత్మవాసీ॥

భ్రమతిమిరదినేశా భక్తతోకవ్రకాశా॥

అమితగుణచరిత్రా యార్యసుస్తోత్రపాత్రా॥

విమలప్రణవసీమా వృష్టివంశాబ్ధిసోమా॥

గద్య ॥ ఇది శ్రీరామచంద్ర వరప్రసాదలబ్ధ కవితావిలాస శాండిల్యగోత్ర

వవిత్ర కృష్ణయామాత్యపుత్ర వినుతగుణధైర్య మల్లనార్య పణీతంబైన

శ్రీరామ స్తవరాజంబును మహావబంధంబునందు హరిధ్యాన పురస్స

రంబైన శ్రీరామకృష్ణస్తోత్రంబును, ధర్మజుండు సుజ్ఞానభక్తి

కర్మప్రశంసజేసిన వ్యాసభట్టారకుండు సవిస్తరంబుగా వ్రత

ధర్మంబులం దెల్పుటయున్నది ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీరామాయనము.

శ్రీరామస్తవరాజము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీమద్వైభవకారణ

ధీమన్నతదేవదేవ దివ్యమునీంద్ర

క్షేమంకర వేదార్థ

ప్రేమాస్పదజనవిహారి శ్రీకృష్ణహరీ॥

వ॥ దేవానామతాండవశౌనకాదిమహామునీంద్రులకిట్లనియె నట్లుశ్రీకృష్ణ
ద్వైపాయనుండు కాంతేయాగ్రజంగనుంగొని సర్వప్రపంచంబు మనోవి
కారంబుగావున మనస్త్యాగంబుసేయవలయు దన్మనస్త్యాగంబునకు గురుసేవ
కారణంబనియిట్లనియె॥ గీ॥ తల్లితండ్రి లేనితనయునిపోలికె॥ సతికిబతియు లేని
చందముననుగురువు లేనివిద్యగూడ జెందులకైననజునికైననిజమునరసిచూడ
గీ॥ తల్లిదండ్రులగురుతగజన్మజన్మాన॥ నరయబంధుమిత్రులట్లకలరు॥ తన్ను దె
ల్పుగురుడుతగదొరకడుభువి॥ దొరుకుటెల్లము క్తిదొరుకుటధివ॥ గీ॥ తల్లిదం
డ్రిఋణముదైవర్షిఋణమును॥ దన్ను నెరుగదీరుతత్వమందు॥ బరమగురుని
సేవపాటింపకుండెనా॥ ఋణముదీరదండ్రుగూఢిమునులు॥ గీ॥ సూచకినిషిద్ధ
బోధకనాచకులను॥ గడగికామ్యకర్మసమయకారులును॥ ననగ నెనమండ్రు
దేశికులందులోన॥ సద్గురుండగుకారణాచార్యవరుడు॥ గీ॥ అట్టికారణగురురా
యడైనవాడు॥ రామభగవానులేకానిసీమలోన॥ నితరజనులుతమ్మెరుగంగ నెం
తవారు॥ నరుడుగురుడనిపల్కుట న్యాయమధివ॥ సీ॥ సద్గురుభ్యానాత్మసంప
న్నుడగువానినరకాలివ్రాతయెవ్వనికిలేదు॥ సతతంబుకారణాచార్యుజేరినవాని
కొనగోరబోలనెవ్వనికిగాదు॥ శ్రీగురుశుశ్రూష సేయజేర్చినచానిచరణ లేలు
వునమంతెవరుగారు॥ దేశికప్రీతిగాదిరుగజేర్చినవాని సరిసహ సాంశమెవ్వరు
నుగారు॥ దానమానచాంద్రదాయణధ్యానవిహిత॥ మంత్రతంత్రాధ్యయనజప
మర్మకర్మ తీర్థయాత్రాదికస్నాన దివ్యధర్మ॥ లైననాచార్యుజేరినవానిసమ
మే॥ క॥ గురుశుశ్రూషలుసేయని॥ నరకదుసంసారమనెడినట్టేటముగోత॥ గిరు

గాస్తపుబొందై యిహా । పరములు లేకుండు నెందుబళుకర్కుండై ॥ క॥ గురుబోధ
 నెఱిగినట్లా । పరివరివిధమైన శాస్త్రపారవ్యసనం బెఱిగించు నె పురుషార్థము ।
 పరిపక్వముగానివారిభ్రాంతిలుగాగన్ ॥ క॥ పరసత్తములనుకారణ గురుచే
 తనుదాసుదేలియగూడినయట్లా । నరకప్రసిద్ధవాసనః కిరవౌపారవ్యసనములెరు
 కకునగునే ॥ వ॥ అనినవ్యాసభట్టారకునకుధర్మజుండిట్లనియె ॥ క॥ అయ్యాగురు
 పులచరితం బెయ్యది నేతరువారలెవ్వరుచెపుమా । నయ్యోపాతర తెలియదు
 అయ్యాశ్రమధర్మమెట్లులాచారంబుల్ ॥ క॥ కారణగురుమహిమంబులు వారికి
 శుశ్రూష సేయువర్తనలన్నిన్ ॥ దేరుగడ సేయవయ్యా । సూరిజనస్తుత్యచరితసు
 స్థిరభరితా ॥ సీ॥ అదిగాకబహువిధంబైనసంసారము ల్వారలనడవల్లుపారుష
 ములు । మాయాశరీరమర్మంబులు పురుషుండురమణులవీడువిరక్తితోవ । మో
 డాధికారముముతుండుకారణా చార్యుజేరెడుజాడసాంగముగను । దెలుపు
 మునుటియేమి తెలుపంగవలయునో నన్నియు నెఱిగింపుడనుసృపాలు । తోడ
 వ్యాసుండు సెప్పంగదొడగునిట్లు । రాజయోగంబు తెల్పుకారణగురుండు వాని
 మహిమలుసంసారవర్తనములు । ముందుగాదెల్పు మంతకుమున్నె తెలియ ॥
 క॥ మాయాసంసారంబులు రోయక గురుమహిమ దెలియదౌఢులుగలవా । కా
 యమనిత్యంబనిగురు । రాయనిచేబడక తమకు బ్రతుకులుగలవే ॥

శ్రీ జీవవిచారఘట్టము. శ్లో

సీ॥ జీవునిసంసారచిన్నెలామూలాగ్రముగ జెప్పెదనువినుమొదల మొదల ।
 స్వప్రకాశముననుచనునహంకారమా పరణవిక్షేపమైస్వస్వరూపు । మఱపిం
 చుపురుషునిభ్రమగఱపించిననిందుచే నెద్దియునెరుక లేక । వెనుకముందెరుగక
 వెట్టిపట్టినవానివిధముననాసచే వెతలబడుచు । వెతులుపోసుకొంచుగొదవనిమో
 హాతి । శయముచేతవట్టిజాలిగోడు । గుడుచుచుండుగాక ఝడిసియింతట నైన
 తోడునుమాలిపోడుదుఃఖిజీవి ॥ క॥ ఆవరణమనగమఱపే । కావునదాసన్నద
 న్నుగావకయుండ । న్నేవిధమునదాననతా । నైవేతేభ్రాంతిపెట్టు నాత్మునివ
 ల్సా ॥ క॥ విక్షేపశక్తియనగా మోక్షవ్యతిరీక్తమైనమోహావికారాల్లక్షలప
 ర్యంతంబుల । రక్షణమునదోచు గాపురంబులకిరవే ॥ అదియునుంగాక ॥ క॥ జీ
 వుండిట్లుతనుశ్రయ । భావనచేగలిగెవానిప్రకృతుల్వినుమా । కైవల్యంబునదబ్బ
 ర । గావేరొకకల్పితుండుగలిగెన్పచాలా ॥ క॥ అనవినిరాజేంద్రుడును । ననఘ
 నిరాకారముననునాకారంబే । యనువునగలిగెనుజీవుడు । తనుపులుమూడెట్లు
 దాల్చెతద్విధమెట్ల ॥ గీ॥ తెలియజెప్పుమన్న దేశాధిపతితోడ । ముసికులంబ్ధిచం

మ్రుడనియెనిట్లు రాజవర్యునినుముబ్రహ్మస్వరూపంబు మొదలుగాను బోధప
దిలపరతు॥ అదియెట్లంటేని॥ నీ॥ అమలమైస్వచ్ఛమైయాద్యంతశూన్యమైశుభ్ర
మైఘనసంవిదభ్రమగుచు నిత్యమైసత్యమైనిర్మలాకారమైయందమైయానంద
కండమగుచు పూర్ణమైదివ్యమైబోధస్వరూపమైబుద్ధంబునైస్వతస్సిద్ధమగుచు
నమితమైనిశ్చేద్యమైనిరంజనమైపరంజ్యోతియైమహారణ్యమగుచు నద్వయబ్ర
హ్మచైతన్యమైవెలుంగు నట్టిబైటనునేమిగన్నట్టు పెట్టు లై నయిబృందితెల్వి
కై లేనిదేకలిగిననవలనెరజ్జుసర్పగతిననఘ॥ క॥ లేకేగలినపునుషుడాయాకల్పి
తుడనగయాతజ్ఞాదబ్బరనా॥ అోకించితానుజాతై త్వాకారంబై నయాశుడ
య్యెంగీన॥ క॥ అయ్యాయు త్తమమధ్యమనియ్యోహంబ నెడినహమునిగుడ
న్విసుమా॥ వెయ్యేలికనియ్యోహం బై యొప్పెడిభాతికాఖ్యహంకృతవలన॥
గీ॥ ఆదిశక్తియు క్తుజై తమోగుణియునై జ్ఞానవికృతితోడగానబడుచు॥ కడక
తోడవిశ్వకారణదేహియైయాధికల్పితుండురుద్రుడయ్యె॥ క॥ ఖ్యాతిగభూతో
త్పత్తికి॥ యాతజ్ఞయాత్మస్వరూపుడౌభూతాత్మా॥ యాతనిచూపేకాలం॥ బే
తరినిండిననుకల్పి నెరుగుముబయల౯ గీ॥ గగనవిస్తీర్ణమైగాలిగాలిచుట్టి పట్టి
మథియింపగానగ్నిపుట్టెదీని యురముజలమండ్రువేత్తలుయొప్పుతోడ॥ నట్టిని
రంబుబలుపయాయవనిననఘ॥ క॥ ఈరీతివంచభూతములారయకల్పింపబడి
యెననికలయంబిం బారూఢంబిదివ్యప్తిశరీరంబనిపించుకొనునుప్రభీదవాధా॥

శ్లో పంచీకరణ లక్షణము. శ్లో

వ॥ విను మావంచవింశతితత్త్వనిర్ణయం బెట్లన్న నీవంచభూతంబుల
నొక్కొక్కటిరెండేసిగావిభాగించి యందులో నొక్కొక్కనిజాంశంబులుం
చితక్కిననొండొంటినాలుగేసిగాభావించి పంచీకలయంబంచీకృతంబయ్యె త
ద్విధంబెట్లన్న ఆకాశార్థభాగంబుజ్ఞాతృత్వమయ్యె తక్కిననాలుగు వాయు
గ్నిజలభూములగూడి మనోబుద్ధిచిత్తాహంకారంబులయ్యె పవనార్థభాగం
బువ్యానమయ్యె తక్కిననాలుగు పృథ్వావస్తేజోనభంబులంగూడి ప్రాణ
పానోదానసమానంబులయ్యె హుతాశనార్థభాగంబు చతువయ్యె తక్కిన
నాలుగుభూనీరమాడుతవ్యోమంబులంగూడిఘ్రాణజిహ్వాత్వక్రోచ్ఛతంబులయ్యె
కిలార్థభాగంబురసంబయ్యె తక్కిననాలుగు ధాత్రిప్రీతిప్రభంజనశూన్య
మార్గంబులంగూడి గంధస్పర్శశబ్దంబులయ్యె త్వాతత్త్వార్థభాగంబు పాయు
వయ్యె తక్కిననాలుగు వారిధనంజయసమీరాంతరిక్షంబులంగూడిగుహ్యాపా
ణిపాదవాక్కులయ్యె యట్లుపంచవింశతితత్త్వార్థంబైన ఘోరదేహం చింత

కర్మజ్ఞానేందియదశకంబును పంచప్రాణమనోబుద్ధులంగూడి సూక్ష్మాంగంబ
 నులింగశరీరంబయ్యెనీ రెంటికికారణంబగుటనవిద్యకారకాంగంబయ్యెనీ దేహ
 త్రయంబులంగూడిజీవుండుజాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తులనునవస్థాత్రయంబులంబడి
 పొరలుచు మాంసనిస్సితంబైన యాస్థులకాయంబునం దహంకారమమకా
 శంబుసేయుచు దేహత్మాభావంబుల తన్నుదా నెరుగకకర్మంబులుచేసి స్వర్గ
 నంకంబులంబొందుచు క్షీణభోగంబుల సర్వజంతుయోనిద్వారంబులం బు
 ట్టుచుంజచ్చుచు యెడలేనిదుఃఖంబులంబొందుచుండుగాని సర్వభోగవిరక్తుం
 డై శాంతహృదయుండగుచు యీశ్వరోపాసనావిశేషంబుల చిత్తంబు గె
 ల్వనేరదదెట్లన్నవినుము॥ గీ॥ చీనునెత్తుర్లచేతనుచితుకుచుండు మూత్రమల
 సంయుతంబుపైమురికితోలు । కండలెమ్ములుప్రేవులునిండియుండు యిట్టిదే
 హంబులందవస్థేమిచెపును॥ సీ॥ బయిసిహీనముదుఃఖ బహుళమాకారంబు
 యెంగిలిమంగలభంగభూమి । తేరనవ్వలపోతు దేహస్వరూపంబు రోగాలపు
 ట్టయారోతకొంప । భయములపుట్టిల్లుపాతకంబులబొంది యముబారిగొతె
 యాయలతియొడలు మలమూత్రరక్తదుర్వాసమీచెడుడొక్కకసుమాలిబా
 ములీకప్తతనువు తోకపురుగులగుంటయీతోలుతిత్తి యిడుముపాటులకొడి
 గట్టుయీశరీర మందలాకాంక్ష సౌఖ్యములందుగోరి । కోరిశుద్ధపశుప్రసాదు
 లైరిగినులు॥ సీ॥ గుణములులోభములొమ్ములుగరిశలు యీశలుతలతోక
 యవధి నోరు । సకలావయవములు సంగత్రయంబులు గులగోత్రసంగార్థము
 లుపాలంబు మందుసంస్పృతిదొడ్డమమతకర్మముగాడి పంచేంద్రియంబులుబల్మి
 వలువు పూరియావిషయముల్ క్రూరము త్రేతలు ప్రేమాతిశయములు పెత్తన
 తొట్టి ఋణముసుఖదుఃఖము బాధలురోతకుడితి కాపురముచెడు మోహంబెక
 ల్లతెల్వి ముహూమందునదోచినభ్రాంతిగొల్ల మచుజాలనుపశువులకిట్లుననఘచ
 రిత॥ క॥ తొరితిపశుప్రసాదులు నై రోషద్వేషులై దురాచారులునై । వారును
 మీరునుమీమా వారనిస్త్రీచాంఛదగిలివశులై రిన్మపా॥క॥ ఆలుంబిడ్డలకొరకై ।
 జాలింబడిధనముగూర్చిచచ్చినదనకా వేలాకోలమునొందును స్త్రీలోలుండై
 నవాడుచెడిపోబాడై ॥గీ॥ కాంతదగిలినవారికిగల దెసుఖము వారివిషించుటకు
 చాలవనరివనరితిరిగి తెచ్చినయవిదాముదిన్న వెనక యెంగిలై ననుభక్తిం చుటి
 ట్లుగాగ॥ సీ॥ బహువిధరోగంబుభార్యానుభోగంబుసిగ్గులచేటునీస్త్రీలకూట
 మత్యంతపాతకంబంగ నానంగమం బిహపరదూరంబులింతిపొందు । దుఃఖస్వ
 రూపంబుతోయశేషునిపొందులుద్బంధమధగంబులువిడచెలిమి అతిఘోరనర

కంబునతులలోలత్వంబుతలయెత్తరాములుచెలులగోష్ఠిగాపురించెడిసంసార
కన్యపాలు । రోతకూటిబ్రతుకరణ్యరోదనంబు । లేమిజెప్పదు లేహ్యమచెక్కి
దీని సన్యసించినవాడెబో జాలుడధిపా॥ సీ॥ యిల్లువాకిలిరోసియిల్లాలినెడబా
సిచుట్టవక్కములనుసారిదిరోసి । వన్నెవాసులువీడివాంఛలుగోరాడి సామ్ము
లుదిగనాడిజోలివీడి । యాడిక సోకోర్చియవమానములునోర్చినడవడిపోకార్చి
తొడుసుదీర్చి । కర్తృత్వములుమీరికర్మముల్లక తేరిభావంబులనవీరిభ్రమలగే
రినితరసంగంబులెల్లనునేహ్యకుడిచి । యతిమహాశూరజై యింటియాశవిడిచి
తిరిగిచూడక దాబయల్దేరినడచి పరమగురు జేరజన్మసాఫల్యమనఘ॥ సీ॥ సంగవిర
క్తుండుశృంగారయుక్తుండు సంగవిరక్తుండుసర్వజాణ । సంగవిరక్తుండుబంగా
రుబిడ్డడు సంగవిరక్తుండుసర్వసముడు । సంగవిరక్తుండు సంతతానందుండు
సంగవిరక్తుండుసంభ్రముండు । సంగవిరక్తుండుసంపూర్ణ కాములిడు సంగవిర
క్తుండుసన్నుతుండు । సంగవిరతుండు చిత్తరశాంతిపరుడు । సంగవిరతుండు
దేవతాసముడుఘనుడు । సంగవిరతునిసరిసాటికగతిగలరె । సంగవిరతుండు
పూజ్యుండుసభలలోన॥ ఉ॥ ఈవరగర్వమువిడచిఋషిశర్వరునందులబ్రీతిఘట్టి
గా భావననిల్పియాడుచును బాడుచుశ్రీహరినామకీర్తనాల్లావుగజేయుచున్న
జనులమగనునెవ్వడుజేరువానిదే । జీవనమున్వివేకమును సిద్ధముపొందవవంశ
పావనా॥ గీ॥ పాండవోత్తనువిను పరబ్రహ్మమైన రామకృష్ణులనామకీర్తనల
మహిమ । లేమిజెప్పదు ధాత్రిలోనెవ్వరైన । వాంఛనొకమారుబల్కు పావ
నులజేయు॥

శ్లో నామకీర్తనవిచార ఘట్టము. శ్లో

గీ॥ నామకీర్తనసరిసాటి భూమిగలదె । తెలియనేరనిమూర్ఖులు తీర్థ
యాత్ర । లంచుదేవతాసేవ ల్లించుచుండ । బట్టకతిరుగ్రహచార బాధగాక॥
క॥ జారుండైననువృద్ధా । చారుండైననుగృహ స్తసంచారుడై । శ్రీరామాయని
యొకపరినోరాడినజాలువానినూ రేడులకు॥ సీ॥ తెల్లవారకతొల్లిచల్లనినీటి
లోవాయుకొ నొడలెల్లవఱుకువారు । నీరుకావులుగట్టినిల్లుదర్శలచేత సవ్యాప
సవ్యములజల్లువారు । బిగుసుకముక్కులుబిగియించిగొణుగుచు మూగమువే
యుచుయాగువారు । సాముజేసినయల్లుసాగిలబడివడ్డిబొద్దుకై నిల్వకబోవువా
రు । బిరబిరను చెట్లచుట్టునుదిరుగువారు । నెయ్యిజితుకులునగ్నిలో వేయువారు ।
వైశ్యుడై వాదిపూజలవరలువారు । కీర్తనలు సేయువారలకిందివారు॥ క॥ అత్త వే
జమువేహరి । కీర్తనపరుడైనవాడుకృష్ణాయనుడు॥ మూర్ఖునిజించినయొక్క

ము! హా ర్తముతో స్వామియొద్ద యుంచుకయుండెన్ || స్తీ || అనిశంబు నారా
 యణాయనిచెలరేగియాటపాటలమరుమాట లేక | పిలుచుచు ప్రత్యక్షములుగో
 రితలచుచు ధ్యానించివరవశత్వమునబొంది | తెలిసిమరిచినయట్లు తెలియకమరు
 పుత్రో నెందు నెట్లుండుట నెరుక పడక | నున్న చోటనుతనకుండంగనై వక బాలుని
 లీలనిర్భయుచునగుచు | తిరుగుభక్తిని వెను వెంటదిరుగుచుండు | తడవులకుగన్న
 శ్రీరాముతల్లిబోటి | ముగ్ధదనుతు బాయజాలనిముద్దులట్ల | పరమశారణ్యానిధి
 యైనహరిన్మహాలా || క || వినవయ్య రాజచంద్రా | మనుజుశరీరంబు లెస్సమంచిది
 యాగా | వునపుడు మార్గమునుగొను | ఘనులకునల్లారుముద్దుగావిహరించు ||
 మఱియును || క || శ్రీరామకృష్ణులకుపని | ధారుణీ నెవరై నతమ్ముదలచినవారిన్ |
 జేరేదేదయచేతను | నారయిందొకకథగలదదివినుపింతున్ || క || నారదము
 నిశిష్యుండ | త్తారాముడు ప్రముఖ్యుడతందొకనా | డారామకృష్ణమూర్తు
 లాజ్ఞరక్షింపొప్పవారుజేరిరివానిన్ || క || ఈరీతికిబల్కుమానికి | నారాజేంద్రుం
 డుననియెనయ్యావాడే | తీరునజీరెనుశరీర | వారేరీతులనుజేరవచ్చిరివానిన్ ||
 వ || అనినకృష్ణుడై పాయనుండిట్లనియె || గీ || శరణుశ్రీజానకీనాథశరణుశరణుశ
 రణుశ్రీరుక్మిణీనాథశరణుశరణు | శరణుశ్రీరామరఘురామశరణుశరణు | శరణు
 శ్రీకృష్ణహరిహరీశరణుశరణు || వ || అనుచు భూసురుండు శ్రీమన్నారాయణ
 మూర్తినింగూర్చి యట్లనియె; సచ్చిదానందనిలయా నీవురామావతారంబు
 న బాలుడవై యుండు నెడ విశ్వామిత్రుండు తనయాగసంరక్షణంబుకొఱకు
 మీపట్టణంబు ప్రవేశించిన నతనింజూచి యాదేహేంద్రియాదిప్రపంచంబుకొర
 కు సర్వంబుగాంక్షింపవలసెగాని దీనివల్లనయ్యెడుసుఖంబులే దెట్లన్న “నా
 త్మవస్తుకామాయ సర్వంప్రియంభవతి” యని వేదవచనంబు పలుకుగావున
 కామంబులు నిరర్థకంబులై యుండునని మిమ్ముంజూచి విశ్వామిత్రుండు ఓరా
 మా యాదేహీకీదేహంబు సుఖదుఃఖమూలంబగుటనిశ్చయం బందులకునొ
 క్కయితిహాసంబుగలడు, తొల్లిశుకుండు తండ్రిచేతననుజ్ఞాతుండై మిథిలానగ
 రంబుప్రవేశించిన నతనింజూచి జనకుండిట్లనియె, నీవుసంశయింపవలదు నీకు
 దేహేంద్రియాదిప్రపంచంబు గలిగినట్లయుండుఁగానినీకుదేహంబు లేదు నిన్ను
 నీవెరుంగుమనిన నతండట్లచేసెఁగావున రఘువీరా నిన్ను నీవెరుంగుమనిన మీ
 తునేనే బ్రహ్మమనియెరింగితిరట మున్నునిన్నెరుంగవే నీవుగురుశిష్యన్యాయం
 బునడిపించుట తేటబడియెను న హా యంత్రవిచిత్రంబడియనుంగాక మా
 రీచను బాహుసదయును, శిశువునుర్భంగంబును, నీలావివాహంబును, పర

శురామపరాక్రమభంజనంబును, అయోధ్యాప్రవేశంబును, కైకేయీకార
ణంబున దండకారణ్యప్రవేశంబును, సీతావియోగంబును, పంపాసరోవరంబు
న హనుమద్దర్శనంబును, సుగ్రీవసంభాషణంబును, వాలిహరణంబును, సు
గ్రీవరాజ్యాభిషేకంబును, జానకీశిరోరత్నపరిగ్రహంబును, సముద్రబంధనం
బును, వివీచిత ధూమాక్షి అతికాయ మహాకాయ మహాదర మ
హాపార్శ్వ కుంభ నికుంభేంద్రజిత్రాద్యనేకదానవ కోలాహలంబును, రావణ
కుంభకర్ణ ముఖ్యరాక్షసహరణంబును, విభీషణ లంకారాజ్యాధిపత్యంబును,
జనకపుత్రింగూడి సకలపరివారంబుతో భరద్వాజాశ్రమప్రవేశంబును, గుహ
భరతశత్రుఘ్నదర్శనంబును, తత్సర్వజనసంభ్రమోత్సాహంబును, గురుమా
తృజనప్రియంబును, సకలజనసంభ్రమోత్సాహంబుతో నయోధ్యాపట్టాభిషే
క్తుండవైభక్తవాత్సల్యంబుతో సుఖంబుండితనిదీవించి మరియు కృష్ణావతారం
బునననేకపరాక్రమంబులుచేసి పదారువేలన్నూటయైనమండ్రు స్త్రీలతోడం
గూడి క్రీడలకడెలంగుదేవుండవు నీవుకావె యట్టిసేకు నమస్కారములుచే
సెద చేకొనవే శ్రీరఘువీరా సచ్చిదానంద నిత్యపరిపూర్ణద్రభావ స్వరూప!
గీ॥ అనుచువిప్రముఖ్యుడారామకృష్ణుల పాడియాడుచుండిభక్తితోడ మరి
యుశరణులంచు పరిపరివిధముల । పాండవాబ్ధిచంద్ర పలికెనిట్లు!

శ్రీశ్రీరామస్తోత్ర ఘట్టము. శ్లో

మ॥ శరణన్నంగరుణింతునన్న బిరుదుల్బాలంబులో చాలెనొకరణోహా
యనరావడేమివినవోసంసారతాపత్రయం । బెరుగన్నీయదొనిందులేవోచేపు
మాఱునిర్దయాబుద్ధినే మరితోమున్ను విభీషణాదులకు రామాయార్తరక్షా
మణి॥ ౧॥ పరగేరావడత్రోవగానవో సురల్పార్థింబిరోసాచుగా । నరుచి
సాక్కితోయాంజనేయునివడిక నమ్మించితోజానకీ । చరణజ్జంబులునొచ్చెనో
యితరదేశప్రాణిసంరక్షనే మరితోయెందుకుయింతసేపుదగ రామాయార్త
రక్షామణి॥ ౨॥ శరణన్వారలయాపదల్పరిహరించక రాముడుండంగదో । బెర
పేలంచునుపిన్న పెద్దలు ఋషు ల్వేదాంతశాస్త్రంబులు । న్నొరయన్నమ్మివిభీష
ణాదిఘనులనోపేషించుటల్పాక్షిగా । మరినిన్నమ్మితికావుమీదయను రామా
యార్తరక్షామణి॥ ౩॥ పరులకణిష్యులతల్లిదండ్రుగురుబ్రాహ్మణ్యంబులన్నఖ్యుల
స్మరణన్వారినిన్ను నేనహగనా న్యభావికల్యంచన । త్వరపుంగువుననాస్వధ
ర్మమిదిగో నమానసిధర్మమే । మరకావన్న శరణ్యనీకరణ రామాయార్తరక్షా
మణి॥ ౪॥ ధరలోతోల్లిటివారునేనుసహగా నై న్యంబున స్వేదము । త్వరపేలం

చునునియ్య వేయభయము లేన్ జేమివింతాయనా! శరణార్థికిగనాడరాజెరు
గవాసర్యేశనీవిచ్చయే! మఠినన్వల్లనువారలెవ్వరిక రామాయా ర్తరక్షామణీ॥
౫॥ శరణన్నాక్షణమేవిభీషణునకాచంద్రార్కమానట్లుదే! వశలంకాపురిదార
బోస్తిరనుచున్వాల్మీకిరామాయణా! దిరహస్యంబులుదెల్పుటన్నిజములై తేన
న్నరక్షింపుమీ! మరుమాటాడిననింకయానసుమిరామాయా ర్తరక్షామణీ॥
౬॥ అలనాడా ర్తినిబిల్వనాకభయమాయాకాశవాణిధ్వనిక! బలుకావాక్యము
సత్యమాజయమునా భాగ్యంబునాదెట్టిదో! దెలియన్నేరకవిన్న వించితినియేతీ
రైననుశ్రోవుని! ర్మలనీ వేగతికావ వేదయను రామాయా ర్తరక్షామణీ॥౭॥
శరణాపన్న శరణ్య రాగదవె హెచ్చానామనస్తాపము! త్నిరసించిన్ని విసేకుకట్టడ
గజేనీ వేగ తేయేమిముక! శరణంబన్న విభీషణాదుల మనస్తాపంబువారింపవే!
మఠినాకెవ్వరునీవయాశరణు రామాయా ర్తరక్షామణీ॥౮॥

శ్రీ శ్రీకృష్ణస్తోత్ర ఘట్టము. ౨౪

మ॥ శరణాబింతపరాకుదేవ యిదిగోసంసారతాపత్రయం! బరుదైవ
చ్చేనుయింక మాకెవరుదిక్కున్నారనీవిప్పుడే! మఠినన్నోములునొంటనగుసా
మ్యంబాననట్లన్న నెం! దరిమున్నోచితో నేడుదబ్బరవికృష్టాయాపదోద్ధారకా॥
౧॥ కాళిందీనదిచెంతనీవుమురళీగానంబు సేయంగనా! వేళన్మాంతమిమోహ
మందివగతో వెంటాడ నేమంటివో! తాళంజాలక నాడుకుయ్యడగ నంతకాగి
టంజేర్చియే! ణ్నాల్భీతెప్పననారిగాచితటకృష్టాయాపదోద్ధారకా॥ ౨॥ యెవ
డోరక్షకుడంచుకుయ్యడగవచ్చేనంచునాకాశవా! ణివలెన్నెక్కటనుండివస్తి
విడిగోనీనోజనీవేమిసే! తువునాకర్మమునాటికూరక నెయందుకచేతగాదేని
పూ! నవలెకొతప్పునెయింక నేడహహ కృష్టాయాపదోద్ధారకా॥ ౩॥ ధరలో
తొల్లిటివారుబిల్చినపుడేదాసుండవై వారికిక! బరగక జెప్పుడుబంటవే తిరిగిత
ప్పానేడునాపల్లక! న్నొరగన్నప్పుడేయేమివచ్చె యిదిగోమోసంబునా కేమియా!
చరణల్లప్పునుయింకనీమనసుకృష్టాయాపదోద్ధారకా॥ ౪॥ అలుకన్గానిపతివ్ర
తల్పియభయం బత్యంతముకభర్తకుక! ఎలదాగుల్కులుగుల్కురల్లరతి
లోవర్తింపనారీతిపు! తుగ్గిలనేడ్పించినగానికొందరికి ముద్దులావు నారీతి
నీచలమేలయ్యప్రియంబెనీకుమరికృష్టాయాపదోద్ధారకా॥ ౫॥ కరిత్రష్ణోదవిభీ
షణురవిసుతకాంతేయులకానాపదిక! మఠియున్నా ర్మలనీవుశ్రోచుట
అపరాధమాన్యంబులోవేనినా! మురయాలింతువు లేకయుండినవిదేముమ్మాటి
కాంతేయిమ్మల్కుగనీవబద్ధమింకకృష్టాయాపదోద్ధారకా॥ ౬॥ అలయిం

తస్మాద్యైల్లుదూరినతులక హాస్యంబుగానవ్వివా । రల వెన్నల్నిజారచోరతతి
 ధూర్తస్వామివై నేడునా చెలు లేపిల్వగ నెమ్మిరావలసివ స్తేనేరికిజల్కనా
 చలమేలయ్య మహాత్మనీదుదయ కృష్ణాయాపదోద్ధారకా ॥ 2 ॥ ప్రతినల్ జే
 సినగానిరావికనహావర్యాచకాల్మంచిదే జిత కామాతురవృత్తి నేనిపరదేశిన్నే
 నిశేనేనినేగతి లేకుండినవాడనేనియెవనింగై కోనివాణ్ణేనిసల జ్ఞతబాహ్యకృతి
 నేనిబ్రోవుమరికృష్ణాయాపదోద్ధారకా ॥ 3 ॥ గీ॥ అనుచునిట్లువిప్రదారామకృ
 ణ్ణుల । జీ॥ జీరతారుస్త్రీలతోడ । గూడిచేరివచ్చికోరినయర్థము । లిత్తుమడ్లు
 మంత యేమివలయు॥

గీ॥ అనినవారినుచితమైనట్టిపూజల దనిపివిప్రదనియెధన్యులార । యితర
 మొల్లమీరలిందుండవలెనన్న సమృద్ధిచియుండి సార్వభౌమ ॥ 4 ॥ ఈరీతిరామ
 కృష్ణులు । నారయనావిప్రవరుడుహర్షించినయా । చారిత్రమెవరుచదివిన । వా
 రిక్కియీనుఖముగలదువసుధాధీశా ॥ 5 ॥ అనినమునికిరాజుఅశరీరవాణికిట్టు । బ
 లికెనన్నమునియుతొల్లియా ర్థితోడివిప్రడభయమిమ్మనిశ్రీరామచంద్రువే
 డుచున్న సమయమునను॥ గీ॥ గగనవీధినుండిజగమెల్లమోయంగభయపడకుము
 టంచుబలుకువాక్య మొకటివినగబడియెసకలకోర్కులదీర । వానిమహిమలె
 చవశమెభూప ॥ 6 ॥ ఈరీతిగన్నవారికి । శ్రీరాముడుకృష్ణమూర్తిస్త్రీసహిత
 ముగా కోరినకోరికలిచ్చుచు జీవనయావేశపరిగచెరవలసె ॥ 7 ॥ ఇటువంటి
 భక్తిచేతనుకుటిలంబగుచిత్తవృత్తి నోరకమున్నే । పుటుకునజందెముదెంచిన
 నటనలవేముక్తిగలదెనరనుతచరితా ॥ 8 ॥ ఇంటితోనైననుకల్లాలితోనైననగరిక
 ప్పలకైనతెగువజేసి కావికోకలుగట్టికచ్చలుబిగియించిబోడితలయైమెడవో
 చదీసి । కుండకోలయుబట్టినిండుబూడిదెబూసిపూసలుమెడగొన్ని వేసిచేత । జ
 పమాలధరియించిజనులుగన్గొనుచోటహరిహరియనుకొంచువాడుకొంచు । వే
 షమమరంగభిక్షుకువెంటవెడలితిరిగియమరికగలచోటతినగమణిగి । విషయసం
 గతయంబులోవిగువాని కేడసన్యాసమరివాని కేడగతులు ॥ 9 ॥ కామాంధుడై
 కన్నుగానకంటయినట్టిపణతులముట్టంబుపడ్డవాని క్షీణపుణ్యంబున స్త్రీయో
 నిజొచ్చిగర్భమునెత్తోవంటుబడ్డవాని । దొలగద్రోయగరానిదుర్జనాగమినం
 తబైశృంగడియంటుబడ్డవాని । దబ్బరతాటోట్లతరిగినాయువుచేతపడిపోవుపే
 తంటుబడ్డవాని । దొలిజదువులప్రాయశ్చిత్తములనుచేసి । దంటబాయకసద్గురు
 వెంటద్రిప్పి । యంటుబాపగ యలనడిమింటితోన । గంబుకోరాదు వానికియం
 బుపోదు ॥ 10 ॥ యినిచెప్పనేలతన్ను దానిరిగిన । ఘనునిశేరకున్నకర్మమెట్లుపో

పువ్వర్థమగునుబూడిదెలో హూమ మైన రేంద్రచంద్రయధములకును॥ చ॥ నడ
కల నాక్రమంబులధనంబులజాతులవర్ధనీతులక॥ యడవుఁ దానధర్మముల నాకు
లనంబుల వేష భాషల॥ నడలడిగంబరత్వముల చాటుట నద్గురురాజచంద్రుచే॥ బ
డక నవిద్యయు॥ జడిసిపారు నె ముక్తివధూటిచేరునే॥ వ॥ అదియునుంగాని॥ నీ॥
గుడిగుండములకొండగుహలకారడవుల కూరనారలనిరాహారములను॥ పం
డగపర్యాలపాడినిపంటను నేర్పు నేరంబులనోర్పుజనుల॥ నిష్ఠులనీశ్వను చప్పిడుపి
శ్వనుతీరాలతిరుణాశ్వతిప్పటలను॥ వడుగుల పెండ్లిండ్లవన్నెలవాసుల వ్రాతలచ
దువుల పాదములను॥ విండులవినుకూశ్వవితరణగుణముల॥ పొందుపొరటలనుపొ
నుములను॥ మోక్షమబ్బదయ్యముక్తికాంతామణి॥ నాథుజేరకున్న నరులకధిప॥
గీ॥ అనఘయామతిరించినట్టిదృశ్యములకు॥ తల్లివంటిచిత్తదర్శనమున॥ చిత్ప్రతిఫలి
తంబుజీవుడై కనుపట్టె॥ కాననింతవట్టిమానసుండె॥ గీ॥ రోతకూటిమనసురోసాన
కేపెనగుత్రోవగానిముక్తిత్రోవవట్టి పోవనీడుదీనిపోడినుయీమాయ॥ రం
పెలాడిజూడురామచంద్రా॥ గీ॥ విషయలోలుడగుచువిశ్వాసవినుతుడై॥ గురుల
వెంటవినుచుకుటిలుడగుచు॥ చింతముణిగినట్టిశిష్యునకాత్మోపదేశమియ్యరాదు
తెలియనధిప॥ నీ॥ ఆలస్యనాస్తికాహంకారవంచక ద్వేషవిద్యాచోరదూషకు
లకు॥ పాపండునిష్ఠురవతితకార్యకృతఘ్నకలహప్రియవిషయగర్వితులకు॥ స్తం
భనమోహనోచ్ఛాటసమారణవశ్యకూహకవిద్యవాదులకును॥ నటలోభమో
హతిశయకామ్యకరులకు॥ చోదకోగ్నియట్టిసోమరులకు॥ వినయభయభక్తివి
శ్వాసఘనతచేత॥ గురులశుశ్రూషసేయని క్రూరులకును॥ స్వస్వరూపోపదేశం
బుసార్థభామయెన్నివిధములకైననియ్యనిగరాదు॥ చ॥ అనవినిధర్మజుండనె
మహాత్మకయిందధికారలక్షణం॥ బునగురుసేవలక్షణలబుద్ధిగజెచ్చమటన్నరా
జాత్మోమునివరుడిట్లుపల్తెనుముముక్షుతనూర్గముయోగచర్యలు॥ నివృత్తనుభ
స్వరూపమునువీనులవిందుగ వాక్చమత్కృతిక॥ వ॥ ఇట్లునియెరాజేంద్రదాసాధన
చతుష్టయసంపత్తిగల యతండధికారివానిలక్షణంబులు నిత్యానిత్యవస్తువివే
కంబును యహముత్యార్థఫలభోగ విరాగంబును శమూడిషట్కసంపత్తియు
ముముక్షుత్వంబులనంబడు తద్వివరంబాత్మనిత్యంబు జగంబులనిత్యంబులనియె
రుంగుటనిత్యానిత్యవస్తువివేకంబును సాధనంబు అందుల స్రవచ్ఛందసాధివనితా
భోగంబులుతుచ్ఛంబులు స్వర్గరాదిలోకసుఖంబులునట్లయనియిహపరిసౌఖ్యం
బులుగోరికుండుట యహముత్యార్థభోగవిరక్తియును రెండవసాధనంబంతికిర
ణనిగ్రహంబు శమంబు బాహ్యపంచేంద్రియంబునగ్రహంబు దమంబనంబడు

కామ్యాద్యరిషద్వర్గంబులజయించుట శాంతియనిపించుకొనును శ్రుత్యాచార
విశ్వావంబుగలుగుట శ్రద్ధయనిపించుకొనును ఇట్లు శేమాదివట్కసాధనసంప
త్తియనుమూడవసాధనంబు శీఘ్రంజెరుంగగోరుట ముముక్షుత్వంబనునాతవ
సాధనం బిట్లుసాధనచతుష్టయసంపత్తిగలయతం దధికారియనిపించుకొనునని
మరియునిట్లనియె||సీ||ఎవ్వడనేగంజెట్టిదిసంసారమెవ్వనికక్కటయెందుగలిగి
యెందునున్నాడనోయేయాపువాడనోయేచండమేమందమేదిత్రోవ! యొకనా
టినినేనుయున్నడున్నట్టుగా కన్నవారలతోనకలసిమెలసి! దలయెత్తగలుగు
నాదైవకటాక్షంబు లేరీతినున్నదోయెవడుగలఁడో! యనుచుదేశాక్షికభ్రమల
న్నివిడిచి వేడవేదాంతవేత్తలవిభవమెరిగి నేకుగడయునుగురుడంచునెంచు
జాఁడు! స్వస్వయాచోవజ్జేహార్థజనుఁడుభూష! వ! అనియిట్లు వేదవ్యాసుడు
ధర్మజునికెరింగించెననినవిని సంతుష్టాంతరంగులై శౌనకాదిమునులటమీదటి
వృత్తాంతంజేమనిచెప్పెనెరింగింపుండనిన! క! సుర సేవ్యధర్మచరితా! సరసీరుహ
పత్రసేత్రనన్నుతగాత్రా! నరకాసుర కంసాంతక! వరమునిహృద్యానభరిత
వసుదేవసుతా!

మాలిని । నిరుపమనిరవేద్యా నిత్యసత్యాత్మవిద్యా!
సరసనుతవిధాతా సత్వవంగారభూతా!
మరమునిగణరమ్యా సుందరాకారగమ్యా!
గురువిబుధకలాపా గోపికానందరూపా!

గద్య । ఇది శ్రీరామచంద్ర వరప్రసాదలబ్ధ కవితాదిలాస శాండిల్యగోత్ర
పవిత్ర కృష్ణయామాత్యశ్రుత వినుతగుణధైర్య మల్లనామాత్యప్రదేతం
జైన శ్రీరామ ప్రవరాజులను మహాప్రబంధంబునందు వ్యాసుండు
సర్వప్రపంచకారణంబు మనంబగుటంజేసి తన్ననస్త్యాగంబు కార
ణాచార్యానుగ్రహంబునం జేయవలయునని ధర్మజుతోడం
జెప్పటయు, ధర్మజుండు గురుమాతూసంసారవిరక్తులం
దెల్పుమనియడుగుటయు, వ్యాసభట్టారకుండు మా
యావల్లభశ్రమాచార విరక్తిరక్తుల శెద్దురుం జేర
వలయునని చెప్పటయు నన్నది

శ్రీ రామాయనము.

శ్రీ రామస్తవరాజము.

తృ తీ యా శ్వా స ము.

క॥ శ్రీరమ్యదివ్యకోభన।

కారుణ్యకటాక్షలబ్ధ గంగాధరదే।

వారాతీవిఖండనల।

క్షీరమణీప్రియవిహార శ్రీకృష్ణహరీ॥

వ॥ దేవాసుతుశౌనకాదిమహామునులకిట్లనియె నట్లువ్యాసుండు
భర్మజుంగనుంగొనియిట్లనియె॥క॥ రాజేంద్రవిరక్తిమహా రాజౌనధికారి మోక్ష
రాజ్యాపేక్ష॥ రాజశివయోగసిద్ధికి । రాజగదిగుంగవలయు రమ్యముతో
డ॥ సీ॥ అవనీశయీయు త్తమాధికాశౌముముత్సుఁడు నేతినేతివాక్కు లశరీర
బుద్ధింద్రియప్రాణభూజలాగ్నిపవనాకాశశబ్దస్పర్శగంధరూప । రసమాదిసం
స్కృతిభిమలవిశ్వంబెల్లజడముదృశ్యంబునశ్వరమునగుటయిదియేమియనుగా
నుయెట్లకోనిన్నిటుగలసినయెఱుక నేగానుకానుమరియు నెవ్వండనినయలమ
రిగిమరిగి కాతెడిఁట్లోనివాఁడెట్లుబైలుదేరు నట్టియూర్తియు తెంపును నినుఘ
డింప తన్నుదాగన్నగురుజేరదలచునపుడు॥ సీ॥ జడివానబట్టినచాడ్పునవాడిం
చువట్టించదువులపోరుగట్టిపెట్టి । యుదరపోషణకొరకొడిగట్టినట్టి యాభయ
హాపముల నెల్లపదడగలిపి నానావిధన్యాయనటనలుతనచేట గానియొండ్లా
రులదిగానిదెరిగి । యేలోకసుఖములుబైలుపచారము లోనులోతారములలో
తెరింగి దేహవర్ణాశ్రమాచారదేశగాల యావరేఖాభిమానముల్ రోసివిడి
చి పిన్నపెద్దతనంబులుపిండిగలవి । యార్యశుక్రూప సేయ మోక్షార్హుఁడధిప॥
గీ॥ పెద్దలనంగగొప్పపెనుకొండలంతేసి వారుగారునట్టివారుగారు తన్నుదా
నెగన్నధన్యులెవారై నావారెవెత్తులనగవసుమతీశమృతీయును॥ సీ॥ ఏజాతివా
డైననేనీతివాడైన నేజాడవాడైన నెవ్వడైన । రాజయోగసమాధిరాజ్యాభిషి
క్తుఁడై వెలిచూపుచూలోపునీడుచూపు లోచూడచూడంగలోకాస్తమయ
మునై పండువెన్నెలబయల్నిండి వెలుగునీలోనమైయంతలోతనువునమర్చియె
దురుదన్నెరిగెడియెరుకమరచి హామినిశ్చిచిత్తుభోషాయుఁడగుచుయెవ

నిదో రాజ్యమైయున్న యెరుక మంతు! డాత్మవిజ్ఞానసద్గురుండార్యపూజ్యం! డా
ది దేవుండునా తండ్రెయిన ఘనచరితె || సీ|| గురుకులవాసంబుగోరినముచితాసనం
బుననుండి కాయంబునిక్కి | యరిగంటిమాయయగుగైరవాసి మఱిసహసారము
నగురుబూజన మొనర్చి దృష్టిజడాబడగృష్ణధ్యముననిల్పికుండలిశక్తి సేల్కొ
లిసియందు! పవనచిత్తంబులుప్రవహింపగాజగజ్జాలంబు వెలిసింపఁయలుపడినా
పరఃశుమైనట్టియపరోక్షపదవినొందు! వాఁజెఱచెరిముద్రకీలూడినట్టి రాజయో
గమసహస్రస్మనీజితార్థ | తుర్యధుర్యుండుకారణాచార్యవరుఁడు || క || యోగీం
ద్రమహిమలిప్తిని వాగీంద్రునికై ననల్లవాసపుకై నాఁగోగీంద్రపతికినై నా! యీ
గడిదియనంగవశమెయ్యిశునకై న || సీ || క్రుణన నాదశ్వరూపము నీర్ఘఘంటికా
రవమునబ్రహ్మరంధ్రమునమ్రోయ! బ్రహ్మరంధ్రధ్యాన పరవశంబునముక్తి
కాంతనెదుర్కొనికళలదేల్ప | కళలంటియుపరతిగరగిబిందువుజార సమరసా
నంకాబ్ధిచంద్రుడగును | చంద్రకాంతపుకోటిశశికిరణంబులు జారకప్పురమందు
చలువనొంది | సత్వశాంతివహించి నిశ్చంకుడగుచు | ధాత్రినవధూతవేషవ
తాచుడైన! సద్గురుస్వామి సేవించుసజ్జనుండు | పరమభాగవతారాధ్య పాలు
డధిప || గీ || కంటివృష్టిచేతగనువిశ్వమెల్లను! దర్పణంబుగల్గదన్ను గనును! ఆత్మత
త్వచూర్ణమారీతిగనవతె! నార్యదర్పణంబునందుమాప || చ || గురుకరుణాకటా
క్షమునకున్విదితుండగుభాగ్యశాలిశ్రీ | చరణసరోజరేణువులుసంకరవిష్ణువిధా
తలాదిగా! శిరముననావహించి నుతి సేయుచుబ్రోచుచుకాంచి వెంబడి || దీరు
గగఘానికెందులనుదెల్పనసాధ్యములున్న వేన్పరా || గీ || ఇట్టిగురునిజేరకెన్నిపో
కిలుపోవా చిత్తశుద్ధిలేదుచింతపోదు! మాయమాయలాడి మటుమాయమం
త్రాలదొలగిపోదునాత్మదేలియనీమ || సీ || కనునంటమేల్కోకగడ్డముల్యెంచిన
బూచిబూచనిమాయబోనెవెరచి | గురుసేవసేయకగొడ్డజై తిరిగిన చీరలేదని
మాయసిగ్గుపడునె | తన్నుదాదేలియకతలక్రిందుగాబడ్డ విద్యవాడనిమాయ
చోద్యపడునె! యానంద మొందక నాలుబిడ్డలవీడ దోసరారనిమాయరోసిపో
నె! యంతతాగాక దేహంబునాగ్రహింప! శూన్యగాడనియీమాయదైన్యపడు
నె! తెలివికొందక నూరూరనలమటింప! దేశగీడనిమాయడాదిరుగబడునె || క ||
ఎన్నివిధంబులనైనను! నున్నదియున్న ట్టెకన్న యోగులసేవక! తన్నేతానెరుగ
కపోదన్నామాయాప్రపంచమరితయుదానై || క || ఈతీతన్ను దాగను! కారణ
గురుమూర్తిజేరిఘనవిసయవిధేయారూఢినిశ్శూపలు! నారయసంతకం
పలయునవియెన్న || గీ || పరమగురుజేరిబ్యాడ శబ్దములులెన్న! నాత్మయును

నంగమునుస్థానమనగమరియు । పరగసద్భావమునునసబడినయట్టి । నాల్గువిధ
ములశుశ్రూషనడుపవలయు॥ సీ॥ నాల్గుశుశ్రూషలనడకలు వేర్వేరవిభజింతు
వినవచ్చువిమలచరిత । యార్యాభిమతవదార్థానుకూలము సేయునదియాత్మశు
శ్రూషనడుపవలయు । ఆపాదమస్తకాభ్యంజనాతిథ్యము లననంగశుశ్రూష
లనగనొప్పొత్తేత్రగృహారామసీమలనా యుటల్ స్థానమకాశశ్రూషలాడలా
యె॥ తాతదై వంబుతల్లియుతండ్రికర్త । యేడుగడయును గురుడంచు నెంచిభక్తి
చేయసద్భావశుశ్రూషసిద్ధమిట్టు । తెరిగినడుపంగవలయును గురునిజేరి॥ క ॥
ఇటువలె సేవలు సేసే । భటునకు సోధింపవలయు పరమగురుండా । కుటిలప్రిం
చభావన । నటలన్నియు దెలియ శాస్త్రసమ్మతిననఘా॥ సీ॥ ఎరిగియెరుంగనియి
బ్బంది తెల్వికై మొదలెరుంగకయున్న యెరుక బైట । నిలుచున్న చాయనుపోలి
కారోపింపఁబడుకల్పితుండహంభావమునను । జచ్చక్రితోపదాశివుడనబడుక
ల్పితాజ్ఞానభావమాయాస్వరూపు । మఱియు నాప్రకృతియాచరణవిక్షేపమా
శక్తలన్యామోహజాడజాడ । తనకింద భావమనిపించుకొనును మొదట । యా
వరణశక్తి దేహంబుప్రకృతి । భావమునపరాశక్తితోపరమ హేతు । డనగ బెంప
కుకల్పితుం డవనినాథ॥

శ్రీ మాయావిచార ఘట్టము. శ్లో

క॥ పరమేశునియవయవనే । భారిపారివిక్షేపశక్తిమూడహములకు॥ మ
రియాకార బైచా బెరిగెమహా తత్వమనగపృథ్వీరమణా॥ గీ॥ అందహంకార
ములవిగాటియందునధమ । మైనభూతయహంకృతియందువిశ్వ । కారణాఖ్య
తమోగుణకల్పినాదిశక్తితోజ్ఞానవికృతిధూర్జటియనంగ॥ గీ॥ మరిజగత్సృష్ట
దేహియైమధ్యమోహ । మనడితైజసాహమునువర్తనవికృతిర । జోగుణంబుని
చ్చాశక్తితోగుణంప । పతజ్జహౌరణ్యగర్భుడటగుడుబుధులు॥ గీ॥ మోహవి
కృతిను త్తమోహాకావైరికా । యహమువిశ్వదేహియరయసాత్వి । కంబుజ్ఞాన
శక్తిగలసివిరాట్పురు । ఘండవిష్ణుడనగసృష్టిరాత్మ॥ సీ॥ కల్పితపురుషుండుకిడు
రుద్రతత్త్వంబువలనబీజభూతములకుబీజ । మారజోగుణమున హౌరణ్యగర్భుం
డుకర్మేంద్రియములకుకణగినాత్వి । కుండావిరాట్పురుషుండున విష్ణువు జ్ఞానం
ద్రుమములబీజంబురాజ । సగుణసత్త్వైక్యతపరగనంతఃకరణములకుబీజంబున
నుతనతడ । యఖలదేహేంద్రియసమష్టియందునుండి । జీవరూపంబులై ప్రవేశిం
తానె చురిక్రియాశక్తియు క్షుద్ధ మరచితన్న । బుద్ధికల్పనభ్రాంతిచేపురుషుం
డయ్యె॥ క॥ నానాదేహాపాముల । నానాత్వభ్రాంతివొందినాదీదనుచు॥

నానాభిమానములచే నానామాపంబులాయెనారాయణుడే॥ మ॥ కలలోజీ
 వుడుబుద్ధికల్పనలచీకాకొచుగన్పించుపోకలచిద్రూపుడుదానెనిర్మలనిరాకా
 రుడునై యుండియు॥ కలిమి తేమినిజెందుచు వివిధసంకల్పాకృతీకబంధ
 ముక్తులనానావిధజంతుజాలములునై తోచుకలగత్కార్యమై॥ మ॥ కనకంబో
 క్కటనేకభూషణములై గాన్పించుమార్గంబున॥ ధ్వనిదానొక్కటివాద్యభే
 దములభేదంబై నచందంబున॥ మననాకారవిచిత్రదర్శనత బ్రహ్మభాసకేణం
 బుతాగనుపేట్టెంసకలంబునోచునిజమోక్షశ్రీవివాహోత్సవా॥ క॥ మర్రిబ్రహ్మ
 మువ్యతిరిక్తము॥ పరికింపగ లేదుసీమభావములోన॥ బెరుకెంచబోకుసర్వము॥
 పరమాత్మండనుచుజూడుపాండవముఖ్యా॥ క॥ కొంతేయాగ్రజధీని శాంతికి
 సర్వబుజూడబ్రహ్మమయంబై॥ సంశోషమిచ్చుమూఢుని కెంతయుసుఖమీ
 దుదుఃఖమిచ్చినధంకి॥ క॥ స్త్రీలంచుపురుషులంచు॥ జాలాభేదంబులెందుక
 నునెవడైనా॥ బాబుండువాడెయ్యచం॥ దాలాంతమాబ్రహ్మమంతటను సరిభూ
 పా॥ క॥ బాలవయోవృద్ధస్త్రీబాలంబులనెవ్వడైనసద్గురుకృపచే వాలాయము
 తమైరుగక॥ నాలోకింపంగడలచునతడు త్తముడ౯॥ క॥ తనుమాత్రమెరుగుకొర
 తై॥ తనపాత్రాపాత్రమెవడుదలపోయునొకొ॥ తనపట్లనెవడుపాత్రుడ౯॥ తను
 దారక్షించుకన్నధర్మముగలదే॥ క॥ నిండుకపరమాత్మండిటులుండంగాయెరుగ
 లేకయోగులమనుచు॥ యండలవానలమంనుల॥ నుండగమోక్షంబైతనకును
 ర్వీరనుగా॥ సీ॥ మానుజై కొందరుమాటలాడనివారుకొందరుమంత్రముల్లోను
 గువారు॥ కొందరుతీర్థయాత్రాందోళులగువారు కొందరాకలముచేగుండువా
 రు॥ కొందరేప్రాద్దులోకులకేడ్చువారును చలికివానకుకొందరభుకువారు॥ తపసు
 లైకొందరుతలక్రిందులగువారు ముక్కులుకొందరుమాయువారు॥ నిన్ని తెఱ
 గులనెందరునెన్ని పాట్లబడ్డసంసారమేగానిబ్రహ్మభోధమార్గమదిగాదుసర్వం
 బుమరచితము॥ సద్గురుత్వంబుగాగన్న జాణయోగి॥ క॥ నానావిధదృశ్యశ్రవణ
 నానాయనిసేతివాక్యనటనలచేత॥ నానిదొలంగగ్రదోచిన॥ తానుందానాను
 లేనితానేనిలుచు॥ గీ॥ వాషనాక్షయమానసవశములేక॥ తత్వభోధంబు తెలి
 యంగతలపులేదు॥ అందువాసనాత్రయములనడచిపుచ్చిపొందవలెచిత్తజయ
 మునభోధరూపు॥ వ॥ అందువాసనాత్రయమనినాశలక్షణంబెట్లెంచుని॥ క॥ లోకి
 కమిరింగినడవనిపోకలుకారాదటంచుబుధసభలందు॥ లోకానుసారిగాజను॥
 నాకుమతియెలోకవాసనాఖ్యుపదెలియ॥ గీ॥ చదివించదివివాటిపదములయ
 ర్థంబు॥ పెద॥ పెద॥ కర్మవివశుడగుచు॥ పెట్టిపెట్టినిష్ట పెతనొందుకుకాడ॥

శాస్త్రవాసనంశ్రుసర్వవిమలుగీ॥ కాయపోషణంబుగంగానదీస్నానమాదిగా
 గగల్గునఖలశౌచములునుదేహవాసనలుమూఁగుడగువాడు॥ తగిలినడుచుచుం
 డుభర్మచరిత॥ చ॥ కావునవాసనాత్రయముకష్టపుకర్మమునిందులోవల॥ నూపు
 నుచెందులోలదము జెప్పగలోతలుమొంతమాత్రమే॥ వావిరియొంచగానరకపా
 సచమీపటహీనజన్మమి॥ ట్టివిపరీతముల్విడువ నెవ్వడెరుంగు నతండ్డధీరుడౌ॥
 డౌ॥ లోకముతోడిదేలసభలోచదువులదువంగగోరునా॥ పోకలుబోవనేలమల
 మూత్రపుకొంపనుదానునాత్మగా॥ జేకొనిసల్పుతీర్థములుశీలములేలనటంచు
 నాసనలో॥ గైకొనకుండువారలధికారులుమోక్షమునొందుగానృపా॥ క॥ మన
 సేసర్వజగంబులు॥ మనసవ్యతిరిక్తమైన మాయలుగలదే॥ మనసేనజనసంగతి
 గనగామానసజయంబుగల్గునృపాలా॥ అంత॥ గీ॥ తన్ను వెరుగగోరుతలపునుబు
 ట్టును॥ ద్భక్త్యమార్గమెల్ల తెలియబడును॥ నష్టడాత్మతత్త్వమతిశయంబుగగల్గు
 పాండవాబ్ధిచంద్రపార్థివేంద్ర॥ నీ॥ రాజేంద్రవినుమనఃప్రాణంబులాత్మగాదిన్ని
 టినెరిగెడియెరుకయాత్మ॥ తాపత్రయంబులుతలపులునాత్మగాదిన్నిటినెరిగెడి
 యెరుకయాత్మ॥ పుత్రమిత్రకళత్రభూమ్యాదులాత్మగాదిన్నిటినెరిగెడియెరుక
 యాత్మ॥ యష్టాంగయోగాదిన్యాయనాత్మగాదిన్నిటినెరిగెడియెరుకయాత్మ॥ య
 ట్టియాత్మనీవుయఖిలంబులునునీవునీవునేనటన్న భావమీవు॥ గానవేరులేదుకై
 వల్యపదమార్గ॥ మేనటంచుదలచునెరుకనీవు॥ క॥ వినుమివ్వధమున జెప్పినమునివ
 రునకుధర్మజండుమోదముతోడ॥ వినయభయభక్తిపరుడై॥ వినుపింపుండింక
 నేమివినగావలెనో॥ గీ॥ అనుచుధర్మజండునాపరాశరసూను॥ తోడబలుకునపు
 డుతోటుతదేహ॥ తత్త్వమార్గమెల్లతగజెప్పుకొరకునై॥ వినుమటంచుబల్కెవే
 ట్టుతోడ॥ క॥ శ్రీవేశ్వరతనువులునా॥ ల్లావిధమెరుగంగగీకునఖిలముదెలియు॥
 భావింపబ్రహ్మబోధము॥ నీవై యుండంగవచ్చునిర్మలచరితా॥ వ॥ మరియుశ్రీవేశ్వ

శ్రీ శ్రీ వేశ్వర తనుచతుష్టయ ఘట్టము. శ్లో

రతనుచతుష్టయలక్షణంజెల్లంజేని॥ నీ॥ త్వద్వృత్తికర్ణజహ్వభూణములునైదు
 శబ్దాదులై ధువచనములైదు॥ పాదపాయూపస్థపాణివాక్కులునైదు జాత్రా
 దిబంధులజాడలైదు॥ క్షాజలాగ్నిపవనాకాశమహాభూత పంచీకృతకడంబపం
 చవింశతిప్రకారస్థూలదేహమిందుకవస్థజాగ్రత్తునేత్రములోన్దానమరయు॥ యు
 క్తభోగంబుమరిక్రియాశక్తిరాజసగుణములువిశ్వుడభిమానితగనకార॥ మర
 యమాత్మకయాత్మజీవాత్మయలడై॥ వ్యాసహరికజీవుడుభూవరేణ్య॥ క॥ స్థూ
 లంబీసదిసంష్టల॥ జాలముతద్వాసనావశేతమాత్మాంగం॥ నీలో నెనిమిదిపురము

అచేలలితంబగుప్రియోక్తిజెప్పెదవినుమీ॥ గీ॥ జ్ఞానకర్మేంద్రియంబులుమాన
సాదికరణములునాల్గుతమమునుకర్మకామములునుభూతంబులునుబ్రాహ్మ
లునుగూడియష్టపురములలింపుగాంగమగునృపాలసీకలలవస్థలునున్మిశ్రం
మిచ్చాశక్తితెజసుండధిమానితనరసాత్వికంబుకామముమాత్రుకయునుస్వే
చ్ఛాభాగమందులవ్యాపకమయినయాత్మాయంతరాత్మపునతండలప్రాతిభాసే
కయాత్ముడీడదినంజ్ఞలందులింగికాయమీస్థులసూక్ష్మద్వయూగంబులకా
రణంబగుటచేకారణాంగమగునునిదురందుసర్వేంద్రియంబులడగియోర్పుగ
లిగినభంబుండనేర్పడంగనన్నవచనంబునగుటవీరగ్నిగలదెయిందులకుపాత్ర
యైధాత్రియొసగునయ్య॥ గీ॥ పంచవింశతితత్వంబునెంచనిట్లులగునువటబీజగ
తికారణాంగమిందపస్తసుప్తియహృదయంబువాసమగునుప్రాజ్ఞాదభిమాని
యిందుకుద్రవ్యశక్తికనకానందముభాగముఘనతామసగుణముమాతృక
మకారంబావినువ్యావకాత్మపరమాత్మననతడేపారమార్థికాత్తుండధిపా॥

క॥ కారణమీపదిసంజ్ఞలమీఱునవస్థాత్రయములమించినవత్సే॥
కారణతనువునకుమహాకారణమనుదేహమింకగలదునరేంద్రా॥

ప॥ ఇట్టివస్థాత్రయంబునకుసాక్షియైకారణంబునకుమహాకారణం
బుశరీరమెట్లన్నపంచభూతోత్పత్తిహేతువులగుసద్యోగాతవామదేవా
ఘోరతత్పురుషేశానులనుపంచబ్రహ్మశరీరంబులకుపంచభూతంబులునివృ
త్తిప్రతిష్ఠావిద్యాశాంతిశాంత్యతీతపంచకళలుపంచవిషయంబులుపరాశక్త్యా
దిశక్తిజ్ఞానశక్తిక్రియాశక్తిచ్ఛాశక్తులుపేరకస్వరూపంబులైనపంచప్రాణం
బులుపంచాక్షరియైపంచేంద్రియంబులుబ్రహ్మవిష్ణురుద్రేశ్వరసదాశివులనునీ
పంచకర్తలంతఃకారణంబులిట్లగువదియైదుతత్వంబులంగూడిమహాకారణశరీరం
బగునిందుకనస్థతుర్యంబభిమానిప్రత్యగాత్మజ్ఞానశక్తిశుద్ధనత్వగుణంబుమూ
ర్ధ్విస్థానంబునాదంగభాగంబుఓంకారంబుమాతృకవీనియందువ్యాపకంబగు
నాత్మనిర్మలాత్మయతండకూటస్థచైతన్యండిందునోంకారంబుండుటనదియై
మూలప్రకృతిఈవదిసంజ్ఞలుగలదిమహాకారణంబనుదేహమీననువదిసంజ్ఞా
సంజ్ఞలమీడిజ్ఞప్తికళామాత్రంబుగావిశేషించినదియైతుర్యాతీతంబిట్లుజీవత
మచతుష్టయంబికనీశ్వరతనుచతుష్టయలక్షణంబెట్లన్నపృథివ్యావక్తేజోవా
య్యాకాశచంద్రసూర్యాత్మలనుఅష్టమూర్తులీశ్వరునియొక్కవిరాట్రా
పంబగుస్థూలంబిందులకుత్పత్తియవస్థయభిమానిబ్రహ్మక్రియాశక్తిరాజనా
హంకారంబుసూర్యస్థానంబుసర్వకర్తృత్వభాగంబుకారంబుమాతృకవీనితో

డగూడి సకలంబగునాత్మభూతాత్మయ్యాతోమ్మిదిసంజ్ఞలుగల విరాట్పురుషు
 డింకసకలభూతంబులకాశ్రయంబగు హిరణ్యగర్భశరీరంబెట్లన్న చశదిక్కును
 శ్రోత్రంబులు, వాయువుత్పగింద్రియంబు, సూర్యుండు నేత్రంబులు, వరుణుండు
 హేర్వంద్రియంబు, అశ్వినీ దేవతలు ఘాణేంద్రియంబు, వహ్ని వాక్తు, ఇంద్రుండు క
 రంబు, లుపేంద్రుండు పాదంబులు, బ్రహ్మగుహ్యంబు, మృత్యువుగుదంబు, జ్ఞా
 తృవంతఃకరణంబు, మనంబు చంద్రుండు, బుద్ధిబ్రహ్మ, తేత్రజ్ఞంశుచిత్తం, బహం
 కారంబునుద్రుండు, నీచతుర్దశ దేవతలతోడగూడినదిహిరణ్యగర్భశరీరం బిందు
 లకవస్థితివిష్ణుడభిమానియిచ్చాశక్తిసాత్వికహంకారంబుచంద్రస్థనంబుసర్వపా
 లకత్వభాగంబుకారణుమాతృ: వీనితోవ్యాపకమైనయాత్మచూఢాత్మయ్యా
 తోమ్మిదిసంజ్ఞలంగలదిహిరణ్యగర్భశరీరంబగు, నీవిరాడ్హిరణ్యగర్భదుటకుగార
 ణమైనదియింద్రస్వరూపంబైనయవ్యాకృతశరీరంబు దీనికిప్రళయావస్థనుద్రుం
 డభిమానిద్రవ్యక్తితామసాహంకారంబునున్నస్థానంసర్వసంహారభాగంబును
 మాతృకమకారంబునువీనితోడంగూడివ్యాపకంబగునాత్మశుద్ధాత్మమరియున
 వ్యాకృతంబనమదహంకారంబనుటనదియేద్రిగుణగర్భంబును బిందుపాధిచేడి
 ద్విలాసంబైన పంచభూతంబులకుంగారణంబగు మరివిరాడ్హిరణ్యగర్భయవ్యాకృ
 తులనుయీశ్వరమాయోపాధిశరీరంబులకుసాక్షి రూపంబగునవియమూలప్ర
 కృతియదిస్వరాట్టనంబగునదియు యనాహతనామంబునునదియే పంచబ్రహ్మం
 బునునదియ పంచభూతంబును యట్టిమూలప్రకృతిశరీరంబునకవస్థసర్వసాక్షి
 యీశ్వరుండభిమాని శుద్ధసాత్వికాహంకారంబు జ్ఞానశక్తి బ్రహ్మాండాతీతస్థా
 నంబు సర్వకర్తృత్వ సర్వపాలకత్వ సర్వసంహారకత్వ సర్వనియంతృత్వ సర్వ
 భోక్తృత్వసర్వేశ్వర్యాదీషడ్గుణైశ్వర్యంబైన భాగభాంకారంబుమాతృకయం
 దులవ్యాపకంబగునాత్మమహాత్మ ఈతోమ్మిదిసంజ్ఞలంగలదిమూలప్రకృతిశ
 రీరంబగునీపిండాండబ్రహ్మాండంబులగుయష్టశరీరంబులు వాచ్యార్థంబనుపించు
 కొనునీశ్వరరూపంబిదిదృశ్యంబు వీటికిసాక్షి స్వరూపంబగుచిత్తుయీయెనిమి
 దింటిగూడినజ్ఞానోపాధిచేత శబ్దబ్రహ్మాంబునిపించుకొనుచు వీటికి సలేతంబగున
 దియ యీశ్వరునితుర్యాతీతంబట్టిజలశర్కరన్యాయంబున నిత్యము క్షుద్ధబు
 ద్ధస్వభావనసత్ప్రజ్ఞానముననచ్చిదానందనిత్యపరిపూర్ణంబగునదియేనిష్కళప్ర
 హ్మాంబదియేనీవనియసిపదంబు చెప్పెనునదితత్వమస్యాదిమహావాక్యలక్షణంబు
 తత్పదత్వంపదలక్ష్యార్థంబుననివదంబుఖండంబుగాభాధించునట్లుగుటం జేసితత్వ
 దవాచ్యార్థంబగుజీవేశ్వరాదృష్టశరీరంబులు దృశ్యంబుమెరిగి పరబ్రహ్మస్వ

రూపంబువే సుఖంబుండుమనిమరియునిట్లనియె॥ గీ॥ అభిలష్యవహుడనజకీవా
 త్తుడంత॥ రాత్మసంసారముననణియంటకుండ॥ యలరుజీవాత్మపరమత్మయం
 తరాత్మ॥ వ్యావహారికి సాక్షియానతడభూప॥ క॥ నదియందునోడనడచినానదిపం
 తలనున్నదరులనడుచుకొనుబుక॥ గదలినచంద్రుడుగదలును॥ గదలినజలమం
 దునడుసుగదలినరీతి॥ క॥ దేహంబుచావునుట్టువు॥ దేహికిననునట్లునాత్మదివ్యం
 బైనక॥ దేహాశ్చ్యవస్థగలిగను॥ దేహియుననుగాపురంబుదెలియకనధిపా॥

క॥ శ్రీ॥ రామునిమనుజత్వము॥ దూరంబునదొలగ్రవోచిదొరయగనివే
 నారాయణుడనుకై వడి॥ నారయకూటస్తమాత్మయందై క్షమగుక॥ క॥ నది
 దాటిపదుగురేగుచు॥ తుదితనులెక్కింప మరచితొమ్మండొకక॥ పదుగురులే
 రనినీవే॥ పదియావాడట్లజీవపరమై క్షయంబులే॥ మ॥ జననాథావిపరీతపంశయ
 ములజ్ఞానంబువిఘ్నత్రయంబునగాముక్తికివాటినిందొలగిబ్రహ్మసందవారాశి
 లో॥ మనసుల్ దీరగనోలలాడునిదియేమర్మంబుసత్యంబుగా॥ వినుమీనీకికజీవనం
 నృతులు సోకకరావుయూహింపుమా॥ క॥ వినవోయిధర్మసంక్షన॥ తనుదాగ
 నుగొనుటకంటెధర్మములేనై॥ ననువై రాగ్యంబుపరతి॥ యనువలెలేకున్ననా
 త్మయోగముగలదే॥ క॥ యిన్నేలజెప్పవలయును॥ తన్నేతానెరుగుకొనకుతన
 కన్యంబై॥ గన్నదియంతాదబ్బరనిన్నేనీవెరుగనీవనిక్కంబధిపా॥ క॥ ఈరీతి
 నెదురుగాజూ॥ పారెడిపిండాండమాదిబ్రహ్మాండంబులే॥ నీరుగజేసినవాడే॥ వై
 రాగ్యోపరతులందువాడునృపాలా॥ క॥ పలుమాటలపనియేమిక॥ గలవంటిది
 మాయదీనికలలోనైనా॥ గలవనిజూడగబోకుము॥ కలిమియులేమియునులేని
 గాన్పునభూపా॥ క॥ సకలప్రపంచంబునువా॥ చికమనిజెలిసిన నటువంటిచిన్నా
 త్రజ్ఞ॥ ప్రికళామాత్రంజేనను॥ చుకంవికములేనియోగిసుఖభోగ్యుడగుక॥ సీ॥
 సంసారియగువానిజన్మంబుభీష్మధా సంసారియగువానిజాడరోత॥ సంసారియ
 గువానిసంగంబుకొరగామిసంసారియగువానిసాటిలూటి॥ సంసారియగువాని
 సంవదలాపద సంసారియగువానిజకుపుజాలి॥ సంసారియగువానిసౌఖ్యంబు
 దుఃఖంబు సంసారియగువానిజాతినడత॥ పాపసంసారియగువాని బ్రతుకులతు
 కు॥ దైన్యసంసారియగువానితవులుతెవులు॥ కర్మసంసారియగువానికాంతవల
 ధిరోషసంసారియగువానిముజువువెతలు॥ సీ॥ సంస్కృతీకదుదుఃఖసంతాపహే
 తువు సంస్కృతియతికూరసాహసంబు॥ సంస్కృతిమర్దోషసంగమలాభంబు నొ
 స్కృతిదుష్కర్మసంగరంబు॥ సంస్కృతియాశాపికాచవికారంబు సంస్కృతిదానిద్ర్య
 సంకటంబు॥ సంస్కృతిదేహాత్మజర్మ రీధూతంబు సంస్కృతిపాపండునమ్మలంబు॥ సం

సృతియరోతమూలంబు చంచలంబు! సంసృతియ నారకంబునుజాలిజాలి । సం
సృతియధర్మఘాతీయుజన్మజ్ఞాని! సంసృతియసర్వ కథలుజనులకెల్ల॥ సీ॥ తను వె
త్తుటకుజాలదాతనబవిశార నెరిగియుసిగ్గేల నెరుగడకట । పుట్టినపుటేది పొందిన
నెళవేదియున్నతా వెక్కడ వెళలుటేది । యింతయుజూడంగ హేయకరంబును
ముట్టంబురోతలమూలమిట్టు! లుచ్చరింపగ రానిముచ్చుబ్రతుకులకె నిక్కమె
తానుమానిసినటంచు! నయ్యయోనింటనుండగానర్హమగు నెశున్ల శోణితమిశ్ర
మాస్థాలజేహ! కారణంబై నలిం గంగఘాతీయగుచు! చిత్తబయమునతన్ను
దాజేగనలదె॥ క॥ వేయేలనొక్కమాటను! మాయాసంసార మెల్లమడియిరిమి
టకై । యాయముజెప్పెదమనసే! కామేంద్రియవిషయ కార్యకారణమనఘ॥ క॥
మనసేనూయాజగములు! మనసేసంసారదోషమార్గముసర్వం । బునుమనసే
కానిమరే! మినిలేదనుచును నెరింగి మెలగునృపాలా॥ సీ॥ మనసయాసంసారమా
యావికారముల్మనసమూలొకమహిమలన్ని । మనసయాపాపంబుమనసయా
పుణ్యంబు మనసమూలోకాదిమత్సరములు! మనసమూజీవులు మనసమూజన
ములుమనసయాసుఖదుఃఖమలినములును! మనసమూస్త్రీలును మనసమూపురు
షులుమనసయాయుఖిలాశ్రమంబులెల్ల । మనసుగాకున్నదొకటైనమాయలే
దు! మాయగాకున్నదొకటేనమనసు లేదు! యఖిలజగముమనోమాయలగుట
దెలసిబ్రదుక నేర్చినవారలుబ్రహ్మవిదులు॥ క॥ వృథలుసుమీసంసారము! వృథ
లుసుమీపుణ్యపాపవితతిజగంబుల్! కథలుసుమీపురుషార్థము! బుధులుసుమీ
వీటినెరుగుపుణ్యలుధరణి॥ క॥ అపరిమితానందంబుల! నుపశాంతినిబొందకున్న
యోగులువిబుధుల్! విపరీతసంశయంబుల! చపలంబగుధర్మతనయ సజ్జనవిన
యా॥ క॥ రానీకుచిత్తవృత్తులు! పోనీకుసమాధియందుబుద్ధిదలిర్పం! గానీకుయో
గవిఘ్నము! లేనీకువిచారమేమి తెలివందిన్యపా॥ ఉ॥ శ్రీగురుపాదపద్మములుచి
త్తమునందలపోసివిశ్వము! స్వేగమెకాల్చి వేసి తెలివేసరమాత్మపదంబటంచు
పైపైగురిమేర లేనిసుఖమందుసమాధినిపోలలాడునా! యోగియజీవముక్తుడు
సుఖోన్నతుడెందునుధర్మనందనా॥ చ॥ గురుకృపగల్గిబోధమొనగూడిపరాపరవ
స్తువేనయా! యెరుక బయల్పలంచిమది నేకము సేయుచుసంశయంబులక! దొర
గినజీవము క్తులకుదుర్జనసంసృతిదోషమెన్నడుక! బొరయదుచిత్తవిభ్రమము
పుట్టదుసున్నితృపాలచంద్రమా॥ చ॥ చదువులు పెక్కుగాజదివిశాస్త్రవివేకము
నేర్చిధర్మముల్కొలుగుయోగవిద్యలనుబోధల నెన్నిటిపట్టువీగినక! మృదువగు
రాజయోగము నిమేషణమాత్రముబొందకుండిన! న్వనలగుచిత్తసంశయము

వాసనయుఁ జెడదయ్యధర్మజా॥ గీ॥ సాంఖ్యతారకయోగసంజ్ఞలనెరింగి రజ
శివయోగసంయోగరామరాజా భేచరీయుక్తసౌఖ్య స్మరతుండు । వాడెవే
దాంతవేదనిర్వాహకుండు॥ నీ॥ ఉత్తరశాంభవీయు కుండుము క్తుండు సరమవి
ద్యాధురంధరుడుగురుడు॥ తుఃస్యసుఖాస్వానధుర్యుండు నాఁర్యుండు బ్రహ్మనుకూ
లసంభ్రముడు సముడు॥ నాదాంతవిద్యావినోదుండు మోదుండు పురుషార్థనట
ససంభోగియోగి॥ కూలంకషజ్ఞానగూఢాచూఢుండు దృగ్దృశ్యరాగవర్జితుడు
మిత్రుడు॥ వేదవేదాంతసిద్ధాంతవేద్యుడొద్దొద్దొ॥ డాత్మనుష్ఠిరచిత్సుఖోత్సాహి దే
హి॥ నిర్వికల్ప సమాధినిర్జేతదాత । కారణాచార్య సేవాధికారిసూరి॥ నీ॥ మన
సుదీరినవాడు మనసుదీరినవాడు గన్న వాడున్నట్టెగన్న వాడు॥ గలగకుండినవా
డుగలగకుండినవాడు లేనివాడునుగల్గి లేనివాడు॥ బైలుదేరినవాడుబైలుదేరిన
వాడుమొరుగువాడెరురుదన్నెరుగువాడు॥ కన్నలగనువాడుకన్నలగలవా
డుగానివాడంతయేగానివాడు॥ ధీమనశ్చిత్తహంకారకృత్యకృష్టి వేకలత్యార్థ
లక్షితవిద్యవాడు॥ నీ॥ ఆకాశపంచకాభ్యాసుడంతర్లక్ష్య భోగయోగ్యంబైన
యోగివగుడు॥ ఆకాశపంచకాభ్యాసుడంతర్లక్ష్య భోగయోగ్యంబైనయోగివ
రుడు॥ ఆకాశపంచకాభ్యాసుడంతర్లక్ష్య భోగయోగ్యంబైనయోగివగుడు॥ ఆ
కాశపంచకాభ్యాసుడంతర్లక్ష్య భోగయోగ్యంబైనయోగివగుడు॥ యతఃకాయా
కాశపంచాంగమైనవాడు॥ నతఃకాయాకాశవాణియునైనవాడు॥ నతఃకాయాకా
శరూపియునైనవాడు॥ నతఃకాయాకాశవాణియునైనవాడు॥ గీ॥ ఒక్కయుక్తి
లోననున్నదితత్త్వంబు॥ వట్టిచదువుచోరు వెట్టిగాజె॥ నేను నేనటంచు నేరసినతెలి
యదా॥ తానుగాక వేశతానగలదె॥ గీ॥ అధిపయిదిమర్మమంగదరాగ్రమధ్య
వార్ధినడుమకృష్ణాశ్రయవ్వారనతిని॥ యాత్ముడున్నాడుసూక్ష్మకృష్ణాశ్రయి
చేరి॥ జ్ఞాతలవాడ లేకనుసంజ్ఞగాను॥ గీ॥ కన్నజెదరంగదృష్టియుగాలిజెద
రు॥ దృష్టిగాలియుజెదరబుద్ధియునుజెదరు॥ బుద్ధిజెదరసంతర్లక్ష్యముద్రజెదరు॥
ముద్రజెదరినసాధయుమును పెజెదరు॥ ఉ॥ కావునకంటిదృష్టిమదిగాలిచలింప
కయుండునట్లుగా॥ భావనలక్ష్యముద్రలనుపన్నడినిల్పుచు॥ హృబాధమై భావ
లయంబునందుమముబుద్ధిదలంపుచుసంచరింపుమా॥ యామిమరీలేకల్పనలయం
దవమానముగానృపాలకా॥ నీ॥ స్వస్తికాకోవాణస్పర్శవేదావీక్షలీనూడుదీ
క్షలనెరుగవినుము॥ మొదలసిద్ధాంతముననుంచిధురిశిష్యు నొసటివ్రాతదుడిచి
భరితరేఖయాగమాక్రితదీర్ఘయాదలజెయిజేర్చియంతటజెల్పిననుముదె
ల్పికడగినట్లుత్రివిధదీక్షాప్రకారంబు కాదగుదుము॥ దీక్షలుగనెయ ॥

యోగసమాధిసామ్రాజ్యసౌఖ్య! వార్ధిలోలాడుచుండెడువారలకును! నెన్న
టికిహాని లేదయామున్ను వీరిసన్నుతులువిన్నజాలదెసన్మఫలము॥ ఉ॥ ఈగతి
దెల్పునకానికిన రేండుడుబల్కె మహాత్మ తారకా! యోగమునట్టిరాజశివయో
గసమాధులు సేయు వేళన! ల్లాగురుభక్తుడేమి గనునట్టిదియెంతయు జెప్పమన్న
వే! దాగమ శాస్త్రసమ్మతిరహస్యము దేటగ వ్యాసుడిట్లెన్ను॥ సీ॥ సిద్ధాసనస్థు
డై శ్రద్ధాసమ్మదితో ముక్తుచాయకొకింతనిష్పదోప! కన్నులు జేలించిగదియం
గిగిలించికనుచూపు మేరకన్లంటిసూటి! సట్టుకుడుపులులేనిబై లెల్లకబళించియం
దులోకూర్చుగాబొందుద్రోసి! నిల్చుచూపరితెల్వినిండిపారగబయల్ పిండార
బోసినట్లుండనపుడు! యెరుకపక్షవాడు నెరిగించుకొనువాడు! నెరుగువాడులే
క! బెరుగుగాక! బ్రతుకుబయలుబట్టిపరదేశిపక్షమైమర్చి వెల్లుచిత్సమాధిసనఘ॥
సీ॥ చిత్సమాధినినిట్టుశివయోగిమదిలోనసాంఖ్యసారజ్ఞ ప్రిసంభ్రమమున! వెలు
గునునది వేద వేదాంతమా వెల్లుననుభవ వేద్యంబునై న వెల్లు! వాచామగోచరం
బై చెలంగెడు వెల్లుకెండై సకనరాకనుండు వెల్లు! సత్తై నగురుపూజసంభవించిన
వెల్లుముతపలాసపడంగసీని వెల్లు! కంటినాగానునన్నదిగాని వెలుగు! కలదులే
దనిసకుమనగన్న వెలుగు! రాకపోకలుచెప్పంగరాని వెలుగు! యనఘసీలో నెని
మసీ వెకను వెలుంగు॥ శా॥ రూపవ్యాప్తము లేని వెల్లుమది నూరు న్వెల్లుయోగీం
ద్రన! ల్లాపబై న వెలుంగుసద్గురుకృపాలాలిత్యమా వెల్లుని! రేపాంతఃకరణాకృ
తా వెలుగు తెల్వికెల్లినా వెల్లులో! పలజూపట్టులుగల్గుయా వెలుగుసీలో వె
ల్లుభాతీశ్వరా॥ శా॥ లోలోనందనలోకమా వెలుగుముల్లో కేశ్వరాతితమా! బై
లాచార్యృపాకటాక్షమున సంపాదింపనా తెల్వియా! త్కాలోకాత్మకబోధ
మా నెరుకయా ర్యాస్తోత్రమాచిన్మయం! బేలీలంగను సౌఖ్యమాగుఖము నీవీ
క్షింపు ధర్మాత్మజా॥

శ్రీ గురూపదేశ దండకము. ౨౪

శ్రీ శాంతియోగప్రబోధసనన్న స్వయంజ్యోతిరానందపూర్ణ స్వరూపాను
సంధానుభూగోవి శేషప్రవీణత్వసంప్రాప్తచిద్రూపధోరేయుడై ధీరుడై మించు
నాసద్గురుస్వామిని శరీయాత్మంగసుస్థానసద్భావశుశ్రూషలకమీరు శిష్యా
ధికారింబువీక్షింపునాపేక్షతో నేతినేత్యాదివాక్యోపదేశాఖ్యదీక్షాప్రకారం
బులక దేహబుద్ధిద్రియప్రాణసంసారధర్మంబు పేక్షానలక్యంబుగా జెప్పి త
త్కాక్షిణంబుగా ప్రసేయప్రమాదప్రమాతప్రమానాక్షి కూటస్థ బ్రహ్మైక్య
తత్వంబుగా తదేనాంతమార్గంబులంజెప్పి యాతత్వమస్యాది నాచార్య

ముల ద్రోసి లక్ష్యార్థమా బ్రహ్మసాత్కర్మరింపంగ యారాజయోగప్రకారం
 బునక్ వానిసిద్ధాసనాసీనుగాః జేయుచున్ దాలలాటబునక్ భూతిచేరేఖగ నీ
 ర్పుచున్ మ స్తకంబంటియూజంగమస్తావ రాదిప్రపంచంబువిశ్వంభరంగల్పియూ
 భూమినిక్ వారిగా జేసియూనిరమున్ వీతి హూత్రంబులో నింక నాయగ్ని యున్
 గాలినిం ద్రోవ నావాయువా కాశముం జేరగా శూన్యమార్గంబుహృద్వీధిలో
 గూర్చుచున్ యామదిక్ బుద్ధియాబుద్ధినిక్ జిత్రమట్ల యహంకారమున్ జీవుడై
 నందనందున్ మరిందన్ను బైతొ పరబ్రహ్మమందై కమున్ జేసి శ్రీచిన్మయానంద
 వారాశినోల్లాసుమంచున్ రహస్యామనస్క స్వరూపపదేశంబు సేయన్
 సహస్రారమందాగురుభ్యానముం జేసి పూర్వోక్త మార్గంబునక్ సచ్చిదగ్నిక్
 బడక్ ప్రేల్చి యాత్మైక్యముంగాంచియున్న ప్రపంచంబులున్నట్టులుండంగదా
 నన్నదిక్ రూపనామాదికంబన్న దక్ లే మామక్షీ కామత్కుణోపద్రవంబుల్
 గనక్ రాకనిర్వాతదీపంబుచందంబునక్ దెల్పితో నుండబ్రహ్మనుకూలంబటం
 చున్ మరిక్ దెల్పు శ్రీవ్యాసభట్టారకాచార్యవర్యుంబ్రశంసింపుచున్ ధర్మపు
 త్రుండుతాద్రాపదీయు యుడై వేద వేదాంతసిద్ధాంతశాస్త్రప్రకారంబుసాంగం
 బుగా జేసి సర్వంబునుంగోసి తత్పాదపద్మంబుహృద్వీధిలో డాసి పత్మీ సమేతంబు
 గా ధర్మరాజాత్మతత్వోపదేశంబు శ్రీవ్యాసమానిప్రసాదంబునం జేసి లోజూ
 పు వేల్చుపులక్ గన్న గన్గంటిమేల్కాంచి యేచూపులక్ జూడ రాకున్న యా
 జూపులోనించియూ వెల్లుబోధాప్రకారంబుతానై ఫలింపంగనిర్వాణజుడై భోజ
 డై యోగనిద్రక్ మరింగొంత సేవతలో లేచి శ్రీసద్గురుస్వామినింజూచి సా
 మ్మాంగదండప్రణామంబులం జేసి యుత్సాహియైమీశ్వరంగంటి చిత్సేఖ్యమం
 చున్ మరిక్ సన్నుతుల్ జేసి యోగీంద్రచంద్రాచిదానందసాంద్రామహాయో
 గివర్యాసుఖిజ్ఞ ప్తిదై ర్యానిజ్ఞానచర్యానమ స్తేనమ స్తేనమః॥ మ॥ శ్రీకల్యాణగు
 రూపదేశనిజలక్ష్మీమోహనాకారము॥ ల్లోకానుగ్రహభారణోద్భవసదాలో
 కానువాగారబ్ర॥ హృకాశానుభవోజ్వలప్రకటతుర్యజ్ఞ ప్తిసౌకర్యజీ॥ వాక్య
 త్యాసదదోష హేయగురురాయావ్యాసభట్టారకా॥ మ॥ పరమజ్ఞానధురంధ
 యండవగునీపాదాబ్జమెవ్వారుసం॥ స్మరణతేయుదురట్టివారలుగగా సదసార
 వారాశి వే॥ గిరమేదాటిభయంబులన్నిడిచి భక్తిజ్ఞానతైరగ్యభాగ్యరమా
 రాగములందుచుందుగురురాయావ్యాసభట్టారకా॥ నీ॥ ఒకమువలూర్తము
 లోననుచ్చాస్వనిశ్వాసపవనుంధింపిపట్టభద్ర॥ వేంకటేశుడియేలోపేను
 లవిందుగా ప్రణవనాదముగన్న భాగ్యశాలి॥ వాక్యభగదేయలోనోంకార

దృశ్యంబుగాల్చి వేసినచిదాకాశరూప । మరికాలుఘడియలో మానసవృత్తు
 తొమరుపు తెల్లుల గల్చుదురితదూర । ట్టణములో పలబహ్మసాక్షాత్కరిండు
 రాగ మొందగ నేర్చినయోగిచంద్ర । లేశమాత్రంబులో బ్రహ్మదేశమంత । యేల
 నేర్చినసద్గురులీలలోల ॥ క ॥ జేత్రత్రయదీక్షాత్రయ । నేత్రత్రయలక్ష్మములనుని
 న్నెరిగినవా । నిత్రాణగనుమునీశా । ద్వాత్రింశత్రయ తనుతీతత్రయసూత్రా ॥
 క ॥ సద్గురుడవై ననిన్నే । సద్గతిగా నెవడుదలచినంతసమందు । న్సద్గతిపకుండువా
 డే । చిద్గనానందసీమశ్రితజనసోమా ॥ క ॥ మునిచంద్రనీప్రసాదం । బుననానం
 దాధిపత్యమునకర్తుడవై । తినినీప్రభావమేమని । కొనియాడంగలుగువాడకో
 రులగాడే ॥ గీ ॥ తనయుడై నవాడు తల్లిదండ్రుముందర । విద్యేమాడనదియుము
 ద్దుగాదె యట్లనన్ను మీరుహర్షించినతతంబు । ప్రీతిపోషణంబు సేతురయ్య ॥ గీ ॥
 తల్లిదండ్రుగురుడుదాతయుడై వంబు । యహపరంబునీ వెయేడుగడయు । గాగ
 నామసంబుకల్యాణయు క్తమై యొప్పుచున్నదయ్యయోగివర్య ॥ గీ ॥ జయముస
 ద్గురురాయసజ్జనవిధేయ । జయముశ్రీసర్వయోగీంద్రహృజ్జలధిచంద్ర । జయ
 ముద్వైపాయనాఖ్యవిశాంతిసౌఖ్య । జయముశ్రీవ్యాసశుద్ధవాసనరమేశ ॥ గీ ॥
 అనిబహుప్రకారమునధర్మతనయుండు । నన్ను తింపమానిసంతసించె । ననుచుశో
 నకాదిమునులకు నెరిగించి సూతుడనియె నిట్లు ప్రీతితోడ ॥ క ॥ మునిముఖ్యులార
 ధర్మజా । జనయుముగొనియాడమానిహర్షముతోడ ॥ క ॥ ఘనయాయుశ్రీశుభ
 మునామనుమనిదీవించెనుది । మునుమనిప్రీతి ॥ క ॥ దీవించిధర్మతనయునిభా
 వించిమహాత్మనీవుబ్రహ్మైక్యానం । దావిర్భావసుఖాకృతి । జీవన్ముక్తుండవగుమ
 చెలగిట్లనియె ॥ ఉ ॥ కొరికదీరలోనిదురగూరికి నెమ్మదినుండుచిత్తమై । వ్వారిద్ది
 వారిచేసుఖము వాస్తవముక మరియన్యులెవ్వరి । న్విరికిసాటిగాబలుక జాణ్ణిత
 సంబులు బ్రహ్మతోల్లిబో । ధారతుశిష్యపాదములు ధర్మముగాశిరసావహింప
 డే ॥ భూవరేణ్యయిట్టిపుణ్యాత్ముడగుయోగి । నిష్ఠుడగుచుకొంతభక్తివలెను । మ
 దిపిశాచబాలమత్తులపోలికె । ధాత్రిదిగుగునొక్కతలపులేక ॥ నీ ॥ అలయవస్థా
 త్రయములదాటిమదిలో నరజతాద్రిపటికంపురాతిపైని । నిండుపున్నమనాటిపం
 దువెన్నెలవలెపట్టవగటిపట్టబయలువోలె । నిండిపండియొరిగినిబిడీకృతానంద
 మైవెలుగుతుర్యసమాధియందు । చిన్మయజ్ఞప్తిమైనస్మాత్రమంత్రమై శేషించి
 యదిబావజెలగుచున్న । బ్రహ్మవిద్యాధురంధరుల్బాహ్యమందు । జాతివర్ణాశ్ర
 మాభావసంస్కృతులను । సన్న్యసించై నసంసారసంగులైన । యఖిలవ్యవహారంబు

అనుచుచిరగివె

శ్రీ జీవన్ముక్తలక్షణ ఘట్టము. ౨వ

సీ॥ ఆకాశమధ్యమందాకృతివెలిలోనువిషయశూన్యంబునవెలుగుచుం
డియంబునిమధ్యమందాకృతివెలిలోనుపూర్ణమైయానందముననుగుంకు! న
ట్టిమహా యోగియఖిలసంచారుడై యొక్కచోయాచారము క్రిదనరు! నొకవేళ
సంసారియొప్పునచరియించు నొక్కచోవైరాగ్యముద్ధరించు! నొక్కచోభోగి
యొకచోటయోగియనుచు! పెక్కుగతులనుదిరుగునీపృథ్విలోన! యిప్పుడి
ట్లొనంగరాజెప్పుడెట్లా! యట్లకానుటనిశ్చయంబవనినాథ!

సీ॥ ఖంబ్రహ్మమనుచు నాకాశాత్మయనుచును వేదప్రమాణముల్ విమలవా
క్య ములవినంబడుగాననలచిదాకాశంబు నిరతిశయానందనిరుపమాన! నిర్మ
లనిర్గుణనిరవయసీరంధ్ర! నిత్యనిరాకారనిర్వికల్ప! నిర్విశేషానంతనిరుపద్రవని
బద్ధనిష్కర్మనిస్సంగనిర్వికార! మైవెలింగెడుబట్టబైలాత్మగాంచి మహాచియ
ఖిలంబునుఱువనిమాత్రమెఱుక! కల్గునపథూతబాహ్యానిష్కర్మ శ్రేణి! కూహక
పువిద్యసిద్ధులగోరఁడధిప! మ॥ మణిమంత్రోపధయంత్రతంత్ర జపహూ
మద్రన్యయోగంబులం! దణిమాదుల్ గగనాదియాన మహిమాద్యంతం
బులొసిదులక! గుణసామ్యంబులుమాయలన్నియును ముక్తువీటిగైకోరు
నా! త్మనునాచార్యముఖంబునకాదెలిసి బోధల్ గాంతురుద్వీశ్వరా! క॥ ఆల
స్యమేలబ్రహ్మము! బయల్తె యుండంగబట్టబయల్తె జగముల్! యాలోననడగు
నంతటానీలోననెసేపునిల్చినిండునమాధి! క॥ నిండుపమాధినిజైతె! యుండిన
కలంబుమరచియున్ననిగన్నువిట్లుండిననా రికిధర్మజ! కొండొధర్మంబుగోరగూ
డునచెప్పుమా॥ క॥ అనిశంబిట్లునమాధినితనినొందినవారిమహిమదలపగవళ
మొకననేరకొండుత్రోవల జనువారలభాగ్యమెంతచెప్పుగవలయు॥ గీ॥ ఆత్మ
నెగినయట్టియవధూతసంచార! మెవ్వడగునయ్య నెదురుగాను! జాషరం
బులైనకాపట్యమార్గత! దగులుచుండగానిధరణినాథ॥ క॥ సతతంబాత్మన
మాధిని! గతకల్మషభావుడగుచుగడ తేరవలె! ధృతినిట్లుచేయకుండిన! మతిహీ
నుండగుచువిషయమగ్నతజెందుక॥ గీ॥ మనసువృత్తి లేకమఱియరక్షణమైన
నుండడగుటనలయఖండవృత్తి! నుంచవలయుఁగానియుంచకయుండెనా! లేచివి
షయములకునేగివిడుచు! మ॥ అమనస్కంబుప్రతిక్షణంబుగనగ్గా నానందభా
గంబునక! విమలంబై చౌకయంబుచల్లనగుచుకవిశ్వాత్మకాయోగనిర్మమ
తాహంకృతిజీవము క్తుడగుచుకరాజులునిట్లయినగా! సమయాతీతసమత్వవిత్తి
ముననిస్సంగాత్తుడగువరా॥ మ॥ అనిశంబుంబరమాత్మకాదనియథుండాకాశ

నైకాకా! జనవాంఛావిషయంబులకాదగిలి దుస్సంసారసంతాపము । త్లాని
 ముందుకాదలయెత్తలేక బతిమాలుకొన్నవారైల్లగా! పునదుస్సంగవిరోధి
 గావలయుజీవుడాత్మసత్సంగియై॥ చ॥ ప్రతినిమిషంబుబ్రహ్మమునభావముగూ
 ర్చింతుండువారుదు! ర్భతులునుపాపమర్విషయ నుగ్నులునై చెడిపోదు రంత
 లుకా! గతజల సేతుబంధనముగా దెవివేకములెంచిచూడగా! మతినిదిగాంచిని
 పు మరిమర్మమునొందుము పాపవాగ్రణీ॥ శా॥ సర్వజ్ఞత్వముగల్గియాత్మగ
 నియుస్సంసారదూరుండునై! నిర్వాణైశ్వర్యసమాధిమాత్రము వినానేర్పల్మరె
 న్నైననుకా! గర్వగ్రస్తులుభోవుబ్రహ్మపదసాక్షాత్కార సౌఖ్యంబునుకా! బ
 ర్వన్నేరమచిత్తమందుజయముకాబ్రజ్ఞావిశేషాత్మకా॥ ఉ॥ కాయమనిత్యముకా
 దెలివిగానకమంత్రలయాదియోగసో! పాయములై నసిద్ధులనుప్రజ్ఞలుగాదల
 పోసిమూసులై! మాయలనందువారునడుమంత్రపుయోగులు కాసిముక్తికికా!
 డాయగ లేకువీలకుదంభ మెమోక్షములెంచిచూడగకా॥ ఉ॥ అంబరయానసి
 ద్ధులకు నాసలు సేయుచుమంత్రతంత్రమా! డంబరవృత్తిగొంధరు విడంబము
 నొందుటగావిముక్తిచే! తంబస లేదువారలకు భ్రామితసంస్కృతి వెంటనంసి
 లో! కంబులక్రిష్టచుండగడగానగనియ్యక రాజశేఖరా॥ ఉ॥ మాయలుసిద్ధజా
 లములుమాకదియేమిటికంచుచిత్సుభో! వాయముగొండియొండొకటి భాన
 నసేయక బాహ్యకర్తృమల! దేయనువొందునై న మదికింపగురీతినిసంపదించుని
 ర్తాయకిహాయిగాక మతిమంతనమందికిహాయిగలుగునే॥ క॥ హాయికినోర్చినవా
 రలు! భీయనిగగనాదిమూనసిద్ధుల నెల్లకా! రోయక రోసినవారే! మాయాసం
 సార హేయమానవరాయా॥ గీ॥ కాయసిద్ధులు మొదలుకాగలవియెల్ల! కుదు
 రుగూరాదుచెనుక జెదరకుండ! పాదగబట్టుటమాయకాపురముగాదే! యట్లు
 గాపుననవియెల్ల మూర్తగావు॥ గీ॥ నూయముక్తిగాదుమహిమలునుక్తిగా! దా
 శేముక్తిగాదు మఖిలములును! రోసివిమచనదియమూపదియుక్తియా! భువన
 క్తిరీజాలభూభటోల॥ శా॥ రూపవ్యాపిజగత్ప్రపంచము మదిరోశించినన్తాత్రి
 చి! ద్రూపానందపదానుభోగమునసంతోషించుయోగీంద్రులా! రూపవ్యాప్త
 జగత్ప్రపంచవిషయార్హాధిక్రియాలాపమా! కాపట్యంబులనై నసిద్ధమహిమల్
 గాంక్షింతు రేమూర్ఖులై॥ క॥ పాశ్రామ్యామజయంబున! మానవులుధరిత్రియం
 దుమరికొన్నేనుల్! గానంగబడుదురింతే! కానిగలదెకాయసిద్ధికలలోనై నకా॥
 గీ॥ కాయసిద్ధికల్లగాకున్న నెట్లయిన! కన్నవిన్నవారుగల రెధాతి! మూర్ఖులై న
 వారు మొనుగుచుండునుగాక! యమరులందునై ననట్లుగలదే॥ గీ॥ హరిహరప్రభు

హృసురసిద్ధవకులకన్న । గరుడగంధర్వయక్షకిన్నరులకన్న । జనక శుక వామ
 దేవసన్మునులకన్న । కాయసిద్ధికినరులెంతగలరుధరను ॥ క॥ జలబుద్ధుడంబుకన్న
 ను । చులకశభూతములచేతజూపట్టినయా । చలనపుసిద్ధులగోరక । వలెజాతస్య
 మరణంధ్రువంబనవినవే ॥ క॥ కాంతేయకాయసిదివదంతేవేదాంతసమ్మతంబ
 దియద్భృశ్యంతన్నశ్యంయత్కృతకంతదనిత్యమనుటకథలన్నిసవే ॥ గీ॥ కిమల
 జనితమగుచుకానంగబడ్డవి చెదురటంచునాటిచెప్పజుతులు । యెన్నడుచెవి
 పోకకున్నదాయవినంగ । దోషమింతెగాకదుర్జనులకు ॥ క॥ దుర్జనసంగతివలన
 స్వరాష్ట్రంబులెరుగవశవడకునికి ॥ యార్జించెపాపమందుల । నూర్జితసంసార
 మాయలుచితములామె ॥ క॥ అన్నిటిమూలముమదియిది । తిన్ననగాచిల్లర
 వృద్ధినియట్టే । వేన్నెలబైటనుచల్లగ । కన్నులపండువుగసుఖముగనుగొనవ
 చ్చు ॥ గీ॥ వరగురూపదేశవరుడయ్యునతతంబు । మరెసమాధిచేయుమరిచెనే
 నివిషయసంగములకుఋషివంటివాడైన । పాలుమారుతదిగిజాలిపడును ॥ సీ ॥
 కాంతేయయెంతధీమంతుడోవాడైన సతతమాత్మదలంపజాలకున్న । విషయ
 ముల్దలపారువిషయసంగంబుల కోరినయుదయించికోర్కెవలన । కోధంబున
 ట్టునుకోధంబువలననుమోహంబుపుట్టును మోహమునకు వెనుకటితెలివెల్లవి
 టిపాలై పోయి పోయినయాబుద్ధిపోణిమడగు । పోణిమణిగతిలేకపోవునంత ।
 యెప్పుటగచాట్లువచ్చుమీదల్లెరింగిచిన్మయశ్రీమహాలక్ష్మిచెట్టబట్టియచ్చిక
 ములేకయుందుటలెచ్చుగాదె ॥ క॥ తనుమాలిధర్మమేలా । తనగురుతెరువెరుగలే
 నితనువదియేలా । తనబుద్ధిగానిదేలా । తనుదనకేకాకయున్నతనువదియేలా ॥ క॥
 అదికాననీవుచిత్తము । కుదురేయుడంగజేసికోర్కులనెల్ల ॥ జదిమిపరబ్ర
 హ్మమునందిదినేశుడవగుచువేట్కుదనరున్నపాలా ॥ క॥ పెక్కులుపనియేమింక
 ను । నక్కరతోబ్రవ్వుబోధమెనీవాశరి । జిక్కులబొరయగబుద్ధి । జిక్కించుక
 పొఖ్యమందుశివయోగనిధి ॥ క॥ అవనిశాగ్రణిసీవీశివయోగసమాధియందు
 చిన్మాత్రంబై । సవినీతిసుఖంబుండుము । భవపాశవిరహితపట్టభద్రుడవగుచు ॥
 ॥ గురుకార్యుంబుననిహ । పరమాశోభనవరంపరావప్తిసుమీ । మరువక
 మనసుననుంచుము । పురుషార్థపునీతిపూతపురుషవ్రాత ॥ క॥ అనిబహువిధముల
 జేలిపినమునివరునకుధర్మజండుముకుళితకరుడై । వినయభయభక్తివలికెనున్న
 ఘోరింకొక్కప్రశ్నయగుగకవలయు ॥ క॥ డలబరిత్యాగనిరా । డలబరి
 చేసెనమోక్షలక్ష్మికల్యాణంబాద్యతంబునుసారి । గంబుగవినుపింపుడను
 కారణగురుగ ॥ క॥ మదిన్ప్రశ్నకుమెచ్చిన । నిదిసకలలహఃఫలంబులికథలన

కామదలిటివేల్పులుమునులునుముదమందునునుందురెల్లప్రాద్దునరేంద్రా
కవినుసేవడిగినప్రశ్నకు సనుభవులగుయోగివర్యులశ్చర్యములకాగననీ
కొకకథలక్షణమునముక్తిరమావివాహమున్వినుపింతుకానరవరహెచ్చ
దివినుమీ పరకాంతాశోభనంబుపరమరహస్యం జరుకకునెక్కుయెరిగిన
యెరుకసుమీడినితెలియనెటువలెననినకానీఅధికవైభవమాబ్రహ్మనందనగ

శ్రీ మోక్షలక్ష్మీనివాహఘట్టము. శ్లో

ధంబుగలదుమిన్నులముట్టేబెలుగుమండు కోటచుట్టునగడ్డెమేటిప్రపంచంబు
ద్వారముల్పదితర్కవాదబలము వేదాంతసిద్ధాంతవిధులువివయోద్రియంబు
లంగల్లుదేహాత్మబుద్ధి వర్ణాశ్రమాచారనిర్ణయధర్మముల్కరితురగాదులుకర్మ
ఫలము దృశ్యదర్శనరాగముల్ స్త్రీపురుషులు గాగయఖలదృగాశలుగలిగిన
ట్టివట్టణంబేల్గునద్గురుపట్టభద్రుడాత్మకాంతాసమేతుడైయవనినాథకమరి
యన్నగరంబేలెడు గురునాథుండొక్కనాడుకోవిదవినుతారథరహస్యమం
టపమునకాస్థిరపీఠమునందుకొలుపుదీరుచునింతకానీజననాథదేశికస్వామి
విద్యామంటపమువెలియంతఃపురమునకవుడు బోవుచోనాధారపుష్పకంబె
క్కిస్వాధిష్ఠానభూమినతిక్రమించికమనీయమణిపూరకయనాహతవిశుద్ధచక్ర
ముల్లడచినిర్వక్రమైనమరియునాజ్ఞాచక్రమందిరాంతరమందుశ్రీలక్ష్మీయమగు
రాజ్ఞేబట్టిహంసతూలికతల్పమందమరగమి రెప్పవేయనియరగంటిదృష్టిగలి
గిగాధరతులనునిద్దరైక్యంబులైరియప్పడిదమిత్రమనరానియొప్పుచేతపాద
టులత్యంతక్రీడావినోదంబులంబ్రొద్దుబుచ్చుచునేకాంతప్రదేశంబులమరియు
నుండుఆసతితోడగూడినిగమాంతవనాంతరయోగభూమికానానగృహంబు
లంవిజనివానగృహంబులగ్రీడసల్పన ద్వాసనగర్భమెయువిన ద్వాదశవర్ష
మునిందునంతనాట్లాసమయంబునండు పరమామృతకన్యనుగాంచెభూవరా
గీ పరగవిట్లుగలిగిపరకాంతనవయశావ నాంగియనుచుధరణినార్యులెల్ల మె
చ్చికోరుచుండమేలైనసౌబగులకలుషభంగహృదయకమలభృంగకాంత
తామణికినిమరియేకాంతలుసాటికారుయేకాంతమునకాయాకాంతగూడగ

శ్రీ ముక్తికాంతాజననఘట్టము. శ్లో

ర్జితచేకూరునువర్షకుభముచిన్మయయాపాకమోక్షశ్రీలలనామణి లతు
జననినర్వపుష్పవిలాసవిశేషాధ్యక్షవిచక్షణాలక్ష్మీలక్షణఘనదివ్యరూపలతు
గములచేతపాదమరియునిట్లువర్షకుభలక్షణాంగియగుతనకూర్మంబెండ్లి
యడలంచియొక్కనామగీచిన్మయానందపట్టాభిషిక్తుడగుమోక్షలక్ష్మీ

స్వయంవరంబుపురిలోన జనులలంకారములు సేయ శాస్త్రరీతి | చాటబంపె
 నుసజ్జనసమ్మతముగ || గీ || ఆస్వయంవరమునకళల దేశస్థులు వినిముదంబుగదు
 రవేట్కచేత | వచ్చిరపుడుపురమవర్ణ నాలంకార | ములనువన్నె కెక్కిచెలగు
 చుండ || క || ఆపట్టణశృంగారము | జూపట్టెచుసర్వజనులజూడ్కికిజూడ్కై |
 యేపట్టునసరి లేదనికాపట్టము లేనిజనులుకొతుకమందక || క || నానా దేశాధీ
 శులు | నానాలంకారములను నానార్థములక | నానావేషంబులచే నానాభావ
 ప్రచారనటనలతోడక || క || ఒప్పుచునుండితీయప్పరి | యొప్పులకుప్పగుచునిట్టు
 లుత్సాహముతో | జొప్పడియెనంతనొకనా | డప్పరమేశుడగుతియుహర్షము
 తోడక || సీ || నగరుశృంగారింపనిగమార్థరీతిని నేమింపనప్పడునేద్యుతోడమా
 నసాఖ్యలుషట్కమలతోరణంబునుగాగ వాసనమేలుకట్లగాగ | కర్మఫలంబు
 నొకస్తూరినలకించి కుండలిమాగ్గులునిడదీచి | చిత్తతిఫలితమాచిత్తరువులు
 వ్రాసినేత్రోత్సవంబుగాసికలమైన | శోభనాలంకృతిలోనచ్చి స్థూలసూక్ష్మ
 కారణంబులమంగళాకారములుగ | జగత్తెచ్చిత్త్యమెల్ల తుణమసేయ | కొలు
 వుశృంగారముగ రాజకోరియవుడు || సీ || ఘనవస్త్రచరణములు కమమొప్పధరి
 యించినదుట తెల్వినిమ్మగ మదముబెట్టి | పరిగుడ్డవాసనాభ రితసక్చందనాదు
 లనలంకారంబులలవరించి శిరమునగురురన్న నరకీరీటముదాల్చి శుతులుచొక
 ట్లువిశ్రుతులమెరయ | కంఠమాలవిశుద్ధకమలమహాహతచక్రపతికమవక్షము
 నవెలుంగ | సొదిమణిపూరకముకటిసూత్రముగను | కరములనుజనాభయదా
 నకంకణాది భూషణంబులు వేర్వేరపాలుపుమిగుల | చూడనొప్పారెగురురాజ
 సుందరముగ || సీ || ఉభయపార్శ్వంబులయోగబోధస్త్రీలు వింజామరంబులు
 వీపుచుండు | నాదాంతభోగనుందరవేడ్కకై దండ యిచ్చిసుభాషితంబెలమి
 నాడచిచ్చక్తిమొకలై సశృంగారవతులెల్లమందగై వారములునునేయ | స్వ
 ప్రకాశాసతిసంసవిడియమియ్య తనుతలోదరులు నృత్యములునలువ | ప్రణవ
 భేరిమృదంగఘోషముచెవుల | పండువులసేయకన్నులపండువుగను | వంసు
 ఘుమ్నంత ద్వారవర్తియగుడు | చేరెపతియుసహస్రారశిఖరికపుడు || సీ || వే
 దాంతసిద్ధాంతవిద్యావినోదమంటపమునసిద్ధానంబునందు | కావ్యముగ్గులు
 దీర్చికడగంటిసూక్తులు కలిమంగనలికించికలకదీర్చి సమదృష్టిగు ముద్యసం
 కల్పగోష్ఠియు నిర్మలంబగు తెల్వినిజసుఖంబు | గల్గిసర్వజ్ఞుడౌ ఘనరాజయోగ
 సామ్రాజ్యములను మొదల రాజముషభు | జేరసర్వసన్నాహముల్లీ వచ్చి రత
 కలగిరిక

హృదయమునంబు. గంగావాణీయమునల. సంగతిజల మొక తే దెచ్చిజలక
 ములా ర్చె. || సీ॥ కన్నులపండుగాకనకాంబరముగట్టి మెరుపుననువుగా మెర
 యగొప్ప. నవరించదశనహస్రములొప్పుగాదురిమి వెలుగుపాపట బెట్టితలపు
 నుదుట. తిలకంబుశ్రుతిని ప్రిపాజులకన్నులు గళముక్తుతుది చూడ్కి తగినయా
 ణి. ముత్యంపుముంగరమురువుగాగవిశుద్ధకమలాదిహారముల్కంఠమునను. న
 మర మొలఘుంటమణిపూరకాదులిట్లు. క్రకృతియావర్ణరహిత సంభరణముల
 ను. యాకరచరణాద్యవయవాంగములనొప్ప. సతులుకన్యనుశృంగారవతినిజే
 సిగీ॥దర్పణంబుదృశ్యదర్శనద్రష్టగామెదుటనిలువగన్న జెదరసీక. జూచిచో
 ద్యమందిసుందరాంబుపుడు. తండ్రియనుమతమునధర్మనియతి॥ క॥ ఉరతి
 లునుచెలిక తైను. విపులంబుగజెట్టిబట్టివేగాంతజ్ఞా. నపథంబునహంసగమన
 ముపరిహాసింపు మనువచ్చెభూపతిసభకు॥ క॥ వచ్చినకాంతామణి గని య
 చెప్పవడిసభిజులెల్ల నానందముతో ముచ్చటకుజొచ్చితమలో. యిచ్చెలిదమత
 మకెయంచుయెంచిరివేడ్క॥ క॥ ఈరీతివారువారలు. కోరుచునోరూచుకా
 ముచుగుణసంతులునై. మీరుచునుండిరియంతట. వారింగనిసఖని చూచివై భవ
 యుక్తి॥ గీ॥ వరుసవారివాడివర్ణాశ్రమాచార. నటనలుకులగోత్రనామముల
 ను. చెలినడుగుమటంచుచిన్మయస్త్రీమణి. యనుమతింపనదియునడిగెనందు॥
 క॥ ఆకారమాముసలిముమక. వాకుసకారెనుముపోతువలెబలిసిన్తయా. తాక
 పుమహారాజువి. వేకముపేరడుగవాడు. వికవికనగుచు॥ సీ॥ కోరియిట్లనియె
 మాకులముపెద్దలు మెచ్చుములువసునమానుపంబెన్నగల్గి. యిచ్చిపుచ్చుకొ
 నుచుయింటబల్లముగల్గి యెందుకునచ్చికంబింతలేక. నాలుబిడ్డలుమేమి నాము
 వ్యవంతులై యలజశృబొందక హాయినునుచు. యొకనిప్రాపాసించకున్నందు
 లోమంచినంసారియననకిసాటిగల్గి. యిల్లువాకిలిదనవారుచ్చల్లగాను. నుండగలు
 గుట మోటుంబుయోగిజోగి. గాగవచ్చునుసంసారిగాగరాదు. ననుచుబలికిన
 తాకికునపపాసి చిగీ॥కనిరియాకారపూజ్యముల్కలిగినీను. కావిదోషతులుం
 గరల్కనకమండలములులంబోధరత్రిపుండ్రములనొప్ప. కావ్యకర్మాధిపు
 నివంత గడగివాడు॥

శ్రీ ముక్తికాంత స్వయంవర ఘట్టము. శ్లో
 ఉ॥ తామసమొందరాదు పుదారముగోరెడిదోసకారితో. నేమరిపా
 లుకన్నకాదునితేషకలమం. దేమరరాదుదానములు హీనజనా

వశిసంగ మెన్నడు! నేను ముగ్ధుగాదు యిట్టిదియనిర్ణయమన్న నుదాటియవ్వలకా॥
 ము॥ చనికార్యాంగునివేషభావణలచేసన్యాససంసారము । లనగానినినిరాశ్ర
 ము॥ ఘనకుతర్కగ్రాహ్యునాత్మస్తవార్థినిమోహేంద్రియనిగ్రహున్నిఖలది
 శాదిసంచారువా । యునిరోధవ్రతునీశ్వరార్పణఫలా భ్యోర్వీపతికాగంఠు
 చో॥ ము॥ తనవర్ణంబునకాశ్రమంబునకును దగ్గట్టిధర్మంబుబ్రీ తినిసేయక వ
 శ్రసేయుచోఫలమునాదేవాదిదేవస్వయా! పునికర్మింఘ్రచువాక్యకర్మములకై
 జానీకపుణ్యస్థలతిలకంబునివాఁడుంబునసద్వివేకమునసత్పుణ్యాత్ముడై యొప్పెడకా॥
 నీ॥ తనవారిగన్నిట్టుదనవారిగనవతె సర్వభూతదయకుసాక్షిగాగ । తనవంటి
 యాక లేయనిసరదేశికిముందరికూడై న పెండలాడె! బెట్టంగవలయునుబీడయై
 వచ్చిన యాతనికలకొద్దినంపకలయు । స్నానపానాదులుసంధ్యాద్యనుష్ఠాన
 ములుగల్గిలోకంబుననుసరించినడువవలయునుసర్వంబునడకవలన తోచుచుం
 డునుపెద్దయోద్ధౌతనము! యిహముమేలెంచనడచినమహిమపారె! పరముగాం
 చంగనేర్తురుశ్రజ్ఞతోడ ॥ వ ॥ అదియునుంగాక వర్ణాశ్రమాదారంబులందు
 బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యశూద్రులలోబ్రాహ్మణునకును యజనయాజనాధ్య
 యనాథ్యాపకదానాదానప్రతిగ్రహంబులనుపట్కర్మంబులును, క్షత్రియు
 లకు ప్రతిగ్రహవ్యతిరీక్తంబులగునైదుకర్మంబులును, వైశ్యునకు కృషిగో
 రక్షవాణిజ్యాదికర్మంబులును, శూద్రునకు బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యాదిసేవయు
 ను, మజీయు వర్ణంబులలో బ్రాహ్మణుండు శ్రేష్ఠుండగుటంజేసి యందు
 బ్రహ్మచారి గృహస్థ సన్యాసంబులను నాలుకాశ్రమంబులు గలుగుటంజేసి
 మొదల బ్రహ్మచర్యంబున శిఖాయజ్ఞోపవీతవహాంజీకృష్టాజిన దండకమండల
 ధరుండై వేదాధ్యయనాదిసత్కర్మరహితుండై స్త్రీసంచారస్థలవర్జితుండై
 గురుగృహవాసుండై యాచార్యాజ్ఞాపనంబున భిక్షాన్నంబువరిగ్రహింపుచు
 త్కారాదికర్మరహితుండై సంచరింపుచు నంత నాచార్యానుమతంబున వివాహ
 దిగృహస్థధర్మంబులంగీకరింపుచు గురునిచేతనియోగింపబడుటెని మిత్రతంత
 బపహానామవ్రతనిష్ఠుండై వేదశాస్త్రపురాణకథాశ్రవణతత్పరుండై వాన
 ప్రస్థసన్యాసాతిథిపూజలును జననీజనకపుత్రమిత్రకళత్రభ్రాతృపశుభృత్యజనహ
 మణంబులు సేయుచు పంచవ్యంబులు వ్యతిపాతాది పుణ్యకాలంబులుదక్క
 తక్కినముతుకాలంబుల భార్యసంగంబు సేయుచు ధర్మార్థకామంబులసేంచ
 రింపుచుం బెద్దకాలంబునకు స్త్రీసహితుండై సంసారధర్మంబుగృహంబువిడి
 వంబుల కడమూలాద్యాహారంబుగను ద్వాదశవర్షంబులైన వానప్ర

ఘోరమంబునందుండి సన్యాసాశ్రమంబంగీకరించి యింద్రియజయంబుగలిగి
 పుణ్యప్రదేశసంచారండుగుచు దేహశక్తిలేక పరమవైరాగ్యంబున సర్వేశ్వ
 రధ్యానాది భక్తిసత్కర్మంబులు సేయుచు తత్కర్మఫలసంగవర్జితుండై యుం
 డనాయు. స్వవర్ణాశ్రమములలో నెవ్వడైనను ధర్మార్థకామంబులు పరిత్య
 జించి మోక్షమాత్రాపేక్షితుండై శాంతుడై యేకాంతప్రదేశంబుఁ జేరి య
 మునియమఃసనప్రాణాయామప్రత్యాహరణధ్యానధారణసమంధులను సప్తాంగ
 యోగంబుల స్వాసిద్ధిపదుండై లోకపూజ్యుడగుచు సంచరించునటం దుత్త
 ముండనిన మిశ్రసిద్ధిశక్తిర్మయుక్తుండైన ఫలత్కాగివాక్యాడంబరంబుల శా
 శ్వర్యంబుకొందుచు నుపసరిసఖచెయ్యూదుకొని యందొక్క నానావిధభే
 దసభానుధ్యంబున నిల్వబడి వారలనిశ్చేషంబెఱుంగంగోరుటయు నుపరతి
 వాక్యోత్తరంబుగా వారలందు ॥ సీ ॥ ఒకడాత్మయనువనియుక్తిసాధించిన
 విభుడనియొక్కడు విరిచివేసె । దేహాత్మబుద్ధిగా దెలిసినయొక్కడు కాదుప్రా
 ణమటంచుగ గరిపడియె । సిద్ధులొత్మయటంచు జేసిన పేరొకం డాత్మమానస
 మనిహంకరించె । త్వంపదప్రాప్తికి సరియుక్తియనగ వే రొక్కడుజ్ఞప్తికాను
 క్కబెనగె । యొక్కడానందమే ముక్తియోగమనుచు । నాత్మభేదంబు వా
 క్తింప నందుకొకడు । సంవిదాకాశముగ దన్నునద్దురొక్తి । గనుటమోక్షం
 బెయన ధృతనయవింటె ॥ వ ॥ అదియెట్లుంటేని నానావిధభేదవాదులమ
 ధ్యంబున శాంతిండును సర్వదృశ్యవైరాగ్యవంతుండును నిశ్చలభక్తుండు
 ను సద్గురుశ్రుతివిశ్వాసయుక్తుండును నగు నొక్కయభేదవాది యహంకార
 రహితంబగు నిర్గుణోపాసనాక్రమంబుగా నిట్లనియె ॥ క ॥ వినఁధర్మజ నీవే న
 ను । తనుకరణేంద్రియములందు తగనారోపిం । చునహంబుద్ధితొలంగి । చన
 వాచ్యతస్వస్వరూప చైతన్యమునొ ॥ గీ ॥ ప్రత్యగానంద కూటస్థకదమునం
 దు । నాయహంప్రత్యయోప సంహరిచిత్తు । యిప్పుడదియె బ్రహ్మసా
 స్తి చొప్పుడంగ । ననుచు వేదాంతవాది వాక్యములుగాగ ॥ వ ॥ మరియు
 ధర్మజతో నహమ్మనియిట్లనియె ॥ సీ ॥ అక్కడల్లేయహంనుబుద్ధిగానుఖ దుః
 ఖములుచురిపారడిగాను । నరయనిచ్చా ద్వేషయత్నధర్మాధర్మ భావవిశేష
 గావభులమరియు । కణగిసంఖ్యాపృథక్సంయోగభాగాది పరిణామములచేత
 బలసినట్టి । సోమాన్యగుణములుసవిశేషమైదేహ కరణేంద్రియంబులమెరసి
 యందు । నాత్మబుద్ధిని వత్తింతు నాగుణంబు । లవియ కూటస్థచైతన్య మన
 గరాదు । నుత్పిక్వసంఖ్యకదయే పోరదిగుణము । లరయ లేకుంట నహమ్మ

తృ తి యా శ్వా స ము

న నణగెగాడె॥ ౩॥ అలజాగ్రత్సృష్టంబుల । తెలియగ సభిమానమున్నది
యగుటగుణం । బులునుండె సుప్తికాలం । బులకనకుం గారణాఖ్య భూతం
విద్యక॥ ౩॥ అభిమానముణగె గనుకను । యభిమానమునందె గుణములణ
గినయట్లా । యభిమాను గుణిగ వలె । యభిమానమె కరణసంజ్ఞ అవసీ
నాథం॥ గీ॥ అరయవాచకపాఠక మనినయట్లె । యహమునగు హృత్తమో
బుద్ధులసగజెల్లు । కరణసంజ్ఞల సవియపోకానుపించె । నాయహంకృతి తను
ధర్మమంటివేని॥ ౩॥ మృతికాలంబున దేహము । సతమై యహమునికిలేమి
సహజబాటక । సతతము తనుధర్మమహం । కృతిగాదనుటల్ నిజంబు ధృ
తివెలియంగక॥ గీ॥ ఐన బ్రాణధర్మ మభిమానమంటివా । వరలనిదుర బ్రా
ణవాయుప్రంతు । గానమందునహము గావున నదిప్రాణ । ధర్మమనగరాదు
ధర్మతనయ ॥ మ ॥ ఘనకూటస్థమనిదురంగద లహంకారంబు లేదందుగ ।
స్కనహంకారము లాత్మధర్మమనుట లాదాయహంకారమా । త్మనుగాఠ
చేపరియంతమున్నల యవస్థ ద్వంద్వసంచారియై తనకు గారణమైన సుప్తి
యణగుక తత్వాచుభోగోద్వలా॥

గీ॥ సుప్తిమాయలన జూపట్టుజాగ్రాది । స్వప్నకృత్రిమములు స
తగతనకు । కారణంబుతనకు ఘనసుప్తియాయలో । నణగుచుండునహము
వనుదినంబు॥ గీ॥ గురుసుషుప్తిలోన కూటస్థచైతన్య । మైనయెటుకయందు
టందులకుచు । గుటుతునిదుర లేచి యెదగనిదాకనే । ననుతుదిగుమంట
యాత్మగాడె॥ ౪॥ కానసుషుప్తినిండెలివి గల్గదుగల్గియునేలగానడ । జ్ఞా
నిదురందుమేల్కనిన యప్పటియట్లనజాగ్రమందుకు । న్నానసనాధకంబు వభి
మానముసుప్తినిలీనమాటచే । హీనవికారమైయెటుక యేమియెటుంగకనుం
డుపాండవా ॥ మ త్తకోకిల॥ అన్నివృత్తులు సుప్తిగూడిన యాత్మయున్నది
తెల్విమే । లొన్నయెప్పటి బోలెజాగ్రత కోర్కు లేమియు లేమియు । ట్లు
న్నయాత్మకు నందుసౌఖ్యము నుండుటెల్లిగు నంటివా । మున్ను దెల్పునవిద్య
వృత్తికి మూలమాట యవిద్యచే॥ గీ॥ ఆత్మసుప్తిలోన నజ్ఞానవృత్తిచే
సుఖమునందుటకును సారదిజూడ । కార్యరూపమైన కరణంబువృత్తిచే । మ
రలకారణంబు నందుటరుడె॥ గీ॥ కార్యపటమునందు కారణతంతువు । త
మరగవట నిష్టమైన తెలుపు । తంతునిష్టమగుట తగుబుద్ధికినివృత్తి । గల్గతమ
మునందు గలదువృత్తి ॥ వ ॥ అట్లుగావున కార్యరూపంబైనబుద్ధికి జాగ్ర
త్సృష్టంబులకు వృత్తిగలుగుటకని కారణరూపంబైన యాన స్వభావ

మనుసుమ ప్రియం దక్షానంబునకు వృత్తిత్వంబుగలదనియెఱుంగనలయు నట్లు
గుట సుషు ప్రిమూర్చల కాధారంబైన తెల్విగలుగుట సత్యంబైన జాగ్రత్తు
నందలిబుద్ధియును సాధనోపాధిబలంబువలన సుషు ప్రివిస్మరించిన న్నజ్ఞానవృ
త్తియును సాధనోపాధివలన నాత్మజాగ్రంబులందును గాకంటివా విచిత్ర
వాక్యంబుల వెఱుంగు నందుకు శ్రోత్రంబులుదక్కి లెక్కిన నేత్రాదులు సాధ
నంబుగాని దెట్లట్లు జాగ్రంబునున్నరించుటకు నజ్ఞానవృత్తిత్వంబులు సాధనం
బులుగానేర దట్లయిన సుషు ప్రిమూర్చలకు భేదంబెట్లన్న నజ్ఞానస్మరణామా
త్రంబులు మూర్చయనిపించుకొను సుఖిజ్ఞానానుభవరూపస్మరణద్వయంబు
నుంగూడి సుషు ప్రియండి తదాధారచైతన్యంబు అవస్థాత్రియంబుతోడగూడి
చెడక నాధారమాత్రంబైన యున్న యట్లనేకశరీరంబులునోచిచెడు నప్పుడా
ధారచైతన్యంబు నాశంబునొండదట్లయిన నా తెల్వి యనేకదేహంబులకా
ధారంబై తత్తద్దేహవ్యాపారజ్ఞానంబును తనకుదేలియవలెననుప్రమాణంబు
లేదెట్లన్న భూతంబులవలననైన స్థూలశరీరంబులు తొల్లిచెడిననచ్చట నా
దేహంబులకాధారంబైన యాత్మయొక్క మాయానరణంబు వివేకజ్ఞానోద
యపర్యంతంబునునివృత్తిగాదగులంజేసి తత్తద్దేహవ్యాపారజ్ఞానంబునుదోష
దట్లరదువలన సకలదేహంబులందును దాకలదనేపట్ల తత్తద్దేహవ్యాపా
రంబును దనకుండవలెననేటందుల ప్రమాణంబులే దనేకశరీరంబులందుండే
తావచ్చితి నేనపట్ల తద్దేహకరణేంద్రియవ్యాపారజ్ఞానంబును నందందుకు భే
దంబై తోచిచెడు నప్పుడాదేహంబులకుం దానాధారంబై యుండినను సత్త్వ
యంబెట్లుచెడదట్లు జంగమస్థానరాత్మకంబై తోచు సకలదేహంబులకు తా
నాధారంబని తెలియవలయు నట్లయిన వ్యవహారజ్ఞానంబెట్లన్న భేదంబై తో
చుచుండుననిన నది సంస్కారభేదంబువలన నభిమానంబునకుదోచిన జ్ఞానం
బింతియేకాని యాత్మసంబంధంబు లేదనునిశ్చయం బట్లయిన నాత్మకు సర్వ
దేహాధారణత్వంబున నది సర్వదేహవ్యాపారజ్ఞానంబగు కంటివేని || ౩ ||
అప్పుడట్లయిన దేహవ్యాపకజ్ఞాన మాత్మనచి తగుపాదులాత్మ । శిరములు వె
య్యెనపురుషుడాత్మంటివా నప్పుడే శేషాదులాత్మయగును । నత్తులు వెయ్యెన
యతడాత్మయంటివా యప్పుడిందాదులు యాత్మగారె । పాదముల్యెయ్యెన
బాంధాత్మయంటివా యప్పుడుసూర్యాదులాత్మగారె । హాసములు వేయుగ
లయతం డాత్మయనిన । కారవీర్యబాణానురుల్ గారెయాత్మ । యైనశ్శతు
లును బహువిధంబంటి వేని । శ్రుతివిరాట్పురుషావస్థ జూచిచెప్పె || ౪ || అలఖ

తాత్పర్యము. వలెనువిరాట్పురుషరూప వర్ణనము. తెలియఁపరచు
 యును. దలితాత్పర్యముగాడు ధర్మతనూజా. సీ. అదిగాక దేహంబులరచ
 టలనుబోలె తగతదాధారచైతన్యమునకు. నవయవాత్మకమన్న నాయుచ
 టలు చినిగినమనుజులఘనయవయవ. ములుతోచునట్లంగములుచిహ్నమగు
 వోట నాత్మస్వరూపముహస్తపాద. ములనుండవలెనింక బొరిననురూపమై
 వ్యవహరించాత్మదానంటివేని. ఒనరవ్యవహారములను సంయోగబలము.
 చేతనుప్రభా విశేషంబుచేతనగునొ. యనివికల్ప పరంపరలసముగాను. తో
 చుచుండును నీరీతిదోషదూర. క. అణువనియును విభువనియును. యణు
 విభువులువాత్మగావు యలమనసనియు. ఘనతర్కవాదభేదము. లనుద
 గులుటెగానినిష్కళంబనడరుగు. క. అనవిని ధర్మజుడనియెను. ననఘా
 నిశ్చయముదెల్పుడనమునిబల్కె. యణువునతీతంబనియి. ట్లనుశ్రుతికి
 ధ్యానకాండమందలి దెలివొ. గీ. అనఘనిశ్చయజ్ఞాన మెట్లంటివేని. యఖి
 దృశ్య విలక్షణమయినయట్టి. నిర్గుణజ్ఞప్తిచైతన్య మాత్రమిదియ. వేద
 వేదాంత సిద్ధాంతవేత్తనిజము. తరువోజ. జననాథవినవయ్యసకలశాస్త్ర
 ముల సారంబునిర్గుణజ్ఞప్తిచైతన్య. ఘనచిదాకాశసాక్షాత్కారభోగ కార
 గాత్ములచేతగ్రమమొప్పనిట్లు. గనువడ్డనుఖినుఖిమునీకినుగంటచూచికడతే
 సుఖముండుకర మొప్పననుచు. వినుపించివ్యాసులవివిధవాదముల విజయో
 క్తిసదైవ్వివేలసెననిపలికె. క. నీవేననువ్యవహార. జీవుండజ్ఞానవశత
 తొడుచుదనలో. జీవామెరుగనేరక. సావయవశరీరమాత్మ యనియెద
 లంచు. గీ. సరవరేణ్యయిట్లునానావిధంబైన. దృశ్యమార్గంబులనుదిరుగు
 కహము. దెలిసితన్నుతానె తెలియంగవలెనని. తగనభేదవాద ధర్మయుక్తి.

క. నానాసభాంతరంబుల. నానావిధతర్కవాదనటనలకెల్ల. బూ

నిత్యణీకారముగా. దానేజయమందె ధర్మతనయమహత్మా.

వ. అని యిద్విధంబున నద్వైతతత్వంబెరిగించి పరామృతజ్ఞానోల్లాస
 యగు యునిష్ఠిరుంజూచి మోక్షంబు సద్గురుకటాక్ష వీక్షణావిశేషంబువలన
 ములభంబుగానిష్కర్మాభ్యాసయోగంబుల వాయునిరోధంబుల ప్రయాసంబు
 నురోగాస్పదంబునగురోగంబులకుదప్పిన నిష్ఫలంబగుగాని అంధువిశేషంబు
 లేదుగావున సద్గురు సేవామూలంబునసంభవించినయాత్మయోగంబున జగ
 త్స్వప్నసుషుప్తులనతిక్రమించి నిష్ప్రపంచంబైన నిర్భరానందసముద్రంబున
 మునింగి తెరువునురువుస్వరూపానుసంధానయెఱుక చేడ వేదాంతంబునిర్మా

తి తాత్పర్యంబిటు । వలెనువిరాట్పురుషరూప వర్ణనమింతే । తెలియఁగరబ్ర
హ్మంబు । దలితాత్పర్యముగాడు ధర్మతనూజా ॥ ౧ ॥ అదిగాక దేహంబులరచ
ట్టలనుబోలె తగతదాధారచైతన్యమునకు । నవయవాత్మకమన్న నాయుచ
ట్టలు చినిగినమనుజులఘనయవయవ । ములుతోచునట్లంగములుచిహ్నముగు
చోట నాత్మస్వరూపముహస్తపాద । ములనుండవలెనింక బొరినఘరూపమై
వ్యవహరించాత్మదానంటివేని । ఒనరవ్యవహారములను సంయోగబలము ।
చేతనుప్రభా విశేషంబుచేతనగునొ । యనివికల్ప పరంపరలసముగాను । తో
చుచుండును నీరీతిదోషదూర ॥ ౨ ॥ అణువనియును విభువనియును । యణు
విభువులువాత్మగావు యలమనసనియు । ఘనతర్కవాదభేదము । లనుద
గులుటెగానివిష్కలంబనడరుగు ॥ ౩ ॥ అనవిని ధర్మజుడనియెను । ననఘా
నిశ్చయముదెల్పు డనమునిబల్కె । యణువునతీతంబనియి । ట్లనుశ్రుతికి
ధ్యానకాండమందలి దెలివొ ॥ ౪ ॥ అనఘనిశ్చయజ్ఞాన మెట్లంటివేని । యఘ
దృశ్య విలక్షణమయినయట్టి । నిర్గుణజ్ఞప్తిచైతన్య మాత్రమిదియ । వేద
వేదాంత సిద్ధాంతవేత్తనిజము । తరువోజ । జననాథవినవయ్యసకలశాస్త్ర
ముల సారంబునిర్గుణజ్ఞప్తిచైతన్య । ఘనచిదాకాశసాక్షాత్కారభోగ కార
ణాత్ములచేతగ్రమమొప్పనిట్లు । గనుపడ్డసుఖసుఖమునీకనుగంటచూచికడతే
రిసుఖముండుకర మొప్పననుచు । వినుపించివ్యాసులవివిధవాదముల విజయో
క్తిసద్వైతివెలసెననిపలికె ॥ ౫ ॥ నీవేననువ్యవహారత । జీవుండజ్ఞానవశత
జెందుచు దనలో । జీవన్మోక్షుగనేరక । సావయవశరీరమాత్మ యనియెద
లంచు ॥ ౬ ॥ నరవరేణ్యయిట్లు నానావిధంబైన । దృశ్యమార్గంబులనుదిరుగు
నహము । దెలిసితన్నుతానె తెలియంగవలెనని తగనభేదవాద ధర్మయుక్తి

౭ ॥ నానాసభాంతరంబుల । నానావిధతర్కవాదనటనలకెల్లె । బూ
నితృణీకారముగా । దానేజయమందె ధర్మతనయమహత్మా

౮ ॥ అని యివ్వధంబున నద్వైతతత్వంబెరిగించి పరామృతజ్ఞానోల్లాసే
యగు యుధిష్ఠిరుంజూచి మోక్షంబు సద్గురుకటాక్ష వీక్షణావిశేషంబువలన
సులభంబుగానిష్కర్మాభ్యాసయోగంబుల వాయునిరోధంబుల ప్రయాసంబు
నురోగాన్నదంబునగురోగంబులకుదప్పిన నిష్ఫలంబగుగాని అందువిశేషంబు
లేదుగావున సద్గురుసేవామూలంబునసంభవించినయాత్మయోగంబున కాగ్ర
త్స్వప్నసుషుప్తులనతిక్రమించి నిష్ప్రపంచంబైన నిర్భరానందసముద్రంబున
మునింగి తెలుపుమకుప్రస్వరూపానుసంధానయెటుక చెడ వేదాంతంబులనిర్మా

భాస నిర్వికల్ప నిష్ప్రపంచ నిర్వాణ నిర్వికార నిత్యకుద్ధ సనాతన బ్రహ్మవంశం
బున రజ్జు శుక్తిస్తామపుల యహిరజవోరాద్యారోపామలయస్లదోచిన మా
యాప్రపంచంబుదబ్బరగుటంజేసి రతుండయి తన్ను బాదెలిసి ముక్తుండగు,
మామామానసవిభ్రమంబు తన్ను నెఱుంగమింజేసి బదుండగు, యీబంధ
ముక్తులు నాత్మకు లేవు. సంకల్పస్వభావంబులు కాన నీవాత్మమహాత్మత్వంబు
జీవన్ముక్తుండవై సర్వభోగంబులుబొందుచు సుఖంబుండమని మఱియునిట్లు
నియె॥ ఉత్సాహవృత్తము॥ వెలయనట్లువారివారివివిధవాదములనుయు॥ క్తుల
జయించిదైర్యమొప్పు గురుకృపాక్షిదనరగా॥ జెలగియుక్తికాంతవాని జెలికి
జూపిబ్రయముతో॥ తలపులోపరించిమించె తననయట్టివరుడనన్॥

శ్రీ ముక్తికాంత వివాహముహూర్త ఘట్టము. శ్లో

పంచచామరము॥ పరాపరన్వరూపమైన భాగ్యసంపదోదయన్॥ నిరా
కరించరావయా యనేకజన్మశీలుడన్॥ మరిన్మర్తివరించిమించు మన్మనోవిహా
రుడన్॥ ధరాతలాదినాథ ముక్తిదైతవానిచేరుచున్॥ తాల॥ కరగితంబు
గుపుష్పమాలికెఱుంజివాదగజాంకుశా॥ భరణకంతముంచువేయుచుభక్తి
వానినిసఖ్యురా॥ బుంగజెండ్లికినామతింపగ బ్రహ్మహోధరమామణిన్॥ గురువ
రేణ్యునిమోలనిల్పెనుకూర్మిలోనునృపాలకా॥ అంబురుహవృత్తము॥ అంతట
నక్కడ పెండ్లికొమారుడు వర్షచేలమువాసనా॥ క్రాంతసుగంధసుపుష్పము
లందముగా ధరియించుచుజిత్తవి॥ శాంతకిరీటముదాల్చుచుగ్రత శబ్దకుం
డలుడవులువే॥ దాంతనిజాభరణంబులునొప్పగ హంసవాహనుడయినృపా
లా॥ అల్పాక్షర॥ వైరాగ్యమార్గముననాదవర్ణ॥ నారానములుచెలంగనపు
డునెలమి॥ నారాజుకొలుపునకుహంసగిగి॥ జేంగదానచ్చెచ్చెయియతడు॥
గీ॥ అపుసుసాధనసంపన్న జౌముముత్తు॥ డాగునూత్తముకృపకర్తమయినయ
ట్లు॥ కొలుపుజేరుచుదనరెనుకూర్మినంత॥ సకలజనులనుసంక్రభ మోత్సాహము
లును॥ గీ॥ పరగట్టునమయ పతులుగొందరుమనో॥ కుటిలగుచుమాయ
గుడ్డిజనిరి॥ నిఖిలబంధయుక్తినాస్థ నమంటపం॥ బపుడువెడలెగురుండు హర్ష
మునను॥ సీ॥ సకలార్థపరివారజనులు సేవింపంగ నిమార్థములునొప్పునగరిలో
ను॥ మండలత్రయములదండికివ్వలిచెంత పూర్వహృద్విధికిపొడవుగాను॥ యూ
ర్ధ్వకుండలికిని నెత్తవేనతావున నానుగత్రోవలనట్టనడుమ॥ నమదిబాధామం
లహంతర్గతానంద విజయాఖ్యకల్యాణవేదికందు॥ వేలస్వప్రీతమేకుడై వేద
కితో నమరకన్యయుపిన్నవాడట్లుమరియు॥ మదిశస్నానములుచేసిరింగుమీరన్

పెండ్లిపీటలమీదనుబ్రీతిఁజెలగ॥ తరువోజవృత్తము॥ మంగళద్రవ్యముల్మం
 ఖోక్తిదనరాగ మంగళంబులుబాడమరియునంగనలు । మంగళతూర్యముల్మం
 హిమజెలంగ మధుపర్కములుతత్వమస్యాదివాచ్య । సంగతినర్థముల్జాడలు
 గాగ స్వస్తికారోహణస్థాపితమునను । సంగతిస్ఫుర్పదీక్షాభాషికములు సరవి
 గా తెరనేత్రసమదృష్టిసమర॥ వ॥ మఱియు సతద్వ్యాప్తిలక్షణతటస్థల
 క్షణస్వరూపలక్షణంబులనుతలలబ్రాలుబోయుచు గురుదేవతాసన్నిధానం
 బున తత్వమస్యాదిలక్ష్యాల్లోపాలంకృతమంగళసూత్ర గహణంబుశుభలగ్నం
 బునందనరసద్గురుకృపాదానపరిగ్రహించై శ్రద్ధాకంఠణంబులుమెఱయనేత్ర
 శోత్రినాసాగ్రభూనుధ్యాలోకనంబులుమంగళారతులియ్య లక్ష్యాంతర్మ
 గ్నచిత్తంబుబ్రహ్మముడిగాబ్రహ్మనుకూలంబునందనరి జ్ఞానాన్నిప్రేసినకర్మ
 లాజహామంబులుసేయుచు మఱి దేహేంద్రియాదిజగత్ప్రపంచంబనుస
 మిత్తులుబోధశిఖబండ్రవేల్చియంతఃకరణాజ్ఞాపాతిసేయుచు వాసనాప్రాణ
 చిత్తజయంబునతత్వజ్ఞానాగ్నియుక్తబ్రహ్మీణంబుగావెల్ల నాత్మారోపణంబు
 పేయుచు భూరిదానంబుగాచిత్తత్యాగంబునుమహాత్యాగంబునుంజేసిసాంగం
 బుగాసకలకర్మకృత్యంబులుదీర్చుచు శత్రుమిత్రాశ్మకంబగుసర్వజనంబులకు
 యథేష్టంబుగాపుణ్యాపూయ్యుక్తింబగునాగమకర్మభోజనపదార్థంబులుస్తుతి
 నిందావ్యాజబలంబుననూరఁగిదుగావించుచు వ్యావహారికప్రాతీభాసికసత్త
 లకతీతంబగునిరంతరనిరుపద్రవప్రత్యక్షపామార్థికబ్రహ్మసత్త్వానూపంబగు
 సన్మార్గంబులనడుచుచు జీవేశ్వరికూలస్థైర్యైక్యానలోకనామృతాహారు
 లై సకలసంభ్రమంబులవివాహంబు నెరవేర్చుచు సత మిథ్యాపురుషనూ
 ర్యాస్తమానంబగుటయు రాగ ద్వేష మోహ ములుసంసారవృక్షాగ్రంబు
 లనాశ్రయింపంజాలక కృత్రిమంబులను విడిచివేయనిజనివాసయుక్తిందన
 గ నరిషడ్వర్గతిమిరంబెదు రెరుంగసీక్తిమూఢమానసంబులనుదిక్కులసిక్కిటిల్ల
 సుప్రతజనచిత్తాకాశంబున నానాపుణ్యనక్షత్రంబులుప్రకాశింప వృత్తినిరోధ
 చంద్రోదయంబుమోడశకళలందనర సాధనాంతఃకరణకుముదంబులువికసించ
 వసుబంధచతుష్టయంబులనుచకోరంబులుచెలంగ యోగశాస్త్రార్థకాముకజ
 వరింబులుసంతసిల్ల నప్పడు ముక్తివధూవరులుభూమికానప్తముమిమండ్రత్ర
 యమధ్యంబున వెలుంగునవ్వసింహుసన్నిధానంబున పీతాభాస్వత్యణురూపంబు
 నంగనువించునరుంధత్యవలోకనంబుసేయుచు సత్కర్మంబులుదీర్చుచుశుభం
 బుండి తిట్లుపనిషదర్థవాదప్రకారంబులనుదినంబులంగడుపుచు సర్వశుభల

క్షణంబుగాను శ్రేయోమార్గధ్యానంబుల నాకబలిమొదలగు శోభనంబులు
 సేయుచున్నంత నపుడు సంవత్సరోత్సవంబులకుంజెలంగి ముక్తివధూవరు
 లాడియగుసర్వజనంబులు నాలుగువేదంబులందనరు తత్వనుస్యాదిమహావా
 క్యంబులనుకొప్పెరలనించిన సచ్చిదానందనిత్యపరపూర్ణంబులను పంచపదా
 ర్థయుక్తరసంబుగువసంతంబు ప్రాణాయామజయంబులను వ్రాత్మలను యంత
 రాజ్ఞానసంబులనుంచి మనకోవులనించి వేదాంతనిశ్చితార్థంబులంజల్లులాడ న
 ప్పూడాత్మాకాంత తనపతియగు దేశికస్వామిని యానిందరసవసంతంబునంజేలిం
 చుటయుంజూచి ముక్తికాంతాలలామవై రాగ్యోపరతులనుచేలిక తైలుంబ్రే
 రేపస్వరూప్రకాశంబును కడకంటజూచుప్రకాశంబును ముఖంబునుచిరున
 వ్వుదళుకొత్త శుభేచ్ఛయునుకరంబున రాజయోగరసంబునువసంతంబుఁదెచ్చి
 తనపతియగు యోగీంద్రునిపైనించ వాడుముళిముళినగవులునగుచు ధ్యాన
 పాత్రంబునననుభూతిరసంబునువసంతంబుదానిపయిఁజలికిన నదియునుజెలరేగి
 యోగాభ్యాసరసంబునందోగించి లత్యత్రయములనుమూలదాగబోవుటయ
 వాడును సద్వాసనాకరగతభోగేచ్ఛావసంతపాత్రుడయి వాసనాపుష్పయు
 క్తంబులగుమనోవృత్తికురులుదూలియాడ యాభరణాంబరంబుజార లలి
 తాసానందకుండలంబులల్లాడ వై రాగ్యముఖంబుజెమర్ప దానివెంబడిందగి
 లి యంతర్లత్యంబునజిక్కించుక వ్యాపకంబుగవసంతంబువలనదోగించుసమ
 యంబున నదినిర్వ్యాపారియగుటంజేసి వానికరగతముగువసంతంబువానిపై
 నించునవసరమున శ్రుతికాంతలువానిదర్లనీక సాధకంబునుబుద్ధిచేవిగబట్టు
 టయును కామాతురులకుసిగ్గులేజాటంగాన వై రాగ్యోపరతికరగతంబగు
 నిర్విషయానందవసంతంబువాడొడిసి తనభార్యాసహాయస్త్రీసమూహంబు
 మీద వర్షంబుగాగురియించుటయు సమాధివిరోధంబులగులయవిజ్ఞేపకషా
 యరసాస్వాదస్త్రీలుదూరంబుగాదొలంగునప్పుడు ముక్తికాంతాసమరసానం
 దవసంతంబుయోగభోగ స్త్రీలందియ్యయేమరించి యారోభూమికయగు పా
 దార్ధభావనావిశేషంబుననిక్కి నిత్యనిర్మలకరంబులుఘనంబుగాప్రసాదించి
 పతియనశిరోవీధినభిషేకంబుజేసి దేహాత్మబుద్ధిరహితంబునుపాదంబులసంతర్నా
 దమంజీరంబుదీర్ఘఘంటికాతావంబునమ్రోయ సవికల్పకాగబరంబు నిరామ
 యగుచంబులపైజార బాహ్యదృశ్యానువిద్ధశబ్దానువిద్ధసవికల్పకంబులను ఈ
 సుమీయుక్తంబగునంతర్దృశ్యానువిద్ధశబ్దానువిద్ధంబులనుకొప్పు నిర్వికల్పంబు
 గావడి న్యయంప్రకాశంబునుతాత్పర్యంబులుత్యేతిదీప్తినల్లాడ భావాభావము

ధ్యంబనియాడ జ్ఞప్తికళాముఖరిబుగాజెమర్చ నిరాభాసంబునందబడుచు సు
 ఘన్నాంతరద్వారంబునందవాయుననో వేగంబుగాబరుగె త్తిమండలత్రయం
 బులుగడచి పారమార్థిక సత్రారహస్యమంటపాంతర్గతానందవసంతంబనిర్వాన్య
 జకరంబువచిన్మయా పాత్రంబుబూర్ణంబుగావించి తెచ్చు సమయంబున దానిఁజి
 యగునవధూతయును సమాధిసాధక స్త్రీసహితుండయి ప్రత్యేగానందకూట
 స్థమార్గంబునకెదుర్కొని యద్వయబ్రహ్మచైతన్యవలోకనంబుచేత నున్నా
 నియగుదానికరంబుబట్టుటయు నదియుసిగ్గుపడక తుర్యాతీతంబనువేరొక్కక
 రగతానందవసంతంబువానిపయిజిమ్మ విజ్ఞానకళామోహంబునదానిచెక్కిలి
 ముద్దుకొనుచు స్వరూపలీలావినోదంబుల నొకరికొకరుసరసంబువసంతంబు
 లాడుచు నిట్లత్యంతసంభ్రమంబుల వారలువసంతోత్సవక్రీడావినోదంబులం
 బ్రొద్దుబుచ్చుచుండి రంతనారాత్రి యాత్మకాంతాసమేతుండగు సద్గురువ
 ర్యాజ్ఞాపనంబున ముక్తివధూవరులకు చిచ్చుక్తిమొదలగుకాంతలు నిషేక
 శోభనాద్రవ్యంబులమర్చి శుభముహూర్తంబున దేహార్థప్రాణంబులనుఫ
 లంబులు గురునకుదానంబుసేయించి యావధూవరులనిద్దరి కొల్లాటమండ

శ్లో శోభనముహూర్త ఘట్టము. శ్లో

లాంతర్గతమందిరంబున హంసతూలికాతల్పంబునశోభనంబులుబాడుచు వా
 రినునిచి గురుసన్నిధానంబునంజేరి ఇప్తకథావినోదంబులనుండిరంత నక్కడ
 ముక్తివధూవరులు వేదాంతార్థకళాయోగకుశలులయ్యును నూతనసంగమం
 బగుటంజేసి స్వరూపాన్ముఖిభృతక్రీడాదంభసమయంబున ముక్తికాంతాల
 లామముగ్ధయగుటయును భర్తయగుయోగీశ్వరుచిత్తంబు ముక్తికామాతు
 రత్వధ్యానంబుచేత మండలత్రయమధ్యంబున వెలుంగునాత్మ పీతాభాస్వత్య
 ణురూపంబనిశ్రుతిబలుకుటంజేసి యిదియె ముక్తికాంతధరియించినపీతాంబ
 రంబగు నట్టియంబరంబుగాంచు మనోయుక్తిదివియుటయు నిర్వాణీయగు
 టంజేసి వాయుచలనంబనుకరంబున యోనిస్థానంబగుసుషుమ్నాంతరద్వా
 రంబుమూసి చిత్తవిక్షేపంబనువేరొక్కకరంబునం దనకుదూరింబున వెలుం
 గు జీవకళారూపదీపంబుచాయనడ్డంబుచేసిన నదియు నొక్కమనోహారంబై
 గతాయాతసుఖింబునందనరై నంతనాకాంత సునిష్ఠయనుసిగ్గునగతాయాతం
 బునుంగాక చిత్తచలనంబనువిక్షేపంబునుగాక నూనకుండుటయు నక్కడు
 యోగీశ్వరుండగుపతివృత్తహితమనోవ్యాపక సులీనంబనుకొగిటంగీలించియొ
 డలంబులకాంతురంబులునొడమ దృఢచిత్తంబున హంసతూలికాతల్పంబునం

దు స్వయంప్రకాశంబున వెలుంగముందరనిడుకొని తత్ప్రకాశమానంబులగు
చు వెలుంగుచెక్కిళ్ళుముద్దుకొనుచు సంవిధానందకుచంబులునిపురుచు స్వ
రూపచెలిమి సేయునదియు బరమపతివ్రతయగుటంజేసి ప్రాథత్వంబునభర్తకు
ప్రియంబగురీతిని బెనంగకళలంటుచు నాదస్వరూపంబులు శ్రావ్యంబుగాహృ
దయంబుగరంగి కుండవీశక్తిభేదంబునయోనింజమర్పం బిందుతనంబుగారహస్య
క్రీడలంబరవశులై యర్థముకుళితనేత్రులగుచు వృత్తిరహితచిత్తాకాశచిదా
కాశశరీరంబులు రెండునై క్యంబుగా బెనంగి గాఢరతులచిత్తంబుతన్నయంబగు
టజేసి నున్నానియగుతుర్యంబున సుఖజ్ఞప్తికళాసత్తామాత్రంబుగానుండు న
ప్పుడు శుద్ధవాసనాయుక్తులగుటంజేసి మరొకొంతదడవులకుసమాధిగభితంబు
గా యోగీశ్వరునిచిత్తంబుమధ్యవిక్షేపంబునొందుటంబుట్టిన నదియెపోలయలు
కయగుటంగావున నవికిల్పకజ్ఞానంబుగా చిదాకాశస్వరూపంబగుముక్తికాం
తాచిత్పురుషుండభిగూఢంబుగానై కొని జీవసరై క్యంబుచు నన్యంతప్రేమం
బుల తుర్యంబుర్యాతీతంబులగు రతిక్రీడలంజెలంగి నిర్వియోగనిద్రలసుఖంబు
నందనర నంకవివేక సభాతననుయంబగుటయు నజ్ఞానతిమిరంబు వర్ణాశ్రమా
చారజనహృదయగుహలంబువేళింప ధ్యానభక్తివై కాగ్యంబులు వెలవెలం
బార మునిజనహృదయకమలంబులువికసింప నుపనిషదన్తప్రతిపాదకభృంగ
ర్ముంకారంబులెసగ పూర్వహృదయశిఖరినారూఢజ్ఞానభానుండుదయించుట
యు తత్త్వజ్ఞజనసంసారప్రకాశంబై యొప్పుచుండె నతనాముక్తివధూవరులు
ను తస్మిన్మయంబునమేల్కని యాత్మాంగస్థానసదాభివంబులను గురుశుశ్రూ
షల నిత్యకృత్యంబులుదీర్చి యాచార్యానుమతంబునం బత్నీసమేతంబు వే
దాంతార్థరాజ్యాభిషిక్తుండై యఖిలబోధార్థవస్తువుల సర్వజనసంతోషకరం
బుసేయుచు పరమైశ్వర్యసుఖంబునందనరి గురుకృపలబ్ధంబగు నిజనివాసగృ
హం బశ్యంతక్రీడావినోదంబులకాటపట్టగుటంజేసి యందాత్మారామశృం
గారవంబులుజూచుచు నిగమన్పఠా శాఖాగ్రంబుల మోక్షసాధకుకళారికా
కోకిలస్వరంబులునో నూయననాలకింపుచు నాగమార్థరహస్యంబులనుది
గురుమావిగుమురులనీడలనిలుచుచు పరలాభఫలంబులురుచింపుచు శుద్ధ
వాసనాపుష్పంబులాస్వాదింపుచు సంతస్థిశిలంబులగుపొదరిండ్ల కీడలుసల్పు
చు సంతోషకరంబులు తనప్రియాకాంతను పొడవుగానిక్కిలచ నన్నతశా
స్త్రాంతమశాఖాగ్రంబులంబ్రకాశించు గుణత్రయపుష్పంబులజడిమిలత్సమీ
పంబుననున్న శుద్ధసత్వకుసుమంబులందియ్యసుఖతరంబుగాకొగిలంబింది యా

పుష్పంబులు శిరంబు వధరియింపుచు యోగయుక్తంబులగు శ్రీశైలమేరుశిఖా
 గ్రంబులందలి బాహ్యుల క్షయంబై నద్వాదశారచక్రమేఘసంచారంబులకలరి
 మనోమయూరంబులు చెలంగ మారుతజయంబులను మేరుపులు చిత్తజయమే
 ఘగర్జితంబులందఱుక్కు నంగనుపించనులికివృత్తిభయంబునంగంగలించుకొను
 నిజకాంతాలింగనంబునందనరుచు యోగభోగంబులను నశ్వత్థపిచుమందమం
 దారభూరుహంబులంబెండ్లిండ్లు సేయుచు వివేకభూజంబుననల్లినగురుకృష్ణాక్షి
 యనుతీగలనుయ్యలలూగుచు తత్వకందరంబులందాగుమూతలాడుచు స్వ
 రూపాధరపానంబులనష్టుటప్పటికిబుద్ధివృత్తిసంచారంబులనుబడలికలదీర్చుచు
 బ్రహ్మహంబును సుశబ్దంబుల మోయుల యేటిదరులచిన్మయానందపూదేనియ
 సోనకాలువలు నాత్మపుష్పాశ్చనక్షంబుగట్టుచు మనోహంకృత్యంబులఁజెలంగి
 మరియునుజపామంత్రాక్షరంబులగుహంసలు జీవపరాఖ్యల స్త్రీపురుషులగుటం
 జేసి రేచకపూరకకుంభకప్రవాహంబులందనరు నిడాపింగళానుషుమ్నాఖ్యల
 గంగాయమునావాణీనమలంజెలంగు నాధాగదికమలంబరస్పరాలోకనంబు
 లకొండొంటికందిచ్చువినోదంబులకలరి తామును చిన్మయహంసలవడవులు
 దాట్టుచు ననాహతవిశుద్ధచక్రవాకవిధునంబులండాంబోవుచు ప్రణవ
 నాదఝంకారములుగలనహంకారభృంగంబులనివారింపుచు సంతఃకరణసరో
 దరయుక్తంబగు త్రివేణీసంగమంబుల నిరామయకుచప్రమాణజలంబుల నా
 నందంబులజల్లులాడుచు నిర్వాణాలింగనంబుల నధరాదిచుంబనంబుల మర్మ
 సానంబులంటుచు ఇచ్ఛావినోదంబులం జలక్రీడలాడుచు నత్యంతప్రియనదీ
 తీరంబునంజేరి యొకరికొకడు వస్త్రాభరణంబులలంకరింపుచు హృదయంబు
 రమింప సత్యజ్ఞానమోహంబుల నన్యోన్యాలోకనంబుల గాఢాలింగనంబుల
 సుఖదీప్తికళామూర్తులగుచు నానాభోగంబులందనరి లక్ష్మత్రయంబులగు
 నిజగృహంబులంబ్రవేశించుసమయంబున చిత్తవిశ్రాంతిమొదలగు సుందరు
 లానందారతులియ్య బ్రహ్మానందంబునంజొక్కుచు సుఖాననసహజానందశ
 య్యల స్వస్త్రిసమేతంబుగా నిజలీలసుఖంబుండుచు నారూఢజ్ఞానసన్మార్గం
 బులనడుచుచు సిద్ధాంతమార్గంబుల నిత్యమహాత్మనంబులు సేయుచు న
 ద్గురువాక్యార్థరాజ్యసరిపాలనంబులందనరి సర్వజనంబుల తత్వార్థంబుగాబో
 పింపుచు నిల్లుముక్తవధూవరులు నిరంతరసుఖక్రీడావినోదంబుల బ్రోవు
 చుచు సుఖంబుండిరని శ్రీవ్యాసభట్టారకాచార్యుడు ధర్మజానకు పరమ
 రహస్యంబగు బ్రహ్మనుభోగంబు శృంగారకథాలక్షణంబునవినుపింప గల

జనానందకరంబుగా నానమయంబున దేవదుందుభులు మొరయ నమరులు
కుసుమవృష్టిగురియింప సత్యంతోత్సాహంబుతో కృష్ణద్వైపాయనుండు పర
మామృతజ్ఞానోల్లాసియగు యుధిష్ఠిరుంజూచి నీవాత్మారామత్వంబున జీవ
న్ముక్తుడవై సర్వభాగంబులంబొందుచు సుఖంబుండుమని మరియు నిస్లిని
యె || ఉ || శ్రీకరలీలలంజెలగు శ్రీగురునాథకృపావి శేషవి । ద్వాకుశలం
బులందనరి యాత్మలముక్తి వధూవరుల్పభా । ధాకృతినిత్యసంపదల హ
ర్షమునొందుచు నుండిరిట్టిపూ । త్వాకృతపుణ్యభావ మహిమాతిశయంబు
నుతింపశక్యమే || క || కుంతీసుత నీభాగ్యం । బింతింతనియెంచవశమె యీ
కథవినువా । రెంతయు సకలశుభశ్రీ । సంతానమునందుచుండ్రు సత్యము
ధాత్రి || క || కల్యాణాపేక్షితులగు । కల్యాణులు ముక్తిలలన కల్యాణ
ముసా । కల్యత వినగోరినసా । ఫల్యంబు ద్రాపనీశుపరమార్థంబై || కాపున ||
శా || శ్రీరామస్తవరాజమెవ్వ డిలలో జింతింపుచు న్నన్వాయుచుక । సారో
క్తిన్వినుచుండినట్టిఘను లుత్సాహంబుతో సంపదల్ । మీరన్నిత్యమహా
త్సవంబులను నెమ్మిగొంతురే ప్రొద్దునా । త్మారామంబుగ నన్నిదేశ
ముల నిత్యానంకులై ధర్మణా || గీ || సకలశుభములు రాఘవస్తవమునీకు
నెడక జెప్పితినివి నీవుయెల్లప్రొద్దు । డలపుచుండుము సంపదల్లలిగి సౌఖ్య ।
మందుచుండెడు సత్యంబు నార్యవినుత ||

వ || అని వేదవ్యాసుండు ధర్మజునకెరింగించి నిజాశ్రమంబున శిష్య
పోషణతంబుసేయుచు సుఖంబుండె, ధర్మజుండును సంతత శ్రీరామస్తవరాజ
పారాయణమహాత్సవంబులు సేయుచు సుఖంబుండెననినవిని సంతృప్తాంత
రంగులై సనకాదిమహామును లత్యాదతంబున శ్రీరామస్తవరాజమహాత్వమ
హిమంబును శ్రీవ్యాసభట్టారకాచార్యప్రభావంబును ధర్మజుంగొనియాడు
చు సూతుంబ్రశంసింపుచు సుఖంబుండి రిట్లు ||

క || శ్రీకరమునిజనహృదయవ । శ్రీకరబ్రహ్మేంద్ర దివిజ శేఖరవినుత ।
శ్రీకరసంతతజయల । క్షీకర యదుకులవిహార శ్రితజనధారీ ||

మాలినీ || నయనహృదయబింద్యం తర్కనః ప్రాణముద్రా ।

నయనఘనసుషుమ్నా నాడిసంయోగనిద్రా ।

నయనజతసుకంధా నాదసద్భ్రహ్మరంధ్రా ।

నయనకళదినేశా నాసికాగ్రవ్రకాశా ||

శ్రీ గ ద్య శ్లో

ఇది శ్రీరామచంద్రవరప్రసాదలబ్ధ కవితావిలాస శాండిల్యగోత్రపతి
 త్ర కృష్ణయామాత్యపుత్రవినుత గుణధుర్య మల్లయామాత్య ప్రణే
 తంబైన శ్రీరామ స్తవరాజంబను మహాప్రబంధంబునందు శ్రీశ్యాసభ
 ట్టారకుండు ముముక్షులక్షణంబును, ఆచార్యస్వరూపంబును, శు
 శ్రూషాలక్షణంబునుంజెప్పి ధర్మజుండు శ్రీవ్యాసభట్టారకాచార్యుం
 బ్రశంసించుటయు, కృష్ణద్వైపాయనుండు యోగీశ్వరప్రభావంబుజ్ఞ
 ప్పటయు, యుధిష్ఠిరుండు గురుకారుణ్యంబునంగలుగు మోక్షలక్ష్మీ
 కల్యాణంబానతిమ్మనిన తదాచార్యుండు బ్రహ్మనందనగరవర్ణనంబు
 ను, ఆత్మకాంతాసమేతుండగు దేశికస్వామి తనసుతయగు మోక్షల
 క్ష్మీస్వయంవరంబుచాటింప నానామతాధీశ్వరులుంజను దెంచిన యా
 ముక్తికాంత తండ్రియగు దేశికస్వామియనుమతిని యుపరతిచెయ్యూ
 దుక తొకిక కామ్య కర్మ సత్కర్మ ఫలత్యాగ నానావిధ వాదజయుం
 డగు వేదాంతినివరించుటయు, దేశికస్వామి వేదాంతయోగశాస్త్రా
 క్తముగా కల్యాణంబానగూర్చుటయు, వసంతోత్సవాది మహా
 త్సవంబులునడుచుటయు, శ్రీరామ స్తవరాజకథాశ్రవణంబునకు మహా
 ఫలంబు జెప్పుటయునన్నది సర్వంబును తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీ రామ స్తవ రాజ ము

తృ తీ యా శ్వా స ము.

సంపూర్ణము.

శ్రీరంగవిలాస ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపబడినది.

నెం. ౪౨౯. గుజరాతివీధి, మదరాస్.

౧౯౧౨-సం || జూలై నెల.

ప్ర క ట న.

అరుణభాష్యం	౨-౫-౦
వేదభాష్యం	౫-౦-౦
భగవద్గీత (శంకరభాష్యం)	౧-౦-౦
అష్టాత్తరశతోపనిషత్తులు	౪-౦-౦
డిటా క్లేసు	౬-౦-౦
సంస్కృత భాగవతమందలి దశమస్కంధము ప్రతిపద టీకాతాత్పర్య వ్యాఖ్యానసహిత ము క్లేసుకాగితముగలది	
పూర్వభాగము	3-౫-౦
ఉత్తరభాగము	౨-౫-౦
విష్ణుసహస్రం (ప్యాకెట్ సైజు)	౦-౫-౦
యాజుషం	౦-౧౦-౦
హేమాద్రిప్రాయశ్చిత్తం	౧-౪-౦
భర్తృహరి	౦-౫-౦
నవనీతచంపురామాయణం	౦-౫-౦
శ్రీరామస్తవరాజం (పద్యం)	౦-౨-౦
అచ్చతెలుగురామాయణం (పద్యం)	౧-౦-౦
రామదాసుచరిత్ర (పద్యం)	౦-౬-౦
సాగంధికప్రసూనసంగ్రహం (పద్యం)	౦-౬-౦
సంగీత ఉపాపరిణయ (డామా)	౦-౬-౦

పై గ్రంథములు యితర సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథ
ములు వలయువారు యీక్రింది అద్దెను ప్రకారము వ్రాసి
తెప్పించుకొనవచ్చును.

పంకాయల-కృష్ణస్వామిశెట్టి అండ్ సన్.

నెం. ౪౨౯. గువరాతివీధి, మదరాసు.